

Årsmelding 2018



ÅRSMELDING

Innhold

Rådmannens forord	4
Innledning	7
Gode tjenester.....	13
Helse- og velferdssektoren.....	14
Enhet for tildeling og forebyggende tjenester.....	15
Enhet for tverrfaglige hjemmetjenester (tidligere HFR)	17
Enhet for institusjon	19
Enhet for psykisk helse og rus	20
Enhet for tilrettelagte tjenester.....	24
Enhet for NAV Nittedal	29
Oppvekst- og utdanningssektoren.....	34
Nittedalsskolen.....	34
Enhet for barnehager	39
Enhet for barnevern	41
Enhet for Barn, unge og familier	43
Enhet for kultur	46
Sektor for miljø og samfunnsutvikling.....	49
God folkehelse	53
Folkehelsebarometeret.....	53
Folkehelsearbeid i sektorene	57
Rent miljø	62
Klima- og energiutfordringer.....	62
Miljøfyrtårn	64
Avfall.....	64

Andre miljøtiltak	65
Stolt nittedalsidentitet	68
Levende lokaldemokrati	70
Politisk aktivitet	70
Gode prosesser	73
Organisering	73
Beredskap	73
Post- og arkivtjeneste	74
Antikorrupsjon.....	75
Digitalisering	75
Kompetente og motiverte medarbeidere.....	78
Medarbeiderundersøkelsen.....	78
Kompetansehevende tiltak.....	78
Møter med ansattes representanter	81
Sunn økonomi.....	84
Kommunens økonomiske utvikling – regnskapsresultat 2018	84
Driftsregnskapet for 2018 med redegjørelse for vesentlige avik.....	84
Driftsinntekter 2018.....	85
Frie inntekter – skatt og rammetilskudd	85
Driftsutgifter	87
Enhetenes avvik mot budsjett.....	89
Finans.....	91
Lånegjeld	92
Investeringer	94
Balanse	99
Disposisjonsfond.....	100
Analyse av nøkkeltall	103

Forsidefoto: Varingen

Rådmannens forord

Nittedal – Et godt sted å bo

Den generelle opplevelsen er at Nittedal er et godt sted å bo. En rekke forhold underbygger dette. Et svært rikt lag og foreningsliv tilsier engasjerte, aktive og fornøyde innbyggere. Kommunen scorer godt på folkehelse og andre velferdsindikatorer. Nittedal har en jevn og god innbyggervekst, hvilket tilsier at vi også har et generelt sett godt omdømme, noe som ikke kommer uten at man har fortjent det.

Innbyggerne skaper stolt Nittedalsidentitet. Lag og foreningers innsats er et betydelig bidrag i så måte. Varingskollen må nevnes, og næringslivet har et stort engasjement, ikke minst gjennom Nittedal næringsforening. Rådmannen opplever en «Vi kan og vil få til noe-holdning» når bygdas representanter og kommunen møtes på ulike arenaer. En verdensmester i ny og ne er også noe som får fram stoltheten i det å være fra Nittedal.

For at Nittedal fortsatt skal være et godt sted å bo må vi ruste oss for fremtiden. Ny Nittedal ungdomsskole, Slattumhallen samt det nye nærmiljøsentret på Elvetangen med ny barneskole, svømmehall og idrettshall, er alle eksempler på kjeden av investeringer de siste årene som skal bidra til at Nittedal fortsatt skal være et godt sted å bo. Samfunnsutvikling er en kjerneoppgave for en kommune.

Kommuneorganisasjonen bidrar også på andre måter til at Nittedal skal være et godt sted å bo. I alle kommunens tjenester skal innbyggerperspektivet være sentralt. Et godt samspill med innbyggerne og en klar forståelse for hvorfor og hvordan kommunen er til for innbyggerne, er viktig. I 2018 har arbeidet med å utvikle dette området blitt påbegynt, og utvikling av innbyggerperspektivet vil stå i fokus også i årene som kommer.

Stolt Nittedalsidentitet er et av kommunens strategiske mål, men er etter rådmannens skjønn også et uttrykk for hvordan kommunen i all hovedsak skjøtter sine oppgaver. Inntrykket og tilbakemeldingene er at mye fungerer godt rundt kommunens tjenesteyting. Rådmannen er opptatt av å løfte fram alt det positive som skjer i tjenesteytingen, og engasjerte ansatte som hver dag går til arbeidet for å gjøre en innsats for innbyggerne, enten det er for barn, unge eller eldre. En stor takk til dere alle. Rosen er vel fortjent.

Gjennom besøk i ulike enheter har jeg truffet mange fornøyde innbyggere og ansatte som brenner for det de gjør. Det skal også nevnes at en rekke av kommunens ansatte blir invitert til å holde foredrag utenbygds. Dette blir man ikke uten høye faglige

kvalifikasjoner, idéer og resultater. I sum gjør dette meg optimistisk med tanke på framtiden.

På mange måter er det noe urettferdig å løfte fram noen enheter på bekostning av andre, men som eksempler på områder hvor kommunen får positive tilbakemeldinger kan nevnes at vi har et barnevern i øvre sjikt i landet, og skolene har en klar positiv resultatutvikling. Kommunen ligger her blant de beste i Akershus. Innen Helse og velferdssektoren ytes det tjenester på et høyt nivå, eksempelvis innen tilrettelagte tjenester og kjøkkenet på våre institusjoner. Brøytekarene får mange gode tilbakemeldinger, og vi er i framgang når det gjelder å ta i bruk ny velferdsteknologi samt at Visma-flyt har bidratt til bedre og enklere kommunikasjon mellom hjem og skole. Nevnes skal også de interne tjenestene med alt fra renhold til økonomimedarbeidere og HR som utføres med stor yrkesstolthet.

Generelt virker det som om de ansatte trives, og kommunen har kommet godt ut på målinger av eksempelvis medarbeidertilfredshet og sykefravær. Det bør også nevnes at kommunens økonomi for 2018 har et godt resultat gjennom mindreforbruket på ca. kr 12 mill.

Samtidig vil rådmannen ikke stikke under en stol at det finnes områder for forbedring. I 2018 har vi påbegynt arbeidet med å finne de viktigste forbedringspunktene og startet opp arbeidet med utviklingen av disse områdene. Prosessen for å sikre fortsatt utvikling og en fortsatt god og forsvarlig økonomi er påbegynt. En rekke tiltak er i 2018 forberedt for gjennomføring i 2019 med tanke på å kunne tilpasse økonomien i driften til de økte finanskostnadene som følge av de senere og kommende års investeringer.

I korthet står kommunen i en tid hvor driftskostnadene må tilpasses. Det er med glede rådmannen har registrert hvordan mange ledere og ansatte har signalisert evne og vilje til å bidra til denne omstillingen. Omstillingsarbeidet har fokus på fortsatt utvikling, det å se nye muligheter og samtidig ivareta behovet for tilpasninger i driften. En løsningsorientert organisasjon vil bidra til modernisering og nytenkning, samtidig som forhåpentligvis ansatte opplever faglig utvikling og personlig vekst.

Årsmeldingen vil i det videre gi mer konkrete eksempler på hva kommuneorganisasjonen har oppnådd av resultater i 2018. Utgangspunktet er kommunens strategiske mål.

En årsmelding er i hovedsak en redegjørelse for aktivitet som ligger tilbake i tid, men rådmannen håper at det gjennom denne innledningen er gitt innspill som knytter historien fra 2018 sammen med kommunens ambisjoner for 2019 og årene som kommer.

Denne ambisjonen kan i korthet sammenfattes til fortsatt høy kvalitet i tjenestene og et tydelig innbyggerperspektiv. I sum vil samspillet mellom innbyggere og kommunen bidra til en utvikling som sikrer at Nittedal også i framtiden skal være et godt sted å bo.

Nittedal, 10. mai 2019

Finn Christian Brevig

rådmann

Innledning

Årsmeldingen for Nittedal kommune for 2018 presenterer statistikk og gjennomførte tiltak fra året som gikk. Kapittelinnstillingen er etter kommunens åtte strategiske styringsmål. Under Gode tjenester er det etablert delkapitler for de ulike sektorene med resultater og statistikk fra de enkelte enhetene.

I de andre kapitlene blir det rapportert for kommunen som helhet. Statistikk og data som presenteres er dels kommunens egne tall, som tjenestene selv har samlet inn. Disse tabellene vil ikke ha kildehenvisninger. En betydelig del av statistikkgrunnlaget baserer seg på KOSTRA-statistikk. Dette skjer hovedsakelig i form av figurer og hvor det foretas sammenligninger med romerikskommunene Lørenskog, Skedsmo og Ullensaker, i tillegg til Oppegård og landet utenom Oslo.

Resultater og aktiviteter er i all hovedsak innenfor de samme overskrifter/områder som de tre foregående årsmeldingene for kommunen.

Nittedal kommunes styringsmål og styringsdokumenter

Nittedal kommunes strategiske styringsmål



Som styringsgrunnlag for den kommunale virksomheten er det utarbeidet et sett av viktige styringsdokumenter som kommunestyret vedtar. Relasjonene mellom de viktigste kommunale planer og styringsdokumenter er beskrevet i figuren nedenfor.



Figuren viser hvordan styringsdokumentene tar utgangspunkt i ett eller flere av kommunens strategiske styringsmål. De strategiske styringsmålene henger sammen med kommuneplan (inkludert planstrategi) og vedtatte temaplaner, handlingsplan (inkl økonomiplan og årsbudsjett), samt virksomhetsplaner for alle sektorene.

Kommuneplanen 2015-2027

I april 2015 vedtok kommunestyret kommuneplanen for 2015-2027. Den er disponert etter kommunens 8 strategiske styringsmål.

Overordnet styringsmål i kommuneplanen er at Nittedal skal ha en bærekraftig utvikling. Dette betyr at utgifter og inntekter må balansere. Det forutsetter også en god balanse mellom vekst og vern av natur- og miljøressurser. Kommunen kan ikke vokse mer enn hva vi har økonomi til å håndtere. Det viktigste styringsmiddelet for å sikre en befolkningsvekst er å legge til rette for et stramt boligprogram. Kommuneplanen 2015-2027 viderefører målet fra forrige kommuneplan (2009-2020) om gjennomsnittlig 1,7 % årlig vekst i befolkningen. Dette tilsvarer bygging av ca. 150-170 nye boliger pr år i perioden. Vekstraten vil naturlig variere over årene. Mot 2027 innebærer en slik vekst en betydelig økning i antall barn, unge, eldre, noe gir utfordringer for kommuneøkonomien.

Kommuneplanen fokuserer særlig på kommunens hovedutfordringer på lengre sikt (gjærne 12-årsperspektiv og lengre). For å ivareta de langsiktige perspektiv, er det helt avgjørende at hensynet til de langsiktige utfordringene også preger de mer kortsiktige målene i budsjett og handlingsplan.

Planstrategi 2016-2019.

Kommunestyret vedtok 16. november 2015 Planstrategi 2016-2019. Planstrategien er en prioritering av kommunens planbehov i kommunestyreperioden, og skal vedtas senest ett år etter kommunestyrets konstituering. Dette gir det nye kommunestyret mulighet til å sette fokus på de planoppgaver som bør revideres/videreføres, og hvilke nye planer som bør prioriteres for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen.

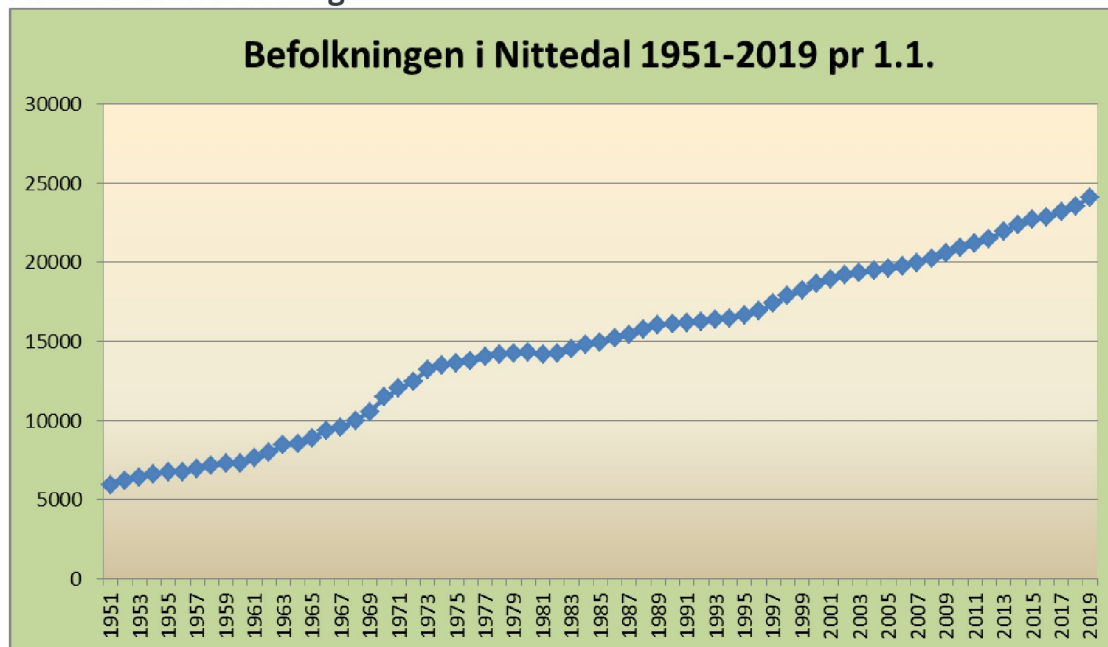
Planstrategien skal også ta stilling til om hele eller deler av kommuneplanen skal revideres. Kommunestyret vedtok at samfunnsdelen i kommuneplanen (2015-2027) ikke skal revideres i denne kommunestyreperioden. Nye føringer fra sentrale myndigheter, justerte befolkningsframskrivninger og øvrige viktige utviklingstrekk vil allikevel hensyntas. Hovedprinsippene i kommuneplanens arealdel videreføres, men med endringer bl a på bakgrunn av kommunestyrets behandling av kommuneplanen og innspill fra høringsinstansene til planstrategien.

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus

I Ot.prp. nr. 10 (2008-2009) om gjennomføring av forvaltningsreformen gikk regjeringen inn for å møte styringsutfordringene i hovedstadsregionen gjennom et pålagt samarbeid om areal- og transportplanlegging mellom Oslo kommune og Akershus fylkeskommune. Regional plan for areal og transport ble vedtatt av Akershus fylkesting og Oslo bystyre i desember 2015. Planen gir klare føringer for hvordan stat, fylkeskommuner, kommuner og andre aktører skal samordne og utvikle areal og transport i hele regionen. Planen peker ut Rotnes som et av de prioriterte tettstedene hvor 80 % av kommunens vekst bør skje. Den regionale planen legger opp til en rekke føringer for Nittedal kommune når

det gjelder utvikling og utnyttelse av areal, boliger, transportsystemer for Nye Nittedal sentrum, men også for øvrige arealdisponeringer i kommunen. Dette vil bli fulgt nærmere opp i kommuneplanen 2018-2030.

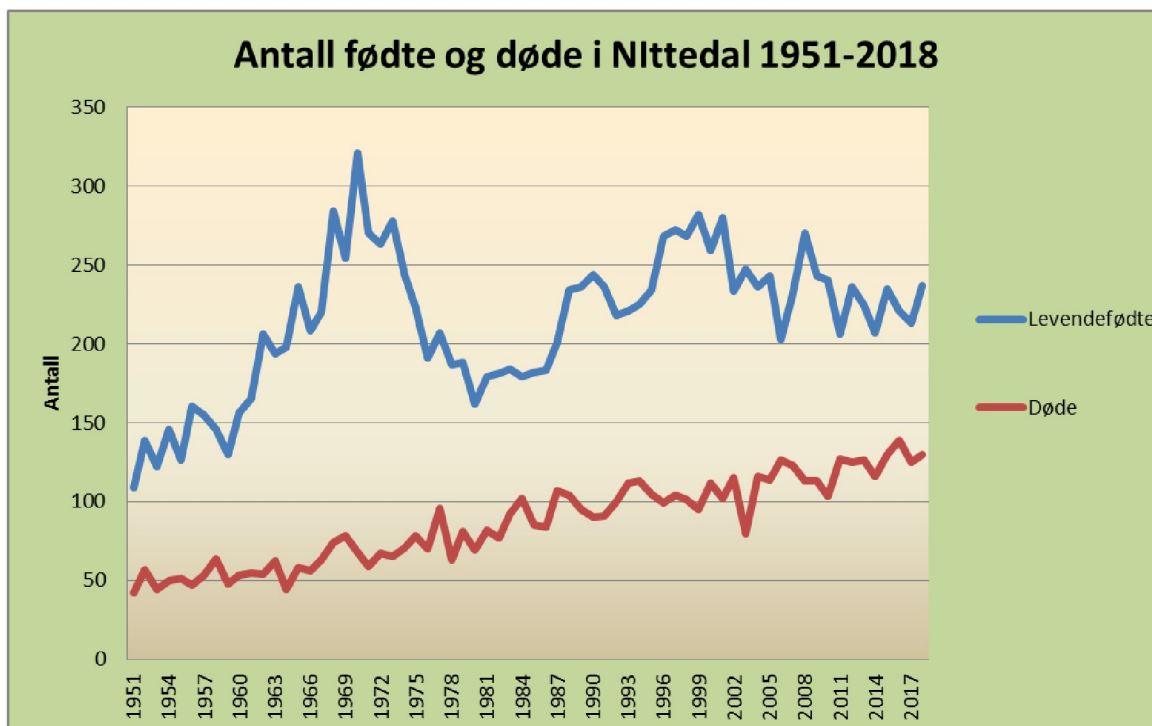
Nøkkeltall - Befolkning



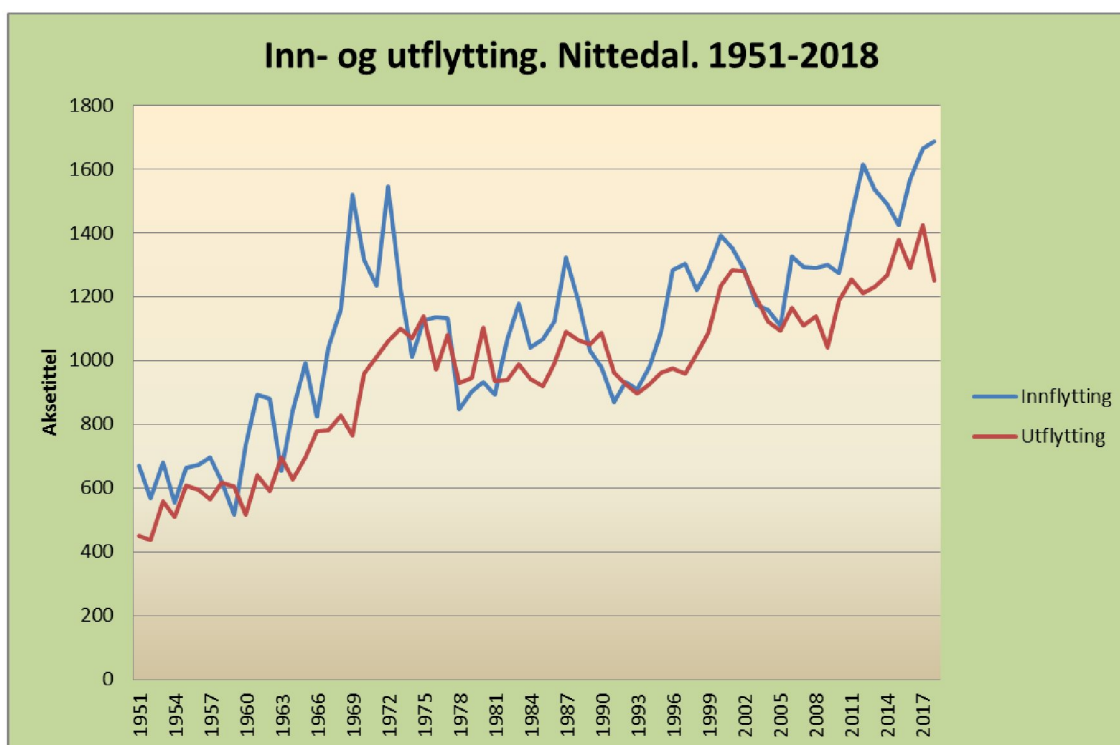
Kilde: SSB

Nittedal kommune hadde i 2018 en befolkningsvekst på 2,3 prosent (544 personer). Til sammenligning hadde kommunen en vekst på 1,4 prosent i 2017, 1,6 prosent i 2016, 0,7 prosent i 2015 og 1,4 prosent i 2014. Gjennomsnittlig årlig vekst for de siste 10 årene (2009-2019) har vært 1,6 prosent. Ved inngangen til 2019 hadde Nittedal en samlet befolkning på 24.089 personer. I 2018 bidro fødselsoverskuddet med 107 personer, mens nettoinnflytting bidro med 437 personer.

Nedenfor er en oversikt som viser forholdet mellom antall fødte og antall døde i Nittedal i perioden 1951- 2017. Nittedal har i alle år siden 1951 hatt et betydelig fødselsoverskudd. Det er også et interessant poeng at til tross for en stadig økende befolkning i kommunen, har kommunen aldri hatt et høyere fødselstall enn i 1971 (321 fødsler), selv om Nittedals befolkning da var cirka halvparten av hva den er i dag.



Kilde: SSB



Kilde: SSB

Tabellene over viser hvordan fødsler, død og flytting samlet påvirker Nittedalbefolkningens størrelse over de siste 65 år. Et karakteristisk trekk er at (med få unntak) er innflyttingen større enn utflyttingen.

Men både for inn – og utflyttingen, og også for antall fødsler, er det normalt med variasjoner fra et år til et annet. Det er mønster og tendenser over litt lengre tidsperioder som er interessante i en demografisk utviklingsammenheng.

Gode tjenester

Kommunens største oppgave er å levere tjenester til innbyggere og brukere. Det er store forventninger til tjenestenes kvalitet og tilgjengelighet, og i tillegg stilles en rekke krav til tjenestenes innhold fra statlige og regionale myndigheter. Nittedal jobber hele tiden med å tilfredsstille kravene og utvikle tjenestene til beste for innbyggerne.

I dette kapitlet presenteres aktiviteter og resultater innenfor ulike tjenesteområder i 2018.

Dette kapitlet er inndelt i underkapitler etter de tre sektorene som står for den publikumsrettede tjenesteproduksjonen i kommunen.

- sektor for helse og velferd
- sektor for oppvekst og utdanning
- sektor for miljø og samfunnsutvikling

Helse- og velferdssektoren

Demografiske endringer i befolkningen, konsekvensene av samhandlingsreformen, medisinsk utvikling og endrede forventinger i befolkningen er viktige faktorer som påvirker etterspørselen etter tjenester. Et samlet blikk på 2018 viser at antall nye saker til behandling er ganske stabilt. Statistikken viser også relativt små endringer i antall brukere av de ulike tjenestene. Men både vedtaksomfanget og kostnadene øker på flere områder. Dette indikerer, sammen med andre innsamlede data, at sakene kommunen håndterer både er mer faglig komplekse og mer ressurskrevende enn tidligere.

Sektorens budsjett har tradisjonelt vært lagt etter kjente utgifter ved budsjetteringstidspunktet om høsten. Det medfører at nye uforutsette behov for tjenester medfører merforbruk i sektoren dersom det ikke gjøres budsjettjusteringer eller endringer i driften i løpet av året. For 2018 utgjorde et samlet merforbruk på sektoren 15 mill. De største merutgiftene er knyttet til driften av hjemmetjenester og til brukere med omfattende behov. Det er særlig i kategorien oppfølging etter sykehusopphold, alvorlig syke og døende pasienter at hjemmetjenesten har fått et utvidet ansvar og nye oppgaver. Kommunen har også hatt en større vekst i utbetaling av sosialhjelp enn budsjettet. Det er noen flere enn før som får hjelp, men flere får kortvarige ytelser. Veksten er hovedsakelig knyttet til økte boutgifter.

I tråd med statlige og kommunale føringer, dreies helse – og velferdstjenestene i kommunen målrettet mot mer forebygging, flere lavterskeltilbud, rehabilitering, aktiv omsorg og tjenester i brukerens hjem. Sektoren er i full gang med en snuoperasjon i tjenestetilbudet, både med faglige og organisatoriske utviklingsoppgaver.

De største utviklingsprosjekter i 2018:

- Prosjektering av helsehus (prosjektet ble besluttet avviklet juni 2018)
- Organisasjonsutvikling hjemmetjenester
- Organisasjonsutvikling og fagutvikling psykisk helse og rus
- Oppstart temaplan for arbeidet med flyktninger og innvandrere «Ny i Norge – ny i Nittedal»
- Prosjekt ny samhandlingsmodell
- NAV – digitalisering av de statlige tjenestene
- Kvernstua – tilrettelagte boliger

Enhet for tildeling og forebyggende tjenester

Enheten har ansvar for:

- Saksbehandling av helse -og omsorgstjenester
- Innehar rollen som kommunens koordinerende enhet
- Inngåelse og oppfølging av kontrakter på kjøp av helse og omsorgstjenester
- Vederlagsberegning og egenandeler
- Statlige rapporteringer, herunder kostra, IPLOS og beregning av refusjon for ressurskrevende tjenester
- Innsatsteam, lavterskel psykisk helse, støttekontakter og avlastere

	Antall brukere av tjenesten pr. 01.01.2016	Antall brukere av tjenesten pr. 01.01.2017	Antall brukere av tjenesten pr. 01.01.2018	Antall brukere av tjenesten pr. 01.01.2019
Hjemmesykepleie	305	318	327	356
Helsehjelp i bolig	48	53	64	62
Praktisk bistand (hjemmehjelp)	195	194	201	199
Praktisk bistand og opplæring	56	60	64	63
Brukerstyrt personlig assistanse	11	12	15	14
Dagopphold	56	65	68	71
Trygghetsalarm	176	192	189	211
Omsorgsstønad (tidligere omsorgslønn)	31	37	35	42
Psykisk helsearbeid	126	133	161	174
Støttekontakt	--	70	110	124
Avlastning (individuell og i bolig)	26	29	41	43
Avlastning kjøp (individuell og institusjon)	6	6	8	7
Individuell plan	68	58	70	72
Koordinator	7	8	10	7
	Antall plass i bruk 2016	Antall plass i bruk 2017	Antall plass i bruk 2018	
Institusjonsplasser – langtid inkl kjøp	97	103	109	

Korttidsplasser	24	24	18	
------------------------	----	----	----	--

I 2016 og 2017 ble inntil åtte rom benyttet som dobbeltrom på korttidsavdelingen. Fra 2018 gjelder det to rom. I tillegg til korttidsplasser i egen kommune er det i 2016, 2017 og 2018 kjøpt korttidsplasser utenbys i perioder med stort behov.

	2015	2016		2017		2018	
	Nye søknader og revurderinger	Nye søknader	Revurderinger	Nye søknader	Revurderinger	Nye søknader	Revurderinger
Totalt antall saker	1529	1693		1744		1549	
Fordelt på følgende tjenester:		Nye søknader	Revurderinger	Nye søknader	Revurderinger	Nye søknader	Revurderinger
Institusjonsplasser - langtid	42	50	2	55	0	41	0
Korttidsplasser	341	298	175	278	183	295	156
Hjemmesykepleie	336	278	73	269	80	299	84
Helsehjelp i bolig	38	8	4	10	35	3	0
Praktisk bistand	109	84	11	83	38	85	14
Praktisk bistand og opplæring	43	4	10	7	44	6	1
Brukerstyrt personlig assistanse	12	7	2	5	4	8	3
Dagopphold	63	63	15	46	11	60	9
Trygghetsalarm	82	72	Ikke aktuelt	67	0	80	0
Omsorgs stønad	29	18	12	14	11	13	6
Psykisk helsearbeid	55	56	18	72	18	95	12
Støttekontakt	61	52	31	27	22	55	5
Avlastning	49	26	17	40	12	20	2
Individuell plan	54	12	19	32	9	19	0
Koordinator	-	2	1	6	0	4	0

Kun nye søknader:	1089	1277	1239	1255

De viktigste utviklingsområdene i enheten i 2018 var:

- Økt innsats på brukermedvirkning og pårørende i saksbehandlingen
- Bedret samarbeid med utførerenhetene når tjenestene planlegges
- Bedre utnyttelsen av kapasiteten på korttidsplassene
- Deltakelse i arbeidet med Nittedalsmodellen for samhandling
- Innsatsteamet ble overført til enhet for HFR
- Lavterskelteamet ble planlagt overført til enhet for psykisk helse og rus
- Digitalisering av søknads – og vedtaksprosesser
- Utarbeidelse av nye vedtaksmaler med «klar språk»-profil

Enhet for tverrfaglige hjemmetjenester (tidligere HFR)

Hjemmesykepleie

Hjemmesykepleien er styrket med 7 årsverk i perioden 2015-2018. I samme periode er antall brukere også økt. Økningen i antall brukere er imidlertid noe lavere enn forventet, og det viser seg at særlig i de eldste aldersgruppene er behovet for tjenester mindre sammenlignet med tidligere år. Tallene indikerer at flere eldre er friskere og bor mer tilrettelagt og dermed klarer seg uten hjelp. Omfanget av og kompleksiteten i de sakene som håndteres av hjemmesykepleien har endret seg, og det er flere i yngre aldersgrupper som har behov for bistand, særlig etter sykehusopphold. Dette er en forventet effekt av samhandlingsreformen, men ser ut til å kreve mer ressurser enn forutsatt. Tidlig i 2018 varslet enheten om behov for mer ressurser og det ble igangsatt både prosjekt for å redusere behov og organisasjonsendringer for å øke ressursene til brukerrettet arbeid. Til tross for denne innsatsen gikk hjemmesykepleien med et betydelig merforbruk i 2018. Arbeidet med å avstemme behovet for tjenester med tilgjengelige ressurser fortsetter inn i 2019.

Praktisk bistand

Antall brukere og vedtakstid har vært temmelig konstant de siste tre årene. Det samme har antall nye søkere, til tross for at befolkningen over 67 har økt. Bedret helse og bedre boforhold antas å spille en rolle, men også forebyggende tjenester og hverdagsrehabilitering med mål om selvhjelpenhet for brukerne kan ha betydning for utviklingen.

Fysioterapi og ergoterapi

Antall pasienter i behandling hos fysioterapeuter med kommunal driftsavtale på institutt har vært stabilt i 2018. To nye fysioterapeuter er tildelt driftsavtale på henholdsvis Aktiv Fysioterapi og Nittedal Fysikalske institutt.

I den kommunale fysioterapitjenesten ble det startet opp et nytt forebyggende tiltak «Sterk og stødig» i samarbeid med frivillige. Dette tilbudet har vært lokalisert på Døli pleie- og omsorgssenter og i Flammen kulturhus med stor interesse fra den eldre aldersgruppen. Konseptet består av både fysisk trening i regi av frivillige med veiledning av kommunal fysioterapeut. I etterkant av treningen følger en sosial sammenkomst med kaffe og samtale.

Sterk og stødig er et viktig gruppetilbud i sammenheng med de to balansegruppenivåene for å forebygge fall og ulykker. Flere pasienter i balansegrupper har blitt henvist til Sterk og Stødig og klart å opprettholde et funksjonsnivå som bidrar til at de ikke har behov for mer omfattende helse- og omsorgstjenester. Inn i 2019 er det en økende etterspørsel etter tilbudet. For de eldre aldersgrupper er lidelser knyttet til muskel/skjelett en hyppig årsak til innleggelse i sykehus.

Den kommunale fysioterapitjenesten har også prioritert lungegrupper for pasienter med kronisk lungesykdom. Dette har vært avgjørende for forebygging av re-innleggelser i sykehus, og tjenesten har registrert en større grad av mestring hos pasientene. Begge disse er med på å hindre tilstander som kan føre til innleggelser i sykehus og dermed redusere behovet for kommunale tjenester i etterkant.

Ved utgangen av 2018 og inn i 2019 er det behov for økt kompetansebygging innenfor kreftomsorg. Stadig flere har behov for tverrfaglig oppfølging etter kreftbehandling hjemme.

Antall pasienter med behov for ergoterapi har vært økende i 2018. NAV Hjelpemiddelstatistikk viser 154 nye hjelpemiddelbrukere i Nittedal i perioden, og 524 med utleverte hjelpemidler i perioden.

Ved utskrivning fra sykehus er betydningen av tverrfaglig avklaringer med ergoterapikompetanse blitt viktigere for å ivareta tilretteleggingsbehov i hjemmet og/eller behovet for korttid- rehabiliteringsopphold. Det tverrfaglige samarbeidet med hjemmesykepleien og saksbehandlere i tildelingsenheten har derfor økt.

Betydningen av tverrfaglig kompetanse i hjemmesykepleien og på rehabiliteringsavdelingen med korttids- og rehabiliteringsoppholdene er en forutsetning for rask målavklaring og koordinert tiltaksoppfølging som har betydning for ressursbruk og bidrar til at innbyggerne kan bo hjemme og mestre livene sine. Dette vi være fokusområder videre.

Enhet for institusjon

12 nye sykehjemsplasser ble ferdigstilt på Døli i 2017. I 2017 ble seks rom tatt i bruk. I 2018 ble ytterligere fire rom tatt i bruk. Det betyr at i 2018 var 75 av 77 rom på Døli i bruk.

Serviceboligene omgjøres gradvis til bokollektiv for personer med demens. En leilighet ble omgjort til fellesstue i 2015, en i 2016 og en i 2017. Omgjøring av siste leilighet til fellesstue var planlagt i 2018, men er foreløpig satt på vent.

Arbeidet med innstallering og implementering av velferdsteknologiske løsninger på Skytta og Døli har pågått gjennom 2018. Avdelingene gjør seg stadig nye positive erfaringer.

Pasientgrunnet på sykehjemmene har endret seg mye de siste årene. Det er flere pasienter med kognitiv svikt (demens) som har behov for sammensatte og individuelt tilpassede tjenester. Det er flere beboere med komplekse medisinske tilstander og en stor andel av beboerne dør i løpet av et år. Det stilles større krav til kompetanse hos personalet og kvalitetssikring av tjenestene med disse endringene.

På korttid/rehabiliteringsavdelingen har det vært utfordrende å sikre pasientflyt. Korttidsplassene har i perioder vært belagt med pasienter som venter på langtidsplass og effekten av oppholdet på korttid har ikke vært som forventet. Dette har bedret seg noe i 2018, men det er fremdeles forbedringspotensiale.

Enheten har etablert fagledergruppe på tvers av avdelingene. Dette har styrket fokus på fag og opplæring/veiledning av både nyansatte og ansatte som trenger oppfriskning av kunnskap. Det er gjort et stort opplæringsarbeid i enheten i 2018 på observasjonskompetanse (Proact) og vergeteknikk (grunnleggende kompetanse og mestring i håndtering av utagerende atferd). 93 % av alle fast ansatte i over 30% stilling, har gjennomført proact heldagskurs samt praktisk øving. Utvalgt personal fra belastede avdelinger har fått vergeteknikk-kurs. Fokuset på personsentrert omsorg – «hva er viktig for deg» fortsetter. Flere ansatte er med i studiegrupper med ulike tema: Demensomsorgens ABC, musikkbasert ABC, psykiske lidelser i eldre år. Det er også arbeidet godt med rekruttering av fagpersonell, og ved årsskiftet var alle sykepleiestillinger dagtid besatt. Lege er tilstede på dagtid 5 dager i uka, ellers er det samarbeid med legevakt om legetilsyn. Fortsetter utviklingen mht pasientgrunnet vil det være behov for å øke legeressursene for å sikre en forsvarlig tjeneste.

Arbeidet med frivillighet, pårørendearbeid og økt aktivitet/sosiale møteplasser har fortsatt i 2018. Det er gjennomført pårørendeskole og samtalegrupper for pårørende til personer med demens. Det er etablert åpen kafe på Skytta hver mandag for beboere, brukere og hjemmeboende i nærmiljøet. Sistnevnte i samarbeid med venneforeningen Skyttas venner. Sykehjemmene har samarbeid med skole og barnehage, samt frivillige som bidrar på mange områder.

Denne oversikten viser utvikling i søknader til sykehjems plasser fra 2015-2018. Behovet har vært ganske stabilt disse årene til tross for at befolkningen over 80 år har økt med over 100 i denne perioden. Dette indikerer at eldre er friskere enn før og at de klarer seg bedre i eget hjem med de tjenestene som er tilgjengelige lenger enn før.

Nye søknader og revurderinger	2015	2016		2017		2018	
	Samlet	Nye	Rev.	Nye	Rev.	Nye	Rev.
Institusjonsplasser - langtid	42	50	2	55	0	41	0
Korttidsplasser	341	298	175	278	183	295	156

Kommunen har ikke et eget tilbud til pasientgruppen med store adferdsutfordringer, men forsøker å tilrettelegge innenfor de rammene som institusjonene har. Det er også flere som bor kort tid på sykehjemmet. I 2017 og 2018 har nær halvparten av beboerne på langtidsplasser avsluttet livet der. Det betyr mye for kompetanse- og ressursbehov i sykehjemmene.

Enhet for psykisk helse og rus

«Nye tider- nye veier» har vært enhetens beskrivelse av endringsarbeidet det siste året. For å møte et fremtidig utfordringsbilde er det behov for å søke etter nye løsninger. Fellesnevner er større fokus på forebyggende og helsefremmende tjenester, koordinering og samhandling, og sist men ikke minst at å hjelpe bruker er å samarbeide med bruker i valg av tjenestetilbud og at bruker skal styre egen endringsprosess. Hver enkelt bruker skal kunne oppleve at de er med på - og har et medansvar for utforming av oppfølgingsbehov eller tilretteleggingsbehov med utgangspunkt i hva som er viktig for dem selv. Brukeren skal selv definere målet og veien dit, men også få bistand når det er behov for det.

Det er et statlig mål at psykisk helse - og rusfeltet likestilles med somatisk helse. Dette er en perspektivendring som tar tid og som krever bred involvering, også i samarbeidet

med spesialisthelsetjenesten. Enheten har kommet langt med denne perspektivendringen og ser det som en stor ressurs for å kunne møte noe av utfordringsbildet i befolkningen. Høsten 2018 har enheten fått overført ansvar for Friskliv og lærings- og mestringstilbudene. Tjenesten har også fått økt kompetanse inn, blant annet ved ansettelse av psykolog. Sammen med ovennevnte aktiviteter utgjør dette varierte samtale- og kurstilbud til en befolkning som er i behov av ulike tilbud for å komme i gang med egne bedringsprosesser, være seg psykisk- eller somatisk.

Konseptet «rask psykisk helsearbeid» ble i 2018 planlagt i et samarbeid med Sektor for oppvekst og utdanning. Dette er et lavterskeltilbud som anbefales og støttes av Helsedirektoratet. Tjenesten har søkt om tilskuddsmidler til iverksetting av Rask psykisk helse i 2019. Dette samarbeidet på tvers av våre sektorer samt allerede eksisterende gruppe- og kurstilbud i Læring og mestring/Friskliv skal særlig kunne ivareta unge som sliter med angst og depresjon i overgangen mellom barn/voksen.

Enheten hadde i 2018 samarbeid med Kompetansesenter for rusfeltet i Øst Norge (KoRusØst), vårt regionale kompetansesenter. I prosessen med å videreutvikle tjenesten er vi én av tre kommuner som får støtte til videre tjenesteutvikling av tjenesten. Gjennom det nasjonale tilbakemeldingsverktøyet Brukerplan er tilbakemeldingen for 2018 at Nittedal er gode på tjenester til innbyggere med lettere til moderate utfordringer innen psykisk helse og rus, men mindre gode på de med tyngre problematikk. Dette tilsier at vårt fokus på fellesskap, arbeid, aktivitet og utdanning må videreutvikles også for denne målgruppen. Organiseringen, med lite fleksible tjenester på ambulant oppfølging, var en medvirkende faktor til at tjenesten høsten 2018 valgte å etablere en eget ambulant tjeneste.

Av studier som har undersøkt helseøkonomisk effekt eller utbytte av individuelle og/eller gruppebaserte tilbud viser resultatene (i 46 av 56 studier) at mer enn 80% er effektive for å kutte kostnader i helsetjenesten. Personer som har deltatt i slike tilbud, har færre eller kortere sykehusinnleggelses, færre konsultasjoner på poliklinikken og hos fastlegen samt færre sykedager enn de som ikke deltar.

I 2018 var det 219 henvendelser til Friskliv sine tilbud om individuell oppfølging. I tillegg til ulike treningsopplegg og fysisk aktiviteter i Friskliv har det vært tilbud om følgende mestringskurs:

LMS/Friskliv	Antall kurs/grupper 2018
Selvhjelpsgrupper konsept i regi Selvhjelp Norge	2 selvhjelpsgrupper, ca 10 personer til sammen
Kurs i depresjonsmestring (KID)	2 kurs, 9 samlinger a' 7 deltakere
Kurs i mestring av belastning (KIB)	1 kurs, 10 samlinger og 13 deltakere
VIVAT kurs førstehjelp i selvmordsforebygging	2 kurs, 45 deltakere tilsammen
Søvnskole	1 gang, 5 samlinger, 9 deltakere
Sunn Start for flyktninger	3 kurs, 3 samlinger 14 og 17 deltakere
ROM for påfyll for pårørende I samarbeid med organisasjonen Voksne for Barn. Pårørende og fagfolk deler sin kunnskap og sine erfaringer å bedre praksis	8 ROM for påfyll, 10-12 deltakere
Hverdagsglede Målgruppe 18 – 35. Fokus på å fremme god helse og livskvalitet	6 samlinger, 8 deltakere
Mensendieck-gym	14 samlinger á 1,5 time, 8 deltakere pr gang
Avspenningsgruppe	11 samlinger á 1,5 time, 11 deltakere pr gang
Rotnesbadet frisklivsdeltakere	6 ganger á 1 time, i 7-8 deltakere pr gang.
Basseng 5 plasser	7 samlinger á 1 time, 4 brukere av Solli og Vargveien bolig (smertelindring)
Qigong	5 samlinger á 1,5 time, 10 deltakere pr gang
Bra Mat kurs	4 kurs á 35-40 deltakere
Tobakksfrikurs	1 kurs á 8 deltakere
Livslystkurs	1 kurs á 5 samlinger, 1 kurs for ansatte, 15 ansatte
Motiverende intervju-undervisning samtalemotodikk	5 timers kurs i motiverende intervju. Gjennomført kurset for 100 ansatte fra HFR, flyktingetjenesten, tildeling, psykisk helse og rus og Institusjon

Friskliv og LMS samarbeider med Kommuneoverlegen, HR, Enhet for hjemmetjenester, rehabilitering og forebyggende tjenester samt også eksterne aktører som MS senteret,

Glittreklinikken, Diabetesforbundet, Pårørendesenteret i Stavanger med flere. Det har i 2018 vært samarbeid med flere av disse om kurs og temasamlinger i biblioteket.

Solli aktivitetshus er et lavterskeltilbud/hus som kan brukes av alle som ønsker det. De siste årene har det vært et tett samarbeid med Sagatun Brukerstyrt Senter på Hamar. Det er et regionalt ressurscenter innen psykisk helse og rus som jobber på oppdrag fra Helsedirektoratet. De har utviklet en verktøykasse for brukermedvirkning. Solli aktivitetshus med ansatte og brukerråd har utviklet selvstyringskurs for innbyggere med opplæring fra Sagatun.

Antall besøk på Solli:

	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des	Totalt
2018	450	428	280	394	378	381	249	391	439	467	496	308	4661
2017	341	389	295	289	411	363	294	439	578	493	503	273	4668
2016	439	539	384	420	396	283	220	247	351	312	359	262	4212

Solli er et hus fylt av aktiviteter og kurs innen kunst og håndverk, musikk og fysisk aktivitet. .

Høsten 2018 ble det etablert en egen avdeling for ambulant tjeneste samt at Avdeling Bolig Vargveien ble en egen avdeling.

Ambulant tjenesten har fokus på at mennesker i størst mulig grad skal kunne mestre sitt eget liv. Et overordnet premiss er å sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre. For å nå denne målsetningen har tjenesten fokus på å bistå bruker med å opprettholde, eller få et bedret funksjonsnivå.

Eksempler på oppfølging som gis:

- Samtaler om rusmestring/livsmestring
- Oppsøkende arbeid ved bekymring
- Aktiviteter – trening, arbeidsrettede tiltak i samarbeid med NAV, Bråten, Solli
- Råd og veiledning
- Forebygging – for å hindre at situasjonen til bruker blir verre
- Pårørendesamtaler
- Nettverksmøter
- Bo-oppfølging

Enhet for psykisk helse har samarbeid med Bråten gård og Kirkerud gård om Inn på tunet tjenester. Hensikten med tiltakene er å gi mennesker med ulike personlige og sosiale behov et variert tilbud. Forskning viser at gjennom å romme et stort spekter av intervensjoner og aktiviteter fremmer Grønn omsorg helse og livskvalitet. Grønn omsorg er derfor å betrakte som et viktig supplement til tradisjonelle rehabilitering- og behandlingstilbud.

Enhet for tilrettelagte tjenester

Enheten jobber fortsatt med implementering og videreføring av arbeidet som ble påbegynt i 2016/2017 på strategiske og organisatoriske mål. Det merkes et særlig behov for kompetansehevede tiltak for å sikre gode og forsvarlige tjenester. Blant annet har fylkesmannen strammet inn på mulighetene for dispensasjon til kompetansekrav knyttet til vedtak etter lov om kommunale- og omsorgstjenester kap 9.

Enheten utfører tjenester etter vedtak til innbyggere som har nedsatt funksjonsevne. Det ligger både lovkrav og samfunnspolitiske føringer for hvordan oppgavene og tjenestene skal ytes. Kommunens mål er å tilrettelegge slik at innbyggerne får et likeverdig og meningsfullt liv. Enhetens visjon er: «Rom for alle med blick for den enkelte». Enheten yter tjenester til en sårbar gruppe innbyggere. Det kreves høy kompetanse for å kunne gi forsvarlige gode tjenester. Flere av disse innbyggerne har ikke mulighet for å tale sin egen sak. Det stilles derfor større krav til tjenesteytere for å sikre at tjenestemottakere får det de har krav på.

Det er behov for mer differensierte tilbud på tjenester og bolig for å dekke den enkeltes behov for fremtiden. I tråd med dette har enheten utvidet med flere tilrettelagte arbeidsplasser, og har flyttet internt på et årsverk for å dekke dette behovet.

Enheten har etablert «Rom» for pårørende for mennesker med nedsattfunksjonsevne og autisme. Det har blitt holdt 8 ganger i samarbeide med «voksne for barn». Det er to ansatte som driver dette i enheten.

I 2017 og deler av 2018 har enheten hatt en forsøksordning med familieveiledning til foreldre som har barn med funksjonsnedsettelse eller autisme og adferdsutfordringer. Det er gode tilbakemeldinger fra foreldre som har mottatt tilbudet. Målet med tilbudet familieveiledning er å gi foreldre et godt grunnlag for å mestre og gi god omsorg til barn med store hjelpebehov. Disse foreldrene vil med ekstra støtte og veiledning

lettere stå i pårørende- og foreldrerollen livet ut.

Enheten har også gjennomført et større arbeid med turnus/bemanningsplanlegging. Flere avdelinger har i løpet av 2018 etablert fleksiturnus. Dette har medført mer effektiv bruk av ansatte, og mer samarbeid om ressursutnyttelse på tvers av avdelinger. Resultatet har gitt gevinst ved at man har funnet rom for å dekke flere vedtakstimer innenfor vedtatt ramme. Det har også resultert i en økning i antall heltidsstillinger.

Enheten har i 2018 hatt en kartlegging av tjenestemottakere som bor og som vil ha behov for egnet bolig de neste årene. Dette arbeidet videreføres som et mulighetsstudie i samarbeid med enhet for bolig og tilflytting. Det er nødvendig å planlegge mulig endringer av de eksisterende kommunale avdelinger for å dekke fremtidig behov for tilpassede boliger. Det forventes et stort behov for egnede boliger for denne målgruppen innen et 5-10 års perspektiv.

Det har 2018 vært en økning av vedtakstid til våre tjenestemottakere, totalt økning i 2018 er 366 timer totalt mot økning i årsverk 2,5. To tjenestemottakere har flyttet over til sykehjem og det har vært et dødsfall i en avdeling som medfører noen endringer i statistikken i 2018.

	Årsverk		Vedtaksstid	
	2017	2018	31.12.17	31.12.18
Skyttatunet	21,7	22,2	855,45	1023,75
Avlastningen	14,36	16,1	1066,08*	1094,01
Brennaveien	8,91	7,14	271,6	411,6
Myrveien	16,1	13,25	582,6	582,6
Rotkrutt	14,5	14,5	660,9	677,6
Ulvefaret	30,06	32,06	1227	1224,45
Stammen	7	8	350	366,25
TA	2	3		
Stab	3	3		
Totalt	117,63	119,25	5013,63	5380,26

*Vedtaksstid er foreldrenes behov/ timer til avlastning, ikke bemanningsbehov/timer på barna.

	2015	2016	2017	2018
Antall årsverk	117	120	118,3	119,25
Antall faste ansatte	-	199	169	158

Bolig med heldøgns tjenester (antall brukere)	43	41	42	42
Ambulerende tjenester til brukere som bor utenfor de samlokaliserte boligene (tilknytningsbrukere)	12	12	13	15
Antall barn avlastningsboligen			17	16
Antall familier som mottar familieveiledning			11	14
Stammen aktivitetshus	12	14	18	17
Uten jobb, aktivitet på dag			7	3
Varig tilrettelagt arbeid i ordinær virksomhet VTA-O	7	7	10	10
Arbeid med oppfølging			2	6
Varig tilrettelagt arbeid i skjermet virksomhet VTA-S (Gnisten)		25	25	25

Enhet for bosetting og tilflytting

Etter etablering i 2017, har enheten kommet over i god drift med en stabil bemanning. I tillegg til løpende driftsoppgaver har enheten i 2018 jobbet med følgende større utviklingsoppgaver/planer:

- Temaplan for boligutvikling- og boligsosial virksomhet ble utarbeidet og vedtatt av kommunestyret 18. juni 2018. I desember startet arbeidet med å utarbeide et boligtypeprogram som skal til politisk behandling høsten 2019.
- Høsten 2018 startet arbeidet med utarbeidelse av ny temaplan for arbeidet med flyktninger. Planen vil også omhandle innvandrere uten status som flyktninger. Den skal politisk behandles i løpet av 2019.
- Enheten har i samarbeid med andre sektorer arbeidet fram et nytt boligprosjekt i Kvernstua i løpet av året. 10 leiligheter for innbyggere som har behov for døgnkontinuerlige tjenester. Prosjektet har vært et pionerarbeid i samarbeid med husbanken med hensyn til å sikre tilskudd og levere nøkkelferdige tilrettelagte leiligheter inn i et større ordinært boligprosjekt.

Enheten har to avdelinger, boligkontoret og avdeling for bosetting og integrering

Boligkontoret

Kommunen disponerer 237 kommunalt eide boliger, fordelt på sameier, borettslag og heleid kommunale. Det ble kjøpt 4 nye boliger i 2018. I tillegg har kommunen 8 utleieboliger med tildelingsrett i Stiftelsen Nittedal Utleieboliger

Boligtyper:

- 1-roms: 30
- 2-roms: 90
- 3-roms: 33
- 4-roms: 24
- 5-roms: 5

Boliger med personalbase, kommunalt eid, fordelt på 5 bosentra:

- 1-roms: 24
- 2-roms: 31

Kommunen har også tildelingsrett til 85 omsorgsboliger etter gjeldende retningslinjer og borettslagsvedtekter (innskuddsleiligheter)

I 2018 mottok boligkontoret 101 søknader om kommunal bolig. Av disse var 45 søknad om forlengelse. Av 101 fikk 25 avslag og 76 tilsagn på sine søknader. 10 søkte på de innskuddsbaserte boliger.

Boligkontoret mottok 190 søknader om startlån i 2018. 44 fikk tilsagn og 146 fikk avslag. Startlånsordningen gav dermed 44 husstander mulighet for å kjøpe egen bolig. Antall søknader og tilsagn har en liten økning fra 2017.

Kommunen mottok og videreformidlet 205 nye søknader om bostøtte i 2018. Dette er en nedgang med 104 fra 2017. Kommunen har blitt bedre på råd og veiledning, slik at de søknadene en mottar er fra brukere som fyller vilkårene for bostøtte. Totalt er det utbetalt kr 5 663 071 fra Husbanken i bostøtte direkte mot kr. 5 570 103,- i 2017.

Enheten behandlet 3 klagesaker på avslag om kommunal utleiebolig, alle ble opprettholdt i klagenemda og 3 klagesaker angående avslag på startlån/tilskudd, disse ble også opprettholdt i klagenemda.

Avdeling for bosetting og integrering

Ved utgangen av 2018 var det til sammen 251 personer med flyktningebakgrunn som ble fulgt opp av avdeling for bosetting og integrering. Dette utgjør både voksne og barn, og innebærer personer som har blitt bosatt i kommunen i løpet av de siste fem årene. Kommunen mottar statlig tilskudd for alle flyktninger i fem år etter mottak og bosetting.

I 2018 bosatte Nittedal kommune totalt 18 nye personer med flyktningebakgrunn. Av disse kom ti fra asylmottak, seks var kvoteflyktninger direkte fra utlandet og to kom som følge av familiegjenforening.

I 2018 var det til sammen 97 deltakere i kommunens introduksjonsprogram. I 2018 startet 10 nye deltakere opp i programmet. Om lag 10% av kommunens deltakere i introduksjonsprogrammet er analfabeter med liten eller ingen skolebakgrunn. Alle deltakere i introduksjonsprogrammet ble innskrevet på norskundervisning på Miljøhuset Gnisten. Samtlige deltakere i introduksjonsprogrammet hadde Individuell plan for introduksjonsprogrammet i 2018. Disse revideres og oppdateres jevnlig.

40 avsluttet introduksjonsprogrammet i 2018. Av disse er 14 under utdanning og 10 i arbeid. De resterende er i diverse tiltak under NAV eller mottar sosialhjelp som hovedinntektskilde.

Avdelingen har i 2018 arbeidet med en rekke komplekse og krevende saker. Dette kan dreie seg om alt fra oppfølging av personer med omfattende helseutfordringer, atferdsvansker, lav mestringsevne i det daglige, lav mestring av boforholdet, eller andre faktorer som utløser et behov for tett oppfølging og bistand utenom det ordinære tjenestetilbudet. Dette har ført til at tjenesten har fulgt enkelte personer/familier svært tett opp over en lang tidsperiode, også i samarbeid med andre relevante kommunale aktører. Dette antas også å ville vedvare i 2019, hvor det forventes at vi vil motta en større andel kvoteflyktninger med sammensatte behov, samt store familier som bosettes på det som kalles medisinsk kvote.

I 2018 ble det gjort flere organisatoriske og faglige grep med mål om å få en høyere prosent av introduksjonsdeltakerne direkte ut i arbeid eller utdanning etter endt program. Miljøhuset Gnisten overtok ansvaret for en større del av introduksjonsprogrammet. Samtidig ble det avsatt større andel av personalressursene til å få flere i arbeid og aktivitet. Dette gjelder også de som er ferdige med det toårige introprogrammet, men fremdeles er innenfor femårsperioden.

Av alle nybosatte flyktninger i 2018 ble 6 av 9 bosatt i kommunale boliger, mens 3 av 9 bosettinger var på det private markedet i Nittedal. Avdeling for bosetting og integrering har i samarbeid med boligkontoret også bistått en rekke personer med boligbytte eller formidling av boliger på det private leiemarkedet.

Samtlige som ble bosatt i 2018 har mottatt boveiledning i sine boliger. Dette omfatter en førstegangs boveiledning ved bosetting, samt individuell oppfølging ut ifra den enkelte husstandens behov. Fra august 2017, har 45 husstander mottatt boveiledning. Noen er i behov av dette jevnlig, til tider ukentlig oppfølging i perioder. Disse husstandene har også fått en egen bo- plan, hvor tett oppfølging, fokus på mestring av bosituasjon og fremtidig boligkarriere i Nittedal har vært i fokus.

En ser at det er et større behov for store boliger med plass til bosetting av store flyktningfamilier og familieegjenforeninger enn det kommunen har til disposisjon.

I 2018 ble det mottatt fire formelle klagesaker. Tre av disse ble avsluttet innen utgangen av 2018, men en ble sendt til Fylkesmannen og ferdigbehandles i 2019.

Enhet for NAV Nittedal

Det lokale NAV kontorets hovedoppgave er å få flere innbyggere i Nittedal i arbeid og aktivitet. I 2018 ble målsettingen om å få flere i arbeid, bedre brukermøter og økt kompetanse videreført.

Digitaliseringen i den statlige delen av NAV er et endringsarbeid som berører hele kontoret. Dette er mer krevende enn antatt, og utviklingen skjer raskt. Det har vært fortløpende leveranser på nye løsninger både for ansatte og brukere i 2018. Det har vært avgjørende at ansatte tar i bruk de nye løsningene, for å kunne effektivisere tjenestene. I 2018 har alle veiledere kommet over på mobilitetsløsning, hvilket gjør at en kan møte brukere og arbeidsgivere der hvor de er. Endringer i digitale løsninger endrer også veilederrollen i NAV fra å gi informasjon til å veilede i høyere grad. Brukere som er i stand til det, veiledes til digitale løsninger via nav.no eller NAV kontaktsenter. Det meste av kommunikasjonen med disse brukerne skjer digitalt. Dette skal frigjøre ressurser til oppfølging av de som har størst behov for bistand for å komme i arbeid og aktivitet.

Aktivitetsutvikling

Aktivitet	2016	2017	2018
Totalt antall årsverk (stat)*	17,4	18,4	17,7
Totalt antall årsverk (kommune)*	17,85 inkl. prosjektst.	22,3 Inkl. 3 prosjektst.	24,5 inkl.5 prosjektst.
Antall deltakere Kvalifiseringsprogram gjennomsnitt pr. mnd.	24	25	25
Antall deltakere KVP med overgang til jobb	Ingen måling	81%	73,3%
Sosialhjelpsmottakere med utbetaling siste 12 mnd.	326	310	341
Nye henvendelser på økonomisk sosialhjelp, gjennomsnittlig pr. mnd.	9	11	11
Nye brukere med utbetaling, gjennomsnittlig pr. mnd.	3	3	3
Antall klagesaker	15	7	9

*NAV Nittedal har både kommunalt og statlig ansatte i sin organisasjon

NAV Nittedal hadde 4 prosjekter i 2018 som forklarer bemanningsøkning fra året før. Dette er to stillinger i ungdomssatsingen, en stilling i Inn på tunet ved Haugestad gård, en stilling som koordinator av introtid i introduksjonsprogrammet for flyktninger og en prosjektstilling i «Mitt Nittedal». Samtlige prosjekter finansieres hovedsakelig av statlige midler, men krever gradvis større medfinansiering fra kommunen. Det gjør at enkelte prosjekter avvikles fra 2019.

Kvalifiseringsprogrammet

Kvalifiseringsprogrammet er et tiltak for brukere som har stått lenge utenfor arbeidslivet og som har sammensatte utfordringer. Kvalifiseringsprogrammet leverer fortsatt solide resultater i 2018. 15 personer ble avsluttet i programmet i løpet av året. Av disse gikk 11 personer til ordinær jobb. 1 person startet i utdanning, 1 i arbeidsmarkstiltak vi NAV, mens 1 person ble tilbakeført til økonomisk sosialhjelp. De gode resultatene skyldes tett, individuell oppfølging.

Økonomisk sosialhjelp

NAV Nittedal hadde en økning i antall brukere som fikk økonomisk sosialhjelp en eller flere ganger i 2018. Likevel er antallet med månedlig utbetaling forholdsvis stabilt på 138 – 140 brukere. Sosialutgiftene til bolig fortsetter å stige, mens sosialhjelpsutgifter til øvrige formål ser ut til å stabilisere seg noe. Begrunnelsen for økning i antall brukere på sosialhjelp kan relateres til endringer/innstramninger i regelverket på statlige ytelser som f. eks Arbeidsavklaringspenger. Strengere håndheving av aktivitetskrav på ulike statlige ytelser, gjør at flere brukere må over på økonomisk sosialhjelp.

I 2018 hadde NAV Nittedal gjennomsnittlig 11 nye henvendelser på økonomisk sosialhjelp hver måned. Dette tallet har holdt seg stabilt sammenlignet med 2017. Som tallene over viser, ender de færreste tilfellene med utbetaling av økonomisk stønad. Mange saker avsluttes med råd og veiledning til andre aktuelle muligheter. Det er fortsatt en stor andel av sosialhjelpsmottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde. Disse utgjorde over 53% av brukergruppen i pr. 31.12.2018. Stønadslengden er også fortsatt høy sammenlignet med andre kommuner og er gjennomsnittlig opp mot 8 måneder for 2018.

Utvidet oppfølging

NAV Nittedal startet tiltaket utvidet oppfølging i mai 2018, som er et tiltak i egen regi for å få innbyggere i Nittedal med nedsatt arbeidsevne i arbeid og aktivitet. Tiltaket favner også brukere med aktivitetsplikt på økonomisk sosialhjelp. I utvidet oppfølging jobber både statlige og kommunale ressurser etter supported employment metodikken (SE) for å få brukere i ordinær jobb. 2018 gikk med til etablering av tiltaket, dermed noe begrenset tilgang til resultater. Ved inngangen til 2019 var 34 brukere i tiltaket, hvorav 52% var i jobb.

Ungdom

En av de største utfordringene for NAV de siste årene, har vært en økende ungdomsgruppe med sammensatte utfordringer. NAV har i samarbeid med andre enheter i kommunen iverksatt tiltak for å snu denne utviklingen. En har fått god kjennskap til brukergruppen, og det er mange ungdommer som er i behov av ressurskrevende tiltak og hyppig oppfølging. Volumet på denne gruppen er svært variabel. Ungdomskoordinatoren i NAV hadde kontakt med ca. 200 ungdom i 2018. Det var månedlig omløp på cirka 16 ungdom. Kommunen kan vise til svært gode resultater på dette arbeidet: 14 ungdommer ble tilbakeført skole/utdanning som er et av hovedmålene med arbeidet til ungdomskoordinatoren. 32 ungdommer kom ut i jobb, 21 ungdommer ut i andre tiltak (behandling, DPS, dagtilbud, AAP eller ble avklart mot utføre). 13 ble avsluttet på grunn av manglende medvirkning. Resten er fortsatt under

oppfølging/ i deltidsarbeid/ i utdanning. I 2018 var det gjennomsnittlig 22 ungdom under 24 år som mottok økonomisk sosialhjelp månedlig. Andel ungdom utgjorde pr. 31.12.2019 18 % av brukerne på økonomisk sosialhjelp. Tallene viser at det fortsatt kreves stor innsats på dette området.

Økonomisk rådgivning

Økonomisk rådgivning er en tjeneste for alle innbyggere i Nittedal kommune. Pr. 31.12.18 mottok 96 personer hjelp i forhold til tyngre gjeldsproblematikk. Utviklingen på dette området viser økt behov for tjenesten.

Flyktingetjenesten i NAV

I 2018 er det gjort en rekke endringer i flyktingetjenesten med formål om å kanalisere mer ressurser til den arbeidsrettede oppfølgingen, og å få flere flyktinger ut i jobb på kort tid. Hensikten har også vært å tydeliggjøre hvilke oppgaver som ligger i NAV og hva enhet for bolig og tilflytting (BI) har ansvar for. Den 09.10.18 overtok Gnisten kompetansesenter ansvaret for undervisningen i introtid, og parallelt med dette ble ansvaret mellom NAV og BI skilt ut fra lovverk. Dvs BI har ansvar for alt arbeid etter Introduksjonsloven, mens NAV har ansvar for alt arbeid etter Lov om sosiale tjenester.

NAV kan vise til en positiv utvikling i fht. antall brukere i arbeid for 2018. 35 flyktinger fikk jobb, de fleste deltid kombinert med annen aktivitet. 6 flyktinger var i arbeidstrening, mens 15 personer var på andre tiltak eller i utdanning. Det ble i november 2018 definert målsetting om at 75% av alle flyktinger skal være i jobb eller under utdanning etter integreringsperioden på 5 år.

Brukertilfredshet

NAV Nittedal har ikke gjennomført lokal brukerundersøkelse i 2018.

Oppvekst- og utdanningssektoren

Sektoren omfatter grunnskolene, barnehagene, barnevernstjenesten, helsestasjon og skolehelsetjenesten, PPT og idrett og kultur.

Det har hele 2018 vært stor aktivitet i sektoren for å sikre nok kapasitet for fremtiden i skoler, barnehager og andre tjenester. Parallelt jobbes det med kvalitetsutvikling i hver del av sektoren og på tvers.

I 2018 har byggeprosjektene i sektoren tatt form. Nittedal Ungdomsskole er revet og Bjertnes barnehage flyttet til nye og større lokaler på Tumyrhaugen. Elevene på Nittedal Ungdomsskole har tatt i bruk den midlertidige skolen i nærheten av Bjertnes VGS. Prosjektene for å bygge ny Nittedal ungdomsskole og ny felles barneskole med idrettshall og svømmehall i Hakadal er satt i gang.

I 2018 er vi kommet enda et steg videre i digitaliseringen av sektoren. Skolene, barnehagene, barnevern og kulturskolen har alle fått nye eller oppgraderte systemer som letter saksbehandling og administrative prosesser. Skolene har fått flere bærbare elev-PC'er og flere andre tjenester har fått relevant utstyr som er til hjelp i tjenesten.

Nittedalsskolen

I 2018 har nittedalsskolen fortsatt arbeidet med å implementere Strategiplan for kvalitet i nittedalsskolen 2016-2019 med størst vekt på det første målet som skal sikre alle elever et godt psykososialt læringsmiljø.

Revidering av opplæringslovens § 9a og skjerpede krav til skoler og skoleeier samt skolenes deltakelse i satsingen «Inkluderende barnehage- og skolemiljø» har gitt stort fokus på læringsmiljø på alle arenaer, både på skole- og kommunenivå. Med denne satsingen får barnehagene og skolene en felles kompetanseheving gjennom nasjonale, regionale og lokale samlinger samt barnehage- og skolebasert kompetanseutvikling.

Nittedal kommunes «Handlingsplan for godt psykososialt læringsmiljø» ble ferdigstilt i august 2018. Denne inneholder rutinebeskrivelser og krav til hva alle ansatte, skoleledere og skoleeier skal gjøre i skolemiljøsak. Det ble i 2018 opprettet et bistandsteam på kommunenivå som kan bidra med veiledning og støtte i de vanskeligste sakene. Teamet skal videreutvikles i 2019.

I 2018 ble det laget en ny plan for overgangen mellom barnehage og skole. Planen ble utarbeidet med involvering fra ansatte i barnehage og skole gjennom

nettverkssamlinger. Nettverket videreføres i 2019. Bedre tverrfaglig innsats har vært et annet viktig område på tvers av ulike enheter knyttet til oppvekst. Skolelederne har fulgt de kommunale ledernetverkene og gjennomført internsamlinger på egne skoler.

I 2020 får skolen nye læreplaner. Den nye overordnede delen er allerede fastsatt og den gir rammer for arbeidet videre. Gjennom skoleledernetverket har det i 2018 vært jobbet med innholdet i den overordnede delen, og skolene har også startet opp dette viktige forberedende arbeidet.

8 skoleledere startet høsten 2018 opp skolelederutdanning på BI. 25 lærere tar i skoleåret 2018/19 videreutdanning gjennom den statlige ordningen Kompetanse for kvalitet. I tillegg har tre lærere startet på utdanning som lærerspesialister.

Ved skolestart 2018 var nytt skoleadministrativt system klart til bruk. Systemet er funksjonelt, brukervennlig og en viktig del av skolehverdagen for lærere, ledelse, administrasjon og foresatte. Systemet gir nye muligheter for kommunikasjon mellom skole og hjem med foresatte-pålogging og en egen foresatt-app. Her kan foreldrene sende meldinger, søke om permisjon, søke om SFO plass og samtykke til ulike aktiviteter. Etter hvert kan foreldre også se elevenes timeplaner og melde direkte til SFOs kalender.

I 2018 startet arbeidet med å se Kvalitetsplanen for nittedalsskolen og Digitaliseringsstrategien for nittedalsskolen mer i sammenheng. Prosjektet Digitalisering for kvalitet i skolen er etablert.

Li skole testet ut at alle elever har hver sin PC på 10 trinn. Resultatet av dette har vært positivt faglig, men også i fht. vedlikehold og svinn. På trinnet hvor elevene har ansvar for egen maskin er det svært få maskiner som må skiftes ut.

Aktivitetsutvikling

	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Antall elever	3323	3369	3462
Antall barn i SFO	1068	993	950
Antall elever i leksehjelp	280 *)	272 *)	295 *)
Antall elever med vedtak om spesialundervisning	172	183	181
Årsverk undervisningspers.	257,7	263,9	274,1
Andel fagutdanning	95,4 %	97,4 %	96,5 %

*) Tallet gir ikke et helt riktig bilde all den tid ikke alle skolene var kommet skikkelig i gang med leksehjelp på rapporteringstidspunktet 01.10.

Antall elever i grunnskolen viser en økning på 93 elever fra skoleåret 2017/2018 til skoleåret 2018/2019, mens antall barn i SFO har gått noe ned.

Antall elever med spesialundervisning er på samme nivå som forrige skoleår – men vi ser en positiv utvikling. Andelen elever med spesialundervisning på barnetrinnet øker, mens andelen elever med spesialundervisning på ungdomstrinnet synker. Skolene tilstreber å gi elevene tilpasset opplæring innenfor den ordinære rammen, og dreiningen mot tidlig innsats er en ønsket utvikling både nasjonalt og kommunalt (jf. blant annet sak til KST 80/16).

Resultater

Læringsmiljø (Elevundersøkelsen)

Indikator	Trinn	2016	2017	2018
Trivsel	7. trinn	4,4	4,4	4,2
	10. trinn	4,3	4,1	4,1
Mestring	7. trinn	4,1	4,1	4,1
	10. trinn	4,0	4,0	3,9
Faglige utfordringer	7. trinn	4,1	4,1	4,1
	10. trinn	4,4	4,3	4,3
Vurdering for læring	7. trinn	3,9	4,0	3,8
	10. trinn	3,2	3,2	3,2
Mobbing	7. trinn	9,0*	6,3*	9,4*
	10. trinn	6,3*	8,6*	6,5*

Resultatene måles på en skala fra 1-5, hvor 5 er best. * På indikatoren mobbing uttrykker tallet andel av elevene som har svart at de blir mobbet 2-3 ganger i måneden eller oftere.

Elevenes oppfatning av læringsmiljøet uttrykt gjennom elevundersøkelsen viser en liten nedgang på 7. trinn sammenliknet med 7.trinn året før. De har svart noe lavere på trivsel og mobbetallene er høyere. Det er ikke helt uventet da flere skoler har hatt utfordringer i læringsmiljøet på dette kullet. Skolene har jobbet målrettet og systematisk i disse klassene, og det har vært framgang på flere skoler. Samtidig viser tallene at for mange elever på årets 7.trinn ikke har det tilstrekkelig trygt og godt på skolen. Skolene fortsetter innsatsen på dette området gjennom satsingen «Inkluderende miljø». Skoleledermøtene har jevnlig fokus på dette området, og det er fortsatt behov for å øke kompetansen på dette feltet gjennom kunnskap, arbeid med holdninger og øvelse.

På 10.trinn er mobbetallene lavere enn året før og litt under landsnittet. Det har også vært en liten nedgang i mobbetall fra 9. til 10.trinn. Det er en klar tendens at elevenes trivsel går ned i den perioden.

Resultatene viser på overordnet nivå at elevene trives og opplever mestring. Det er behov for å styrke innsatsen på en bedre vurderingspraksis både i barne- og ungdomsskolen. Dette blir en viktig del av arbeidet med nye læreplaner. God, tilpasset opplæring vil også bli et viktig fokus i læreplanarbeidet, noe som skal bidra både til at elever opplever økt grad av mestring og tilstrekkelig med faglige utfordringer.

Læringsresultater i skolen (nasjonale prøver og eksamen)

Indikator	Trinn	2016	2017	2018
Leseferdigheter	5. trinn			
	Gjennomsnitt	51	53	52
	Mestringsnivå 2 og 3	78,1	85	85,4
	9. trinn			
	Gjennomsnitt	55	55	55
	Mestringsnivå 3, 4 og 5	84,5	85	87,2
Regneferdighet	5. trinn			
	Gjennomsnitt	51	52	51
	Mestringsnivå 2 og 3	80	82	77,8
	9. trinn			
	Gjennomsnitt	56	55	55
	Mestringsnivå 3, 4 og 5	84	85	82,7
	10. trinn			
Norsk h.mål skriftlig		3,4	3,6	3,7
Engelsk skriftlig		3,4	3,8	3,7
Matematikk skriftlig		3,2	3,5	3,8

Resultatene på nasjonale prøver på 5.trinn viste noe nedgang fra året før, men er både på lesing og engelsk mer representativt for det nivået kommunen bør forventes å ligge på. På regning var resultatet på nivå med Akershus og litt over det nasjonale snittet, men likevel noe under det som bør forventes.

Elevene på 9.trinn ligger litt over det nasjonale snittet på både regning og lesing. På regning har de elevene vist god fremgang fra 8. til 9.trinn, mens framgangen på lesing har vært litt under forventningene.

Alt i alt er det positivt at resultatene på alle de nasjonale prøvene ligger på eller over snittet for Akershus.

Resultatene på skriftlig eksamen skoleåret 2017/18 viser en fortsatt positiv utvikling når det gjelder norsk og matematikk. Spesielt gledelig er resultatet på eksamen i matematikk der gjennomsnittet har økt vesentlig de siste årene. Dette er også en tendensen nasjonalt, men tallene viser at økningen har vært noe større for nittedalsskolen enn for landet som helhet. Gjennomsnittet for engelsk har gått noe ned fra året før. Resultatet er på nivå med landsnittet og litt under Akershus.

Enhet for barnehager

Aktivitetsutvikling

Indikator	2016	2017	2018
Antall barn i barnehage (tot.i kommunen)	1451	1461	1464
Antall barn i komm. Barnehager	246	254	292
Antall årsverk i enheten for barnehager	_*	_*	73,7
Antall årsverk kommunale barnehager	56,7	56,7	63,7

**Forebyggende tjenester ble skilt ut fra enheten for barnehager og ressursteam for førskolebarn lagt til fra 1 januar 2018. Antall årsverk fra tidligere år er derfor ikke sammenlignbart.*

Økningen i antall barn og årsverk i de kommunale barnehagene skyldes utvidelsen i Bjertnes barnehage med 2 avdelinger fra 01.08.18.

Ressursteam for førskolebarn ble fra 01.01.18 overført til enhet for barnehager for å sikre mer helhetlige og koordinerte tjenester. Et fortsatt nært samarbeid med PPT har vært et viktig element i dette arbeidet. Blant annet har rapporten til Thomas Nordahl vært gjenstand for felles refleksjon. Gjennom utarbeidelse av virksomhetsplan for teamet har det blitt jobbet med på hvilken måte vi best utnytter våre ressurser slik at dette gir størst effekt for de barna vi skal støtte, ut fra de kriteriene i rapporten som sier noe om hva som skal til for å lykkes i dette arbeidet. Dette har vært et viktig utviklingsarbeid for å inkludere teamet i enheten og videreutvikle teamet.

Nittedalsbarnehagene

I 2018 har vi hatt fokus på å videreutvikle vår felles kompetanseplan til en helhetlig kvalitetsplan for nittedalsbarnehagene. Gjennom medskapingsprosesser og med bistand fra KS Konsulent har vi sammen kommet med forslag til 4 prioriterte utviklingsområder det felles skal satses på frem til 2022. Det er også utarbeidet forslag til felles kvalitetsverktøy som skal være et redskap til å reflektere om dette fører til en opplevd kvalitetsøkning for brukerne. De 4 utviklingsområdene som foreslås prioritert er barnehagen som lærende organisasjon, inkluderende miljø, tidlig innsatskompetanse og godt språkmiljø for alle barn. Inkluderende miljø er et nasjonalt satsingsområde som Nittedal kommune deltar i sammen med nittedalsskolen. I 2018 har det blant annet blitt gjennomført 3 styrernettmøter og en felles inspirasjonsdag der dette har vært tema. I tillegg har alle ansatte fått et eksemplar av boka *Mobbeadferd i barnehagen* som de i tillegg til nettressurser om tema har arbeidet med gjennom året.

Ved hovedopptaket 2018 fikk alle barn med rett på plass tilbud om plass. I tillegg fikk en del barn uten rett til plass tilbud om plass. Dette gjaldt barn som prioriteres ved opptak til private barnehager og søkere som kom til etter at hovedopptaket var avsluttet. I 2018 var det en overkapasitet i sektoren totalt sett. I de ulike delene av Nittedal var det slik at det var godt samsvar mellom behov og kapasitet i Hakadal, mens det var for liten kapasitet i Rotnes/sentrum og stor overkapasitet i søndre del av kommunen.

Realisering av *Plan for nittedalsbarnehagene - Behovsdekning* har hatt fokus i 2018. Planen er fulgt opp med blant annet utvidelse av Bjertnes barnehage fra 3 til 5 avdelinger i midlertidige lokaler på Tumyrhaugen, planlegging av en utvidelse i Nygård barnehage tilsvarende ca. syv småbarnsplasser fra august 2019 og innarbeiding av fremtidige barnehagetomter i utkast til ny kommuneplan.

Revidert utgave av Plan for overgang barnehage-skole ble ferdigstilt sommeren 2018. Planen har som målsetting å bidra til at barnehage og skole legger til rette for at overgangen er en god opplevelse for barn og foreldre, at barnet møter skolen med tillit til egne forutsetninger og at enkeltbarnets behov for å oppleve helhet og sammenheng i læringsløpet blir ivarettatt. Planen bygger på prinsippet om at barnehage og skole er to likeverdige deler av utdanningssystemet. Læring i barnehagen skal skje på barnehagens premisser og skolen skal bygge videre på kompetanse barn erverver seg før skolestart. Det er lagt opp til samarbeid på systemnivå og det har i tråd med planen vært gjennomført 2 fagsamlinger og sonevise foreldremøter i løpet av 2018.

Det ble i 2018 gjort et stort revideringsarbeid med prosedyren for å sikre barn med nedsatt funksjonsevne sin rett til individuell tilrettelegging. I et samarbeid mellom PPT, kommuneadvokaten og enhet for barnehager ble det blant annet gjennomført en dialogsamling hvor kompetanseheving på kapittel 5A i barnehageloven. I tillegg ble det lagt til rette for medskapingsprosesser i redigeringsarbeidet av prosedyren.

Det er i 2018 gjennomført fire stedlige tilsyn etter plan for tilsyn. Det ble ikke avdekket lovbrudd under disse tilsynene. Rapportene for tilsyn legges fram for hovedutvalg for oppvekst og utdanning til orientering.

Høsten 2017 kom det ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Denne har barnehagene jobbet med å realisere i 2018. I tillegg kom det flere nasjonale nettressurser og verktøy som barnehagene får tilgang til. Blant annet har UDir kommet med en gratis brukerundersøkelse som vi i stor grad oppfordrer barnehagene til å bruke. I 2018 var det 28 barnehager som gjennomførte denne.

Enhet for barnevern

Barnevernets visjon er at «Vi skal være et moderne, effektivt og oppdatert kvalitetsbarnevern».

Hovedmålet for barnevernet er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Loven skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår.

Fra 2018 er barnevernloven en rettighetslov for barn og unge. Barnets beste er grunnregelen for arbeidet i barnevernet. I dette ligger følgende fire faglige prinsipper; tilknytnings- og relasjonskvalitet, biologiske bånd, mildeste inngreps prinsipp samt barnets medvirkning. Barnevernet støtter seg også til NOU 2012:5 forslag om prinsippet «utviklingsfremmende tilknytning».

Satsningsområdet for 2018 har primært vært å innfri lovens kvalitetskriterier og krav til forsvarlighet.

- Barn og familier skal få hjelp som virker (evidensbaserte utredninger og tiltak)
- Barn og familier skal møte trygge og sikre tjenester
- Barn og familier skal bli involvert og ha innflytelse
- Barn og familier skal møte tjenester som er samordnet og preget av kontinuitet
- Barnevernets ressurser skal utnyttes godt (kompetanse, struktur og effektivitet)
- Barnevernet skal sørge for likeverdige tjenester

Aktivitetsutvikling

Indikator	2016	2017	2018
Mottatte bekymringsmeldinger i nye saker	199	233	224
Avsluttede undersøkelser pr.31.12	177	163	200
Antall barn/unge med hjelpetiltak	132	127	193
Antall barn/unge plassert i fosterhj./inst. §§4-4 og 4-12	46	41	51
Kommunens tilsynsansvar *	46	40	35

*Nittedal kommune har tilsynsansvar for fosterbarn som bor i Nittedal, både for de som er plassert av Nittedal og av andre kommuner.

Resultater

Indikator	2016	2017	2018
Fristbrudd undersøkelser 3.mndr	3,4 %	5,5 %	14,5 %

Barnevernet har hatt fokus på å holde budsjettet og gjennomføre vedtatte nedtrekk. Barnevernet har redusert utgifter til saksbehandling med 4 % fra 2017 til 2018. Dette er gjort ved gjennom at enheten ikke har økt antall fagstillinger proporsjonalt med økning i aktivitet. Det vil si at vi har flere saker per ansatt nå enn tidligere. Dette har ført til noen flere fristbrud enn tidligere år.

Vi har over tid strategisk satset på å sette inn riktige hjelpetiltak til hjemmeboende barn for å unngå plasseringer utenfor hjemmet. Alle barn og unge har lovpålagte tiltaksplaner og omsorgsplaner. Det er imidlertid noen barn, unge og familier som må vente på iverksettelse av relevante hjelpetiltak. Det er en stor utfordring å skaffe gode fosterhjem til de barna som barnevernet overtar omsorgen for.

Kommunen har tilsynsansvaret for alle fosterbarn under 18 år som bor i kommunen, inkl de vi selv plasserer og andre kommuner plasserer her. Alle har fosterhjemsplasserte barn/unge har oppnevnt egen tilsynsfører.

Barnevernet får medhold i de fleste sakene som bringes inn til avgjørelser i Fylkesnemnda. Mange foreldre anker sakene videre, noe som medfører store administrative kostnader både til saksbehandling, advokatutgifter, sakkyndigutredninger samt tolketjenester. Det at enheten ofte får medhold i saker som fremmes for Fylkesnemnd og Tingrett/Lagmansrett, indikerer god lovanvendelse og høy faglighet i tjenesten. Barnevernet har få klagesaker til fylkesmannen og får stort sett medhold i behandlede klager.

Målt på kommunebarometeret de siste firer årene er statistikken for barnevern svært god. Barnevernet ligger i 2018 på 3.plass. Vi skårer høyt på saksbehandling, men trekkes ned på statistikken grunnet «relativ lav bemanning». Sammenlignet med andre nærliggende kommuner drifter kommunen et billig barnevern.

Gjennom 2018 kan enheten rapportere et lavt sykefravær, dvs under kommunens måltall. Det har vært høyt fokus på arbeidsmiljø, de ansattes sikkerhet og ulike nærværestiltak.

Det har vært gjennomført stor grad av kompetanseheving i tjenesten.

Enhet for Barn, unge og familier

Enhet for barn, unge og familier ble etablert 01.01.18. Kommunen samlet alle helse-, støtte- og veiledningstjenestene for barn og unge, bortsett fra Barneverntjenesten, i en enhet. Enheten består av BTI- og SLT koordinator, Helsestasjonen og skolehelsetjenesten, Fysio- og ergoterapitjenesten for barn og unge, PPT, Familieteamet, Utekontakten og kommunens alternative opplæringsarena.

Enheten har utarbeidet felles verdigrunnlag, felles mål og felles strategier.

Aktivitetsutvikling

Indikator	2016	2017	2018
Antall årsverk i enheten	-	-	49,2*
Helsestasjonen	7,6**	7,2**	7,2**
Skolehelsetjenesten	7,7	7,6	8,8
Fysio- og ergoterapi barn	5	5	5
PP-rådgivere	9,7	9,7	10,9
Antall klienter totalt i PPT (inkl. voksne)	430	454	316
Nye henvisninger PPT	182	167	154
Gjennomsnittlig ventetid i uker PPT	12	9	9,5
Antall logoped saker	28***	65	70

*Enheten ble etablert 1. januar 2018. Antall årsverk fra tidligere år er derfor ikke sammenlignbart.

**Inkludert jordmor og helsesøster for flyktninger

*** I 2016 ble det bare rapportert antall nye logoped saker og ikke totalt antall aktive logoped saker dette året

BTI

Enheten har hovedansvar for implementering av samhandlingsmodellen Bedre tverrfaglig innsats (BTI) i sektor for oppvekst og utdanning. Implementeringsarbeidet ledes av en pådrivergruppe, som har utviklet en implementeringsstrategi med tre hovedelementer: Opplæring til alle ansatte i samarbeid med KoRus Øst, ledernetverk for enhets- og avdelingsledere, og en strukturert plan for hvordan hver leder skal sikre implementering i sin enhet/avdeling. Gjennom denne implementeringen arbeides det blant annet med samhandling, møtegjennomføring, Barnekonvensjonen, holdninger og kunnskap om andre tjenester.

Det er gjennomført én runde med fire opplæringsdager (bestående av hva og hvorfor BTI, taushetsplikt og samtykke, Conexus Stafettlogg, barrierer i tjenestene, tegn og symptomer og å samtale med barn) for ansatte i sektoren, tre ledernetverk, og to kurs i den digitale Stafettloggen i tillegg til stafettloggopplæring for alle skoler.

Vi bryr oss arbeidet- SLT

Det er utarbeidet et revidert mandat og oppgavebeskrivelse for koordineringsgruppa og fokusgruppene. Det er i tillegg besluttet at hvert skoleår skal ha et rullerende Vi bryr oss-tema som skal arbeides med gjennom året. Vi bryr oss-uka er således erstattet av et Vi bryr oss-årshjul. Vi bryr oss-året legger til grunn at NKFU sentralt og hvert FAU tar initiativ til å involvere forelderådet, og at FAU og elevene i fellesskap inviterer til lokale arrangementer.

Skoleåret 2018/2019 har «inkluderende språkbruk» som Vi bryr oss-tema. I forbindelse med Vi bryr oss-året har Nittedal teater utviklet en teaterforestilling om språkbruk for elever på 8. og 9. trinn og deres foresatte.

Nittedal Røde Kors har gjennomført Nattevandringopplæring for foresatte på alle ungdomsskolene.

Ungdataundersøkelsen er gjennomført med god svarprosent (87 % på ungdomsskolene og 80 % på videregående).

Helsestasjonen og skolehelsetjenesten

I 2018 mottok Helsestasjonen 258 fødselsmeldinger. Dette er en liten oppgang fra i fjor. Fødselstallene på landsbasis er synkende. Skolehelsetjenesten er blitt styrket med 1,2 årsverk helsesykepleier i barneskole, noe som gjør tjenesten mer tilgjengelig for elever. Helsestasjon for ungdom har gitt 254 vaksinedoser i den landsomfattende kampanjen mot livmorhalskreft. Flyktninghelsetjenesten har blitt mer tilgjengelige ved å ha konsultasjoner og helseundervisning på Gnisten. Helsestasjon og skolehelsetjenesten har fokus på miljø og ble i 2018 «papirløse» vedrørende brosjyremateriale. Dette ved hjelp av nye nettsider på innbyggerportalen.

Fysio- og ergoterapi for barn og unge

Tjenesten har stor pågang og særlig mange barn med store, sammensatte behov. Også i 2018 har det vært betydelige kapasitetsutfordringer på ergoterapitjenester. Tjenesten har tatt initiativ til at kommunen har kjøpt bevegelsesprogrammet «Mini-Røris 4» til alle barnehageavdelinger i kommunen og alle grunnskolene har fått tilgang på det nettbasert programmet «Live Gym Skole». Dette programmet bidrar til at daglig fysisk aktivitet lett og strukturert kan gjennomføres på skolene. Tjenesten har gitt barnehager og skoler opplæring i bruk av programmene. Enheten har fokus på sammenhengen mellom psykisk og fysisk helse og har også sørget for at kommunen har kjøpt inn

«Grønne tanker- glade barn» til alle barnehager. Dette programmet lærer barn å sette ord på følelser, forstå sammenhengen mellom tanker og følelser og bli klar over hva de kan gjøre for å hjelpe seg selv og hverandre når følelser blir krevende.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)

PPT har tatt initiativ til og utarbeidet et årshjul og agenda for Ressursteam som avholdes på alle skoler. Ressursteamet er en viktig arena for samarbeid mellom PPT og skole. Målet er å bidra til tidlig og riktig hjelp for elever i Nittedalsskolen. Satsingen på ressursteam som arena er i tråd med samhandlingsstrukturen «Fremtidens PPT» som ble utarbeidet i 2017.

PPT har deltatt i Udir-satsingen «Inkluderende læringsmiljø i barnehage og skole» sammen med barnehagene og skolene. PPT har hatt et særlig fokus på hvordan vi som veiledningstjeneste kan bidra i arbeidet med et inkluderende miljø som ivaretar alle barn/unge gjennom fokus på metoder for å bistå på systemnivå.

PPT opplever en økende gruppe barn og unge med autismspekterforstyrrelser i kommunen og har gjennom året økt vår kompetanse på området og også arrangert felles fagdag for skolene med temaet autisme.

Familieteamet

Familieteamet har i 2018 hatt stor pågang av familier, mange henviser seg selv. Innbyggerne møtes med høy kompetanse uten byråkrati. Familieteamet rådgir og veileder familier med barn og unge fra 0-24 år. Samarbeider med skoler, helsesykepleiere, PPT, barnevern og andre instanser. Holder kurs om psykisk helse på videregående og for nybakte foreldre, fast tilstede med psykolog på helsestasjon for ungdom. Tilbakemeldingene fra innbyggere som benytter tjenesten er svært positive og klare på at Familieteamet er lette å komme i kontakt med og gir hjelp som virkelig hjelper og som hjelper over tid.

Utekontakten

Utekontakten har hatt halv bemanning store deler av 2018 på grunn av vakante stillinger. Muligheten til felting og annet utadrettet arbeid har dermed vært tilsvarende begrenset. Takket være svært erfarne utekontakter, som har klart å gjøre gode prioriteringer, har Utekontakten likevel klart å ivareta de aller viktigste oppgavene.

Alternativ opplæringsarena (AOA)

I 2018 har de fire ansatte på kommunens alternative opplæringsarena (AOA) jobbet som

et ambulerende atferdsteam på skolene i Nittedal og hjulpet elever med store sosio-emosjonelle vansker tilbake til sitt ordinære skoletilbud, eller inn i på andre opplæringsarenaer i og utenfor kommunen. I påvente av en avklaring om etablering, har AOA dannet en solid plattform med verdisyn, retning og strategier samt, arbeidet med rammer og rutiner for veien videre.

Enhet for kultur

Kulturenheten skrev i 2018 en egen temaplan for kultur. Planen ble vedtatt i kommunestyret i november 2018.

To store arrangementer i 2018 bør nevnes spesielt. 23. – 27. mars ble det arrangert en stor vennskapskommunefestival i Nittedal. Festivalen ble gjennomført i samarbeid med kulturskolene i Nittedals vennskapskommuner i Sverige, Danmark og Finland. Festivalen samlet ca. 150 deltakere, og alle kommunene var representert.

Festivalen Kulturfaktor 18 ble arrangert over fire dager (6. – 9. september) i og rundt Kulturverket Flammen. Festivalen samlet nesten 2 600 besøkende.

Kulturverket Flammen

Kulturverkets Flammens andre driftsår inneholdt et enda bredere program og mer aktivitet, noe som ikke hadde vært mulig uten den store frivillige innsatsen til over 40 kulturverter. Flammen hadde hele 199 publikumsarrangementer i 2018 (en økning fra 170 i 2017). 127 av disse var billetterte, mens 72 var gratisforestillinger. Det ble solgt 19 479 billetter til arrangementer i 2018, en økning på 17,2 prosent i forhold til året før som imidlertid ikke var et fullt driftsår. Totalt var det ca. 50 000 besøkende til kulturhuset.

Ungdomsvirksomheten

Ungdomsvirksomheten videreførte prosjektet Syng Live i 2018, og dette ledet til opptredener både på UKM og under Kulturfaktor 18. Ungdomstilbudet Verket i Flammen ble videreført, et tilbud som også innbefatter Verket AKTIV med turer og aktiviteter gjennom hele året. I 2018 ble turene på våren redusert og lagt inn i nyoppretting av en mindre Sommeruke med rundt 50 deltakere. Da Nittedal ungdomsskole ble revet, flyttet Juniorklubben opp til Hakadal ungdomsskole. Gjennomsnittlig besøkstall på Juniorklubben har ikke endret seg, tross flytting.

Nittedal bibliotek

Nittedal bibliotek fikk en ny stilling fra 2018. Denne stillingen resulterte i en stor økning i antall aktiviteter i biblioteket; både faste og sporadiske arrangementer. Utlånet fortsatte å gå opp, mens besøket gikk litt ned. Nye arrangementer fra høsten var veldig godt

besøkte familielørdager, regelmessige bokkafeer der ansatte presenterte sine bokfavoritter og lunsjkonsserter med ansatte fra Nittedal kulturskole.

Nittedal kulturskole

Det første hele året i Flammen genererte mye mer samarbeid på tvers av elever og lærere enn forventet. Tilpassede rom gjør at elevene får mer tid sammen med sine lærere da det tilbys mer gruppeundervisning enn tidligere. Antall konsserter for både lærere og elever har økt med nye muligheter i biblioteket, Lillesalen og Storsalen. Lærerensemblet spilte Tolvskillingsoperaen for kulturskolens elever og foresatte samt 350 elever fra grunnskolene og Bjertnes vgs. som del av Den kulturelle skolesekken. Første fase i GNIST-prosjektet ble gjennomført.

Idrett

Det ble i 2018 sendt inn 17 spillemiddelsøknader; 11 ordinære anlegg og 6 nærmiljøanlegg, samlet godkjent søknadssum kr. 11 402 000,-.

Det ble tildelt totalt kr. 3 059 000,- i spillemidler til følgende anlegg:

- Varingskollen skianlegg, snøprod. (HIL): kr. 695 000,-
- Li hovedbane kunstgress (GIF): kr. 600 000,-
- Li flerbrukshall, reb. (Nittedal kommune): kr. 493 000,-
- Nittedal sentralidrettsanlegg, lager under tribune (NIL): kr. 475 000,-
- HUS-Guritjernkollen o-kart (NOL): kr. 274 000,-
- Ørfiske nærmiljøkart (NOL): kr. 269 000,-
- Slattum næranlegg friidrett (GIF): kr. 253 000,-
- Tildelte midler i 2018 var litt mindre enn i 2017 (kr. 3 276 000,-) og i 2016 (kr. 5 155 258,-).

I 2018 var avdelingen involvert i flere store anleggsprosjekt; Nittedal ungdomsskole med svømmebasseng, Hakadal skole med idrettshall, svømmebasseng og uteområde samt Slattumhallen.

Aktivitetsutvikling

Indikator	2016	2017	2018
Utlån Nittedal Bibliotek:	90.881	110.274	124.868
Besøk Nittedal Bibliotek:	46.550	80.334	73.118
Besøk arrangementer Bibliotek:	3.550	6.779	7.668
Deltagelse på UKM + Sommeruka/Verket AKTIV:	270	240	210

Totalt antall elever	400	400	400
Kulturskole:			

Totalutlånet i Nittedal bibliotek økte med 13,1 % sammenlignet med 2017. Det er trykte medier (bøker og tidsskrifter) som står for økningen. Besøket har gått noe ned fra åpningsåret. Nyhetens og severdighetens interesse har nok lagt seg litt. Men folk strømmer til bibliotekets aktiviteter og arrangementer som er flere enn noen gang; 236 i 2018. Med arrangementer menes kulturarrangementer, opplæring, kurs og samtalearrangementer både i bibliotekets egen regi, i samarbeid med andre og arrangementer der eksterne har eneansvaret.

Verket AKTIV hadde færre turer i 2018 enn i 2017, men det ble gjeninnført en mindre Sommeruke som samlet ca. 50 deltakere. UKM hadde 120 deltakere i 2018.

Antall elever i kulturskolen er stabilt. Økning i rammen har gitt flere elevplasser innenfor strykeinstrumenter, men det har blitt noe færre elever i skolekorpene.

Sektor for miljø og samfunnsutvikling

Sektoren har hovedansvaret for utvikling av kommuneplanen som overordnet styringsverktøy i kommunen. Sektoren leverer tjenester innen vei, vann, avløp, renovasjon, kart- og oppmålingstjenester, behandling av byggesaker, arealforvaltning og samarbeider med næringslivet. Innenfor alle sektorens områder har det vært en økning i oppgaver i takt med befolkningsøkningen i kommunen. Miljøutfordringene generelt, og kravet i EUs vanddirektiv spesielt, legger føringer for sektorens arbeid. Tilpasning til nye værforhold som følge av klimaendringer har et økende fokus.

Sektoren har i 2018 spesielt jobbet med:

- Tilrettelegging for etablering av barneskole og idrettsanlegg på Elvetangen
- Første etappe i «Avløp ut av bygda»
- Flytting av kommunalteknisk driftsavdeling til Skytta

Kommunen deltar i flere interkommunale selskaper (IKS) innenfor sektoren; Nedre Romerike brann- og redningsvesen (NRBR); Nedre Romerike avløpsselskap (NRA), Nedre Romerike vannverk (NRV) og Romerike avfallsforedling (ROAF). For alle disse vises det til selskapenes egne årsberetninger. Tilsvarende lages egen årsmelding for Regionkontor Landbruk (RKL).

Enhet for Plan, byggesak og geodata

Enheten fortsatte arbeidet med å revidere kommuneplanen i 2018, basert på planprogram for kommuneplan 2018 – 2030. Det er en mindre revisjon denne gangen, dvs. revisjon av arealdelen, og samfunnsdelen revideres ikke. Arealdelen har blitt oppdatert ved generalisering av gjeldende reguleringsplaner, og arbeidet med langsiktig utvikling av Rotnes, er i gang. Det blir igangsatt full revisjon av hele kommuneplanen etter valget i 2019.

Enheten har en sentral rolle i sentrumsutviklingen, som en prioritert del av samfunnsutviklingen. Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus har utpekt Rotnes som prioritert tettsted i Nittedal, som skal ta 80% av bolig- og næringsveksten fremover. Utbygging av sentrum vil være en viktig del av tettstedets fremtidige vekst. I 2018 startet kommunen med neste fase i planleggingen av sentrum - et planprogram som definerer hva kommende områderegulering skal romme, tema som skal utredes, opplegg for medvirkning og tidsplan. Det ble utarbeidet to utredninger i 2018 som grunnlag for

videre sentrums-planarbeid, en for parkeringshus i fjell, og en for flomløp mellom Ørfiskebekken og Nitelva.

Enheten hadde i 2018 stor aktivitet på utarbeiding av kommunale planer. Tre planer tilrettelegger for trafikksikkerhetstiltak, det er gang-/sykkelveg langs Fuglåsveien, gang-/sykkelveg fra Hakadal stasjon til Rv4 og gang-/sykkelveg langs Svartkruttveien fra rådhuset til Kvernstujordet. Tre av planene omfatter anlegg for skoler og idrett i hver av delene av bygda; ny barneskole og idrettsanlegg på Elvetangen med egen plan for nytt kryss, ny Nittedal ungdomsskole på Rotnes og områderegulering av Li. Planene for NUS og Elvetangen inkludert plan for kryss ble vedtatt i 2018. To planer tilrettelegger for friluftsliv (turvei i sentrum og utfartsparkering ved Sylling). En stor plan, Tumyrhaugen, er en områdeplan som vil erstatte gamle planer i området. Det har også blitt jobbet med plan for adkomst til idrettsområdet Sagerud, samt varslet oppstart om igangsetting av arbeid med områdeplan for hele Sørli/Sagerud-området.

Enheten opplevde i 2018 en svak nedgang av private reguleringsplanforslag. Ca. 10 planer er i aktiv prosess, 5 private planinitiativ ble behandlet, 2 planforslag er sendt på høring og 1 plan ble vedtatt: Detaljregulering av Nittedal stasjon. Arbeidet med fornying av gamle reguleringsbestemmelser fortsatte i 2018. Det har for øvrig blitt gjennomført mange faglige utredninger knyttet til planlegging, bl.a. innenfor grunnforhold og biomangfold.

Resultater og aktiviteter

Indikator basert på KOSTRA	2016	2017	2018
Antall klagesaker mottatt - byggesak og delesak (unntatt plansaker)	17	9	4
Antall klagesaker gjort vedtak på av kommunen - byggesak og delesak (unntatt plansaker)	13	12	4
Antall saker behandlet av Fylkesmannen - byggesak og delesak (unntatt plansaker)	22	8	2
Antall klager/saker gitt medhold av Fylkesmannen - byggesak og delesak (unntatt plansaker)	5	7	0
Antall saker med ikke overholdt saksbehandlingsfrist	19*	21*	49
Antall byggesøknader innkommet	246	235	228
Antall byggesøknader behandlet ferdig (fattet vedtak)	240	204	192
Andel søknader om tiltak der kommunen har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid (%)	8*	9*	25*

Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	19	20	29
Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	9	13	18
Antall vedtatte reguleringsplaner	5	3	4
Antall nye eiendommer opprettet i matrikkelen	67	36	31
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for opprettelse av grunneiendom (kalenderdager)	37	54	29
Antall nye eierseksjoner	93	269	136
Antall meglerpakker	247	305	305

* Totalt for alle typer søknader – plan- bygg og delesak.

Enheten deltar i Geovekst, som er et samarbeid mellom kommuner, fylker og nasjonale etater om felles etablering, forvaltning, drift, vedlikehold og bruk av geografisk informasjon. I 2018 har det blitt jobbet med å få etablert både historiske og nye ortofoto, og ut fra de nyeste bildene vil kommunens AR5 datasett bli ajourførte. Dette er et detaljert, nasjonalt heldekkende datasett over landets arealressurser, slik som arealtype, skogbonitet, treslag og grunnforhold.

Aktiviteten innen oppmåling og seksjonering er fortsatt stor, men har hatt en svak nedgang. Mange av de seksjonerte eiendommene er seksjonert med oppmålt uteareal. I tillegg kommer andre oppmålingssaker som grensepåvisninger, arealoverføringer og grensejusteringer.

Våren 2018 ble forvaltningsrevisjon vedrørende byggesaksgebyrene og selvkost for byggesaksavdelingen slutført. Hovedkonklusjonene fra revisjonen har blitt lagt til grunn for justering av selvkostberegninger og arbeidet med budsjett 2019. Enheten hadde også høsten 2018 tilsyn fra Kartverket på matrikkelloven.

Tabellen over viser bl.a. at antall byggesaker er relativt jevnt, det har vært en nedgang i private planer, byggesaker, seksjonering og opprettelse av eiendommer i 2018 sammenliknet med årene før. Tabellen viser også at det har vært nedgang i antall klagesaker innen byggesak. Det har vært en økning i saker hvor saksbehandlingsfristen ikke overholdes, og en økning i saksbehandlingstid. Dette skyldes vakanser i forhold til normal bemanning.

Enhet for kommunalteknikk

I prosjektet «avløp ut av bygda» er første etappe i ferd med å ferdigstilles i 2018. Slattum pumpestasjon er ferdig bygget og det er lagt og avløpsledninger opp til Slattum. Det er nå mindre arbeid som gjenstår på første etappe fra NRA via Skedsmo til Slattum renseanlegg. Anlegget blir igangsatt tidlig i 2019. Planlegging og prosjektering av de neste etappene pågår.

Oppgradering av private avløpsanlegg følger tidsplanen, alle pålegg er nå gitt, og vi arbeider nå med oppfølging av påleggene.

Rehabilitering av ledningsnett inkludert pumpestasjoner og kummer har vært prioritert oppgave i flere år. Det siste året har de fleste rehabiliteringsjobbene vært på anlegg i Rotnesområdet.

I løpet av 2018 har enheten gjennomført en gjennomgang av vann og avløpsanleggenes risiko- og sårbarhetsanalyse for forsyningssikkerhet og miljø. Som en konsekvens av dette har enhetens beredskapsplaner og driftsrutiner blitt revidert som følge av funn i ROS-analysen. Det er også gjennomført beredskapsøvelser for dette området. Funn i ROS-analyse er også med på å avgjøre prioriteringer av både oppgaver og øvelser.

Innen vegplanlegging har enheten vært sentral i arbeid med reguleringsplan for ny atkomst til Elvetangen. Reguleringsplanen er vedtatt. Ansvar for videre arbeid med etablering av nytt kryss er tatt over av Nittedal Kommune Eiendom. Det ble ikke reasfaltert kommunale veier i 2018.

Enheten samarbeider med Planavdelingen om reguleringsplan for gang-/sykkelvei langs Fuglåsveien, samt revidering av eldre reguleringsplaner.

I 2018 ble det etablert en ny, moderne støyskjerm i Brennaveien for å skjerme bebyggelsen på Skytta bedre for støy fra trafikk i Brennaveien og industri i området.

I 2018 har kommunalteknisk drift flyttet til nye lokaler i Brennaveien på Skytta. Gjennom kommuneplanarbeidet skal det jobbes videre med å finne permanent tomt for drift sentralt i bygda.

God folkehelse

Folkehelse er et felles ansvar for hele kommunen. Å fremme god folkehelse innebærer å tenke «helse i alt vi gjør». Folkehelsemål og strategier er forankret i kommuneplanen 2015-2027 og de årlige handlingsplanene.

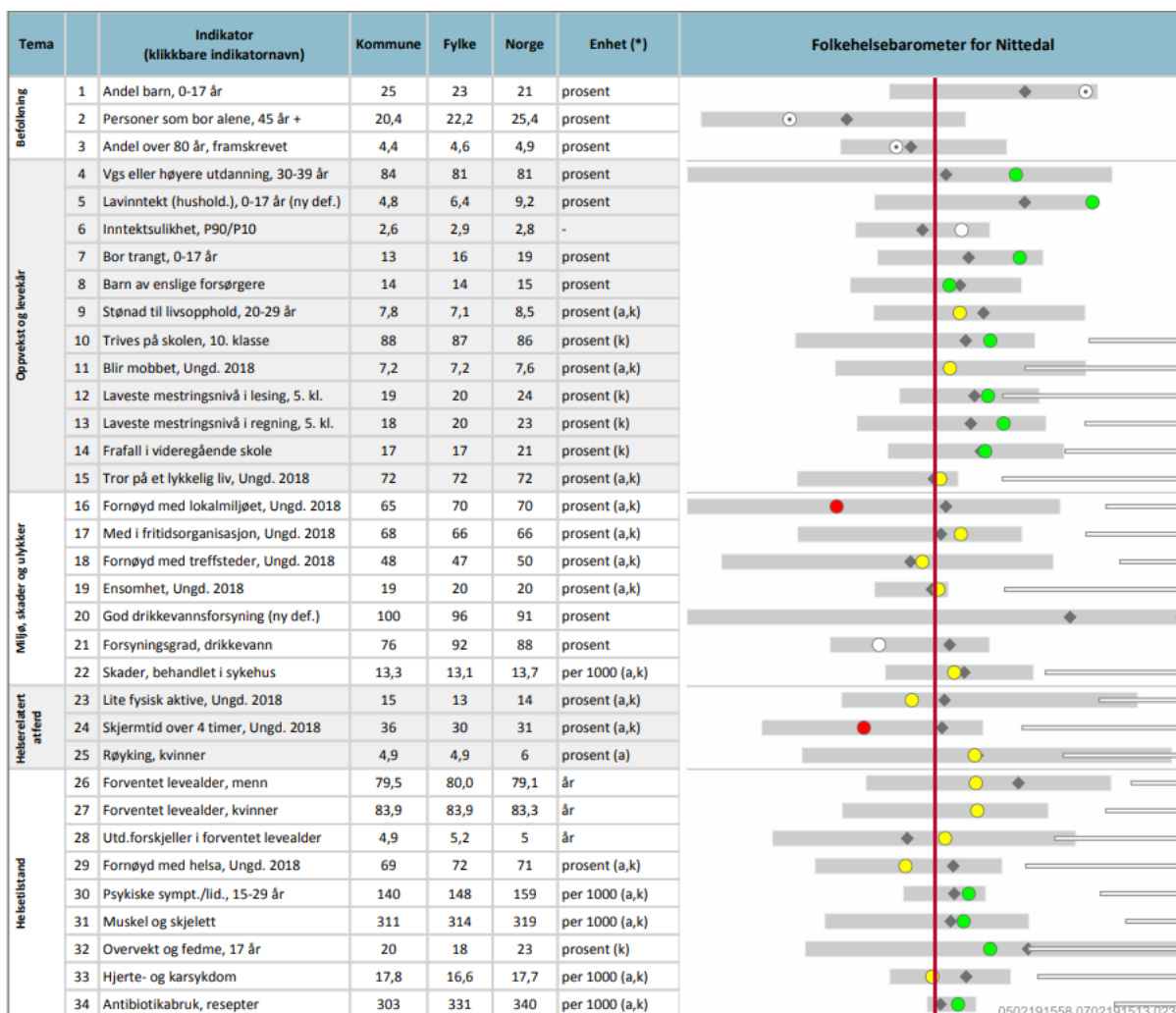
Folkehelsebarometeret

Folkehelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I Kommunehelse statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes flere indikatorer samt utfyllende informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en folkehelseutfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- ◆ Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▬ De ti beste kommunene i landet



Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert og k = kjønnsstandardisert

1. 2018. 2. 2018, i prosent av befolkningen. 3. 2025, beregning basert på middels vekst i fruktbarhet, levealder og netto innflytting. 4. 2017, høyeste fullførte utdanning (av alle med oppgitt utdanning). 5. 2017, barn som bor i husholdninger med inntekt under 60 % av nasjonal median, og brutto finanskapital under 1G. 6. 2017, forholdet mellom inntekten til den personen som befinner seg på 90-prosentilen og den som befinner seg på 10-prosentilen. 7. 2017, trangboddhet defineres ut ifra antall rom og kvadratmeter i boligen. 8. 2015-2017, 0-17 år, av alle barn det betales barnetrygd for. 9. 2017, omfatter mottakere av uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, arbeidsledighetstrygd, overgangsstønad for enslige forsørgere og tiltaksmottakere (individstønad). 10. Skoleåret 2013/14-2017/18. 11. U.skole, opplevd mobbing hver 14. dag eller oftere. 12/13. Skoleåret 2015/16-2017/18. 14. 2015-2017, omfatter elever bosatt i kommunen. 15. U.skole, svarer «ja» på at de tror de kommer til å få et godt og lykkelig liv. 16. U.skole, svært eller litt fornøyd. 17. U.skole, svarer «ja, jeg er med nå». 18. U.skole, svært bra eller nokså bra tilbud. 19. U.skole, ganske mye eller veldig mye plaget. 20. 2017, definert som tilfredsstillende resultater mht. E. coli og stabil drikkevannsløyper. Omfatter vannverk som forsyner minst 50 personer. 21. 2017, andel av totalbefolkningen som er tilknyttet vannverk som forsyner minst 50 personer. 22. 2015-2017, inkludert forgiftninger. 23. U.skole, fysisk aktiv (svett og andpusten) mindre enn én gang i uken. 24. U.skole, daglig utenom skolen. 25. 2013-2017, fødende som oppga at de røykte i begynnelsen av svangerskapet i prosent av alle fødende med røykeopplysninger. 26/27. 2003-2017, beregnet basert på aldersspesifikk dødelighet. 28. 2002-2016, vurdert etter forskjellen i forventet levealder, ved 30 år, mellom de med grunnskole som høyeste utdanning og de med videregående eller høyere utdanning. 29. U.skole, svært eller litt fornøyd. 30. 2015-2017, brukere av primærhelsetjenestene fastlege og legevakt. 31. 2015-2017, 0-74 år, muskel- og skjelettplager og -sykdommer (ekskl. brudd og skader), brukere av primærhelsetjenestene fastlege/legevakt/fysioterapeut/kiropraktor. 32. 2014-2017, KMI som tilsvarende over 25 kg/m², basert på høyde og vekt oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 33. 2015-2017, omfatter innlagte på sykehus og/eller døde. 34. 2017, 0-79 år, utleveringer av antibiotika på resept.

Datakilder: Statistisk sentralbyrå, NAV, Norsk pasientregister, Ungdata-undersøkelsen fra Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet - Storbymetropolitan, Utdanningsdirektoratet, Vernepliktsverket, Vannverksregisteret, Medisinsk fødselsregister, Hjerter- og karregisteret, Primærhelsetjenestene fastlege/legevakt/fysioterapeut/kiropraktor (KUHR-databasen i Helsedirektoratet) og Reseptregisteret. For mer informasjon, se <http://khs.fhi.no>.

Folkehelseprofilen viser at Nittedal har gode forutsetninger for en god folkehelse og for å utvikle denne videre. Kommunen har mange grønne indikatorer som viser at Nittedal ligger signifikant bedre enn landsgjennomsnittet. Hele folkehelseprofilen med forklaringer på statistikk etc, er vedlagt denne årsmeldingen.

I et folkehelseperspektiv er det å gjennomføre videregående skole en viktig beskyttelsesfaktor fra en lang rekke risikofaktorer. Sjansen for å være i jobb senere i livet øker, risikoen for å ha behov for trygd og sosiale stønader reduseres, liksom risikoen for en rekke sykdommer blir mindre. Nittedal Kommune ligger noe bedre enn landsgjennomsnittet. Selv om vi har sett en bedring i siste årene er det fortsatt 17 pst av ungdommene som ikke gjennomfører videregående. Det er fortsatt et stykke igjen før kommuneplanens ambisiøse mål om at 95 % av ungdommene skal fullføre videregående skole nås. God kvalitet i barnehager og skoler og i de øvrige tjenestene til barn, unge og familiene er viktige innsatsfaktor for å redusere frafallet.

Nittedal har to indikatorer på rødt. Tall fra Ungdataundersøkelsen viser at 36 % av ungdomsskoleelevene i Nittedal oppgir at de bruker 4 timer eller mer på aktiviteter foran en skjerm (TV, data, nettbrett, mobil) i løpet av en dag, utenom skolen. Økningen er størst i bruk av sosiale medier, og i noen grad dataspill. Aktiviteter foran skjerm er utfordrende for god folkehelse dersom det går på bekostning av fysisk aktivitet, skolearbeid, sosial aktivitet eller annen deltagelse i samfunnsaktiviteter. Sammenlignet med 2015 er det noen flere som oppgir å ha vært aktiv i idrettslag og på fritidsklubb, og noen færre som oppgir å ha vært med på aktiviteter i regi av religiøs forening, korps/kor/orkester eller kulturskole/musikkskole. I 2018 er det færre som bruker mer enn to timer på lekser hver dag, og flere som bruker mindre enn 1 time, i forhold til 2015. Det er likevel ikke mulig å si noe om hvorvidt disse endringene kan tilskrives økt skjermbruk.

Den andre røde indikatoren er at bare 65 % av ungdomsskoleelevene oppgir at de er svært fornøyd eller litt fornøyd med lokalmiljøet. Tilfredshet med lokalmiljøet kan styrke følelsen av tilhørighet, og er viktig for å utvikle trivsel, god helse og stolt Nittedalsidentitet. Ungdataundersøkelsen gir ikke informasjon om hva som gjør at ungdom i Nittedal er mindre fornøyd med sitt lokalmiljø enn gjennomsnittet i Akershus og i Norge. Forhold som innvirker på tilfredshet med lokalmiljøet er for eksempel kollektiv- og kulturtilbud, trygghet, og tilgjengelige fritidstilbud. I 2018 er det økning i ungdomsskoleelever som svarer at tilbudet til ungdom er godt når det gjelder kulturtilbud, kollektivtilbud og lokaler for å treffe andre ungdom på fritiden sammenlignet med 2015.

Inntekt i Nittedal

Medianinntekt etter skatt, etter husholdningstyper 2016, og vedvarende lavinntekt (2011-2013)

Inntekt etter skatt, median (kr) 2016						Vedvarende lavinntekt 2011-2013	
	Alle husholdninger	Enslig mor/far med barn 0-17 år	Par med barn 0-17 år	Par uten barn	Aleneboende	Andel som tilhører husholdninger med under 60 prosent av kommunens medianinntekt	Andel som tilhører husholdninger med under 60 prosent av nasjonal medianinntekt
Sørumsdal	595000	422000	815000	657000	298000	7,8	6,2
Fet	608000	435000	830000	654000	299000	7	5,1
Rælingen	556000	428000	816000	657000	310000	7,9	6,1
Lørenskog	545000	425000	856000	651000	301000	10,6	7,2
Skedsmo	529000	413000	837000	642000	302000	10,4	7,6
Nittedal	614000	447000	876000	669000	306000	8	5,7

Kilde: Akershusstatistikk

* Medianinntekt er inntektsbeløpet som deler inntektsfordelingen i to like store grupper etter at inntekten er sortert etter størrelse. Personer med vedvarende lavinntekt er her definert som personer som tilhører husholdninger

Tabellen viser at inntektsnivået i Nittedal er høyere enn øvrige kommuner på Nedre Romerike. Når det gjelder andelen barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt i har Nittedal lav andel i forhold til resten av Nedre Romerike (som andel barn med lavinntekt under 60 pst av nasjonal medianinntekt). Andelen er også lav når en ser dette i forhold til andel barn med lavinntekt under 60 pst av kommunens median.

Å tilhøre en lavinntektshusholdning utgjør en risikofaktor for helsen. Folkehelseutfordringene basert på sosioøkonomiske bakgrunnsvariabler i Nittedal er mindre enn i sammenlignbare kommuner. For å redusere de sosioøkonomiske helseforskjellene må innsatsen rettes mot de som trenger det mest.

Folkehelsearbeid i sektorene

Friskliv og læring- og mestringstilbudene er i denne årsmeldingen omtalt under enhet for psykisk helse og rus.

Vi bryr oss arbeidet- SLT

Det er utarbeidet et revidert mandat og oppgavebeskrivelse for koordineringsgruppa og fokusgruppene. Det er i tillegg besluttet at hvert skoleår skal ha et rullerende Vi bryr oss-tema som skal arbeides med gjennom året. Vi bryr oss-uka er således erstattet av et Vi bryr oss-årshjul. Vi bryr oss-året legger til grunn at NKFU sentralt og hvert FAU tar initiativ til å involvere foreldrerådet, og at FAU og elevene i fellesskap inviterer til lokale arrangementer.

Skoleåret 2018/2019 har «inkluderende språkbruk» som Vi bryr oss-tema. I forbindelse med Vi bryr oss-året har Nittedal teater utviklet en teaterforestilling om språkbruk for elever på 8. og 9. trinn og deres foresatte.

Nittedal Røde Kors har gjennomført Nattevandringopplæring for foresatte på alle ungdomsskolene.

Ungdataundersøkelsen er gjennomført med god svarprosent (87 % på ungdomsskolene og 80 % på videregående).

Kriminalitetsstatistikk

	2016	2017	2018
Førstegangskriminelle under 18 år	3	-	-
Vinning	194	197	182
Politianmeldte voldssaker (familievold i parentes)	64 (46)	67 (12)	52 (11)
Anmeldte narkotikasaker	134	82	22
Antall ungdommer på ruskontrakt gjennom politiet	12	6	7
Frivillige ruskontrakter	10	14	15
Skadeverk	35	41	39
Brukte kroner for reparasjoner etter skadeverk/ fjerning av tagging**	69.244	125.387	94.726

(Kilde: Politiet, Utekontakten og Eiendom).

*Politiet registrerer ikke lenger førstegangskriminelle under 18 år i sitt system. Dette tallet er derfor ikke oppgitt for 2017.

**Gjelder utgifter ivaretatt av Nittedal Eiendom KF. Utgifter ivaretatt av enhetene er ikke medregnet i beløpet.

Ungdomsordinator/Ungdomsteam

Arbeidet med Ungdomsordinator/Ungdomsteam bidrar til at ungdom med spesielle utfordringer får koordinert tverrfaglig hjelp.

Friluftsliv

Nittedal kommune ansatte 1.12.2016 en konsulent for å bistå friluftslivsorganisasjonene med deres arbeid og generelt løfte friluftslivet i planprosesser og sette friluftsliv på kartet for hele kommunen. Engasjementet videreføres til sommeren 2019.

Det har i 2018 blitt gjennomført flere tilretteleggingstiltak for friluftsliv. Blant annet er familieløypa i Varingskollen utbedret, adkomst for bevegelseshemmede er etablert og benker er satt ut. Tiltakene er gjennomført med støtte fra Miljødirektoratet. Det er også etablert et godt samarbeid mellom Enduro Hakadal/Nittedal cykleklub, Turlaget og Døli/Løstad vel rundt forskjellige sykkelarrangementer i Varingskollen.



Enduroarrangementet i Varingskollen setter krav til tilrettelegging og at det må tas hensyn til miljø og andre brukere.

Adkomsten fra Sørli til jernbaneovergangen i Lurslia er blitt gruset opp. På slutten av 2018 ble et samarbeid mellom Bane NOR, Frivilligheten og Nittedal kommune etablert med målsetting å etablere turvei og kulvert i steinfylling øst for dagens planovergang i 2019. Nittedal kommune har bevilget midler til et spleiselag med Bane NOR.

I 2018 har friområdet langs grønnkorridoren inn mot Sagerud blitt tilrettelagt som et nærmiljøanlegg i samarbeid med beboerforeningen i Kruttverket. Det er også gitt støtte til frivillige organisasjoner til restaurering av steinkistedemning i Kirkebyggermenningen, badebrygge på Høldippelen og benk ved Ørfiske.

Et prosjekt med innsamling av lokale stedsnavn er satt i gang i samarbeid med Nittedal historielag. Prosjektet er initiert og støttet økonomisk av kulturdepartementet. Stedsnavnet skal kartfestes, samt at det skal noteres ned historier rundt stedene og hvilken opprinnelse navnet har.

Kulturlandskapsprosjektet «Fra bru til bru», har til hensikt å synliggjøre verdiene i jordbrukslandskapet for allmennheten og bidra til å styrke identiteten av landskapet innenfor et utvalgt område eller på en gård. Stien ble åpnet sommeren 2018 og det arbeides med en videreføring nordover.



Fra åpningen av kulturstien «Fra bru til bru».

Større tiltak som er under planlegging, og er kostnadsberegnet, er sammenbinding av bo-områder, turveier og skogsbilveier for å oppnå helhetlige «trafikkårer» i utmark. Kruttverket skal få en turløypestandard på traséen mot Jensrud og Åneby skal få en lettere adkomst til området ved Høldippelen.

Drikkevannskvalitet

Drikkevannet i Nittedal produseres og leveres av Nedre Romerike Vannverk (NRV). Alle prøver som er tatt både i NRV og på vårt lokale vannledningsnett viser at vannet tilfredsstillende alle krav og har god kvalitet.

Trafikksikkerhetstiltak

Kommunen prioriterer årlig tiltak i sin trafikksikkerhetsplan. Følgende aksjon skoleveg tiltak ble gjennomført 2018:

- Reasfaltering av gang- og sykkelvei langs Brennaveien
- Reasfaltering av gang- og sykkelvei langs Morteveien
- Reasfaltering av gang- og sykkelvei langs Gruveveien
- Reasfaltering av gang- og sykkelvei langs Kirkeveien

Av tiltak gjennomført utenom aksjon skoleveg ordningen kan følgende nevnes:

- Etablering av fortau langs Skolemesterveien. Utført i privat regi, med kommunalt tilskudd i henhold til utbyggingsavtale
- Etablering av stopp for buss langs Brennaveien, ved holdeplassene Industriveien, Myrlia og Skytta bo- og servicesenter. Det er også satt opp leskur ved bo- og servicesenteret.
- Etablering av nye fartshumper i Laboratorieveien, Likollen, Myrveien og Porsveien.
- Utbedring av fortau i kryss mellom Brennaveien og Industriveien.
- Utbedring av bussholdeplass Kongskog

Kommunale gang- og sykkelveier

Kommunen har i dag 20,4 km gang- og sykkelvei. Flere er under prosjektering.

Turveier

Arbeidet med å planlegge en tursti langs Nitelva i sentrum fortsatte i 2018. Langs turveien vil det etableres plasser til rekreasjon og trening. Kommunen har allerede fått midler til treningsapparater gjennom et pilotprosjekt med Kreftforeningen og sykle-til-jobben-aksjonen, og midler til fundamentering av apparatene gjennom en gave fra

Sparebankstiftelsen. Det skal tilrettelegges for tilpassede sosiale møteplasser, rekreasjonsområder, stier og gangveier i alle planer. Det skal også tilrettelegges for gående og syklende til og fra ulike områder og aktiviteter. Sluttbehandlingen av planen er utsatt i påvente av detaljregulering av rv.4. og områderegulering av Nye Nittedal sentrum.

Rent miljø

Nittedals sentrale beliggenhet gir en kontinuerlig vekst i befolkningen med tilhørende boligutbygging og pendling. Dette gir en gradvis økt miljøbelastning både når det gjelder klimagassutslipp, vannkvalitet og ivaretagelse av naturmangfold og vilt. For å ivareta den «grønne bygda» må klima- og miljøhensyn vektlegges i hele den kommunale forvaltningen.

I 2018 har det viktigste satsingsområdet vært å bygge første etappe for den nye avløpsløsningen med NRA som renseanlegg. En slik løsning vil ha stor betydning for vannkvaliteten i Nitelva, og i Øyeren som naturområde.

I tillegg arbeider kommunen for å redusere utslipp av klimagasser, energiforbruk og transportbehov ved å legge til rette for kollektivtransport, gang- og sykkelveier og klimavennlige bygg. Dette gjør vi blant annet i vår bevisste satsing på klimavennlig sentrumsutvikling, en effektiv areal- og transportplanlegging i arealplaner på alle nivå og oppnåelse av Breeam Excellent på kommunale bygg.

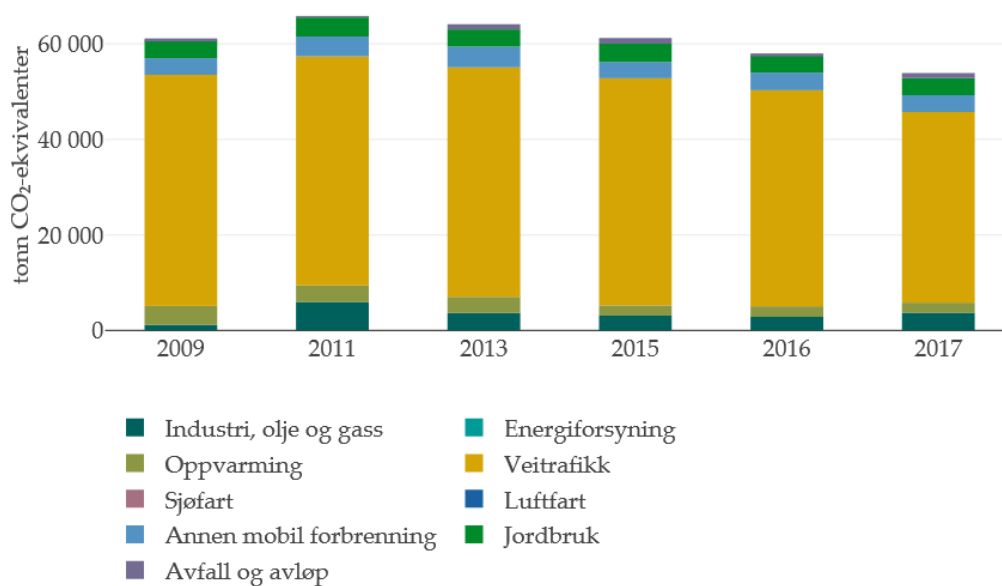
Kommunedelplan for klima og energi 2018 – 2030 med mål og handlingsdel ble utarbeidet i 2018 og sendt på høring. Planen skal opp til endelig behandling våren 2019.

Klima- og energiutfordringer

Direkte klimagassutslipp fra Nittedal kommune

SSB utarbeider oversikt over direkte klimagassutslipp for kommuner. Dette er utslipp som skjer innenfor geografiske grenser, for eksempel et fylke eller en kommune. Direkte klimagassutslipp inkluderer ikke utslipp fra forbruk og innkjøp (indirekte utslipp) men utslipp fra veitrafikk, oppvarming av husholdninger og virksomheter, industri, jordbruk, motorredskaper og avløp og avfallsdeponi.

Nittedal kommunes totale klimagassutslipp var i 2017 53,8 tonn. Dette utgjør 2,3 tonn pr innbygger, noe som er lavere enn utslipp pr innbygger i Akershus fylke hvor utslippet er 2,8 tonn pr innbygger. Det største bidraget er veitrafikk, med 18,7 tonn fra lette kjøretøy og om lag 21 tonn fra tunge kjøretøy. Disse utslippene vil være spesielt høye i Nittedal hvor mange pendler til Oslo, samtidig som det er en gjennomfartskommune med store utslipp fra transport på riksvei 4. Figuren nedenfor viser direkte utslipp fra kommunen i perioden 2009 - 2017.



Kilde: www.miljodirektoratet.no

Gjennomførte klima- og energiltak i 2018

- Utarbeidet forslag til kommunedelplan for klima og energi 2018-2030
- Nittedal eiendom-KF har gjennomført første fase i EPC-prosjektet for kommunale bygninger (analyse av bygg som er med i EPC-porteføljen) og andre fase (gjennomføring av tiltak). Eiendom er nå godt i gang med fase 3 (oppfølging).
- Videreført arbeidet med å bygge skole med standard Breeam Excellent (NUS)
- Følger opp regional plan for areal og transport om høy arealutnyttelse nær kollektivknutepunkt, og sentrering av veksten til Rotnes og nye Nittedal sentrum
- Gjennomført ENØK-kampanje rettet mot husholdningene med fokus på utfasing av oljefyrer
- Etablert ladepunkter ved kommunale bygg
- Startet opp innovasjonsprosjektet «Perpetuum mobile» i samarbeid med StimuLab (DiFi/DOGA) som har til formål å finne nye måter å gi innbyggerne en individuell transportløsning som konkurrerer med privatbilismen.
- Kontinuerlig dialog med Ruter om et forbedret og tilpasset rutetilbud og innfartsparkeringer
- Arrangert «Aktiv til jobb» messe for ansatte og deltatt i Bedriftidrettens «sykkeltiljobben.no» kampanje for å legge til rette for reduksjon i klimagassutslipp på reiser til og fra jobb og bedret folkehelse for innbyggere og arbeidstakere i Nittedal

- Sertifisert rådhuset/rådstua som sykkelvennlig arbeidsplass i samarbeid med Syklistenes landsforening, samt videreført utleie av 4 elsykler til bruk for ansatte i kommunen

Klimatilpasning

Norsk klimaservicesenter har utarbeidet en klimaprofil for Oslo og Akershus. Klimaprofilen gir et kortfattet sammendrag av klimaet, forventede klimaendringer og klimautfordringer og er ment som et kunnskapsgrunnlag og hjelpemiddel i overordnet planlegging. Det går frem av klimaprofilen at klimaendringene i Oslo og Akershus vil særlig føre til behov for tilpasning til kraftig nedbør og økte problemer med overvann, endringer i flomforhold og flomstørrelser og skred, spesielt kvikkleireskred. Sektoren har jobbet med kompetanseheving for klimatilpasning og overvannsutfordringer.

Miljøfyrtårn

Ved utgangen av 2018 var totalt 19 virksomheter miljøfyrtårnsertifisert i Nittedal, to av disse var kommunale. 4 private virksomheter ble resertifisert i 2018.

Avfall

Økt forbruk bidrar til at avfallsmengdene øker. Samtidig gjenvinnes mer avfall enn noen gang, og utslippene fra avfallsbehandlingen går ned.

Indikator	2016	2017	2018
Kilo kastet husholdnings-avfall per innbygger i ROAF-kommunene	423,1	414,6	415,3
Avfall til materialgjenvinning/ombruk totalt i ROAF-kommunene	45,4 %	47,4 %	46,4 %
Antall abonnenter med rabatt pga. hjemmekompostering	56 *	56	69

* Antallet redusert på grunn av hjemmelsoverganger uten at ny eier har inngått avtale.

Romerike avfallsforedling (ROAF) har et moderne sorteringsanlegg som sorterer ut flere fraksjoner av avfallet uten at innbyggerne trenger å sortere mer hjemme hos seg selv. Anlegget har en stor miljøgevinst, noe som vises blant annet på økning i mengden avfall som går til materialgjenvinning/ombruk. Fra 2017 til 2018 har materialgjenvinningsgraden imidlertid gått noe ned og det må sees på tiltak for å snu denne utviklingen.

Det er i 2018 arbeidet aktivt med forurensnings- og forsøplingssaker. Tidligere industri i Kruttverket har medført en del forurensning i området og mye er ryddet. Kommunen har i 2018 arbeidet videre med å få ryddet opp i gjenstående forurensningen både i Waage Dam og i Waage Dam Park.

Sammen med Lions arrangerte kommunen ryddedugnad langs Nitelva i september. Kommunen deltar også i årlige Rusken-aksjoner. Miljøvernrådsgiver og juristene i kommuneadministrasjonen følger også flere enkeltsaker i grenselandet mellom forurensningsloven og plan- og bygningsloven.

Andre miljøtiltak

Vannkvalitet

I henhold til EUs rammedirektiv for vann, skal det innen 2021 oppnås god kjemisk og økologisk tilstand i Nitelva. Vannkvaliteten i øvre deler av elva er god, men forringes nedover i vassdraget, og i nedre del av elva på grensen mot Skedsmo er vannkvaliteten dårlig. Kommunen er godt i gang med å vurdere og iverksette ulike tiltak som vil forbedre vannkvaliteten i Nitelva på sikt. I 2018 er arbeidet med fremtidig avløpsløsning videreført. Dagens løsning med tre renseanlegg langs Nitelva skal fases ut og erstattes med avløpsledning til NRA sitt anlegg i Skedsmo. Første etappe fra Hvam i Skedsmo til Slattum, og ombygging av Slattum renseanlegg til pumpestasjon er videreført i 2018. Arbeidet med fremtidig avløpsløsning krever store ressurser både i planlegging og i gjennomføring, og er et viktig bidrag for å nå målet om god kjemisk og økologisk tilstand.

Arbeidet med å rehabilitere ledningsnettets er videreført. Samtlige husstander uten tilfredsstillende avløpsløsning har fått pålegg om utbedring og følges opp.

Innenfor landbruket arbeides det også med å redusere avrenning til vann og vassdrag. Gjennom tilskuddsordningen «Regionalt miljøprogram» gis det blant annet støtte til endret jordarbeiding og grasdekte vegetasjonssoner. I tillegg gis det tilskudd til «Spesielle miljøtiltak i landbruket» til bl.a. å anlegge fangdammer og utbedre hydrotekniske anlegg, og til drenering for å hindre overflatevann og erosjon, noe gårdbrukere i Nittedal er aktive til. Kommunen har også etablert et fangdamfond som har til hensikt å sikre fullfinansiering av etablering av fangdammer.

Aktivitetsutvikling

Indikator	2016	2017	2018
Antall pålegg om oppgradering av anlegg/tilkobling til offentlig avløpsnett	45	17	1
Antall med spredt avløp tilknyttet offentlig nett	5	23	9
Antall utslippstillatelser (oppgraderte anlegg)	36	18	12
Rehabiliterert antall meter vannrør (nye vannrør)	0 (1000)	0 (1 080)	
Rehabiliterert antall meter avløpsrør (nye avløpsrør)	3 437	8 561 (1 080)	3574
% kornareal med redusert/utsatt jordarbeiding	21	32	30
Antall meter grasdekte buffersoner	11 492	15 496	15 844
Antall meter med grasdekte vannveier	524	424	424
Antall søknader fra landbruket på «smil»-midler for å reparere overvannskummer, rør og grøfter	5	9	6

Biologisk mangfold

Nitelva har en naturlig bestand av den truede edelkrepsen, men arten er på tilbakegang. Nittedal kommune gjennomførte sammen med Lunner og Skedsmo kommune en tiltaksrettet kartlegging av kreps i Nitelva i 2017. Kartleggingen ble videreført i 2018 med fokus på årsaker til skillet ved Sagdammen i Hakadal og tilstanden i utvalgte sidebekker. Kartleggingen ble finansiert av Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Det stilles krav om kartlegging av biologisk mangfold i arealplanarbeid. Blant annet er biologisk mangfold kartlagt i forbindelse med utarbeiding av reguleringsplaner for skolebyggene og gang- og sykkelvei fra Rådhuset og opp til Kvernstuveien.

Amfibier og salamanderpark

Trollveien ble også i 2018 stengt i en måned for å redusere antall påkjørte amfibier. I tillegg er overvåkingen av «Würtheptytten» videreført og skoleklasser er blitt invitert til omvisning i salamanderparken.

Viltforvaltning

Det var i 2018 85 fallvilthendelser. Av disse var 44 på vei og 16 på jernbane. 25 hendelser skyldtes sykdom, skade eller andre årsaker. Arbeidet med vinterforing av elg er videreført.

Nittedal kommune administrerer elg-, rådyr og hjortejakta for Nittedal og Hakadal Storvald, Rundkollen og Elkollen storvald og Vald 2a. I elgjakta ble det felt 26 dyr av en kvote på 46, og det ble felt 74 rådyr. Det ble ikke felt hjort, hvor kvoten i 2018 var på 6 dyr.

Deler av Aas og Raasjø skog og Løvenskiold-Vækerød ligger i Nittedal men administreres fra hhv Nannestad og Oslo kommuner. Aas og Raasjø felte i 2018 til sammen 17 elg av en kvote på 20, og 3 rådyr av en kvote på 13. Kvoten for hjort var i 2018 3 dyr. Ingen dyr ble felt. Løvenskiold felte til sammen 22 elg av en kvote på 120 og 55 rådyr. Det er ikke åpnet for jakt på hjort i Oslo kommune.

Stolt nittedalsidentitet

Identitet er karaktertrekk og egenskaper som gjør enkeltpersoner til unike individer. Identitet er også etniske, sosiale og kulturelle forhold som knytter enkeltpersoner til større grupper. En gruppe har sine unike egenskaper, som enkeltpersonene identifiserer seg med.

Nittedal har en rekke karaktertrekk som trekkes fram når innbyggerne framhever hva som kjennetegner «nittedølinger».

Identitet ses gjerne på som noe bestandig, noe som bevares og består over tid. I Nittedal har vi natur og idrett, frivillighet og nærhet til storbyen – for å nevne noe. Men vi har også endring. Nye nittedølinger blir født og flytter inn, og det bestandige møter det nye.

Nittedal kommunes mål er å bygge et samfunn og levere tjenester med lang holdbarhet, og som er godt rustet til å møte det nye.

I kommuneplanen er stolt nittedalsidentitet definert slik:

«Stolt nittedalsidentitet handler om hvordan vi ønsker at innbyggere, ansatte og omgivelsene skal oppfatte Nittedal. Det handler også om hvem vi vil være. Nittedal skal være:

- et sted å være stolt av
- den grønne kulturbygda
- et godt sted å bo
- et trygt sted å vokse opp
- inkluderende med plass til alle
- et attraktivt sted å jobbe
- et sted for opplevelser
- og et sted der du får gode tjenester og omsorg når du trenger det.»

I denne årsmeldingen er det som har vært spesielt for 2018, trukket frem.

Preget av været

Nittedal hadde en spesiell vinter og en spesiell sommer i 2018.

Vinteren 2018/2019 ble preget av rekordmye snø. Kommunens ansatte og innbyggere brøytet og måkte i mange uker. Samtidig ga den «ekte» vinteren fantastiske forhold for aktivitet i og på snøen. Skianlegget i Varingskollen hadde for eksempel en sesong helt utenom det vanlige.

Den snørike vinteren ble avløst av en av varm og lang sommer. Det satte sitt preg på livet i Nittedal, med mye utendørsaktivitet.

Sommeren ble også preget av skogbrann. Det var om kvelden søndag 1. juli at meldingen om brann langs jernbanelinja kom inn. Takket være ekstraordinær innsats fra både friville og brannvesen, ble skadene begrenset. Sett i ettertid har hendelsen vært med på å binde nittedølingene sammen.

Byggestart Nittedal ungdomsskole

Nittedal ungdomsskole ble revet høsten 2018 og vi tok første spadetak på den nye skolen som skal stå klar høsten 2020.

Bjertnes barnehage

Bjertnes barnehage ble revet sammen med Nittedal ungdomsskole og ny, midlertidig barnehage ble satt opp over en kort periode sommeren 2018. Det har blitt flere plasser i barnehagen og har blitt en flott lekeplass for både de som går i barnehagen og de som bor i nærområdet på Tumyrhaugen.

Besøk av statsministeren

I mai fikk Aaraas gård besøk av statsminister Erna Solberg. Det var brukerne på Aaraas gård som inviterte henne, og statsministeren sa ja i forbindelse med lanseringen av helsereformen «Leve hele livet».

Inkludering

Nittedal kommune fikk diplom for å være en av landets mest inkluderende kommuner. Diplomet fikk vi av Arbeidsgiverforeningen for Vekst- og attføringsbedrifter for arbeidet vi gjør med Miljøhuset Gnisten for å skape tilrettelagte jobber i lokalmiljøet.

Frivillig organisasjonsliv

I forhold til innbyggertallet har Nittedal Kommune et høyt antall foreninger, og veldig mange deltar aktivt i disse. De frivillige organisasjonene bidrar til et aktivt Nittedalssamfunn med kulturarrangementer, kultur- og fritidstilbud og idrettsanlegg.

Levende lokaldemokrati

Et levende lokaldemokrati har en aktiv befolkning som engasjerer seg i lokalpolitikken og i lokalsamfunnet for øvrig. Nittedal har et rikt og aktivt organisasjonsliv som skaper mange og gode arenaer for deltagelse og medbestemmelse for innbyggerne.

Politisk aktivitet

Politisk organ	Antall saker til behandling			Antall møter		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Kommunestyret	160	129	113	11	11	11
Formannskapet	131	146	113	11	16	16
Hovedutvalg for miljø og samfunnsutvikling	51	42	31	8	8	6
Hovedutvalg for oppvekst og utdanning	25	24	18	7	8	6
Hovedutvalg for helse omsorg	19	14	17	8	6	5
Administrasjonsutvalget	12	5	5	10	4	3

Som i 2017 ble det er i 2018 gitt prioritet til møtevirksomheten i Formannskapet. Formannskapets oppgave som økonomi og eierstyringsorgan er særlig viktig i innværende periode, hvor kommunen har foran seg flere store investeringsprosjekter. I tillegg har tilsetting av ny rådmann vært en viktig oppgave for formannskapet i 2018. Det ble derved en økning i antall møter i Formannskapet, mens øvrige utvalg hadde færre møter gjennom året.

Barn og Unges Kommunestyre (BUK)

Barn og unges kommunestyre består av to valgte representanter fra hver skole. De er direkte valgt på sin skole og jobber tett sammen med elevrådet på sin skole. BUK inngår i den politiske saksbehandling på lik linje med kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og eldrerådet (Jf. sak til KST 24/16).

BUK har i 2018 blant annet behandlet følgende saker:

- Bedre Tverfaglig Innsats
- Inkluderende miljø
- Nittedal Kommunes Handlingsplan og budsjett
- Lekser i Nittedalskolen
- Medvirkningsprosess i forbindelse med nye Nittedal sentrum
- Politireformen

- Kommuneplan for 2018-2030
- Kvalitetsplan for nittedalsbarnehagene

Frivillige organisasjoner

Nittedal har et rikt frivillig organisasjonsliv med mange sterke og gode lag og foreninger.

Brukermedvirkning

I alle deler av kommunen jobbes det aktivt med brukermedvirkning, både på system- og tjenestenivå, og på individnivå i forbindelse med enkeltpersoners bruk av tjenester.

De formelle brukermedvirkningsorganene på kommunalt nivå er Eldrerådet og Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne. De får forelagt saker til politisk behandling som angår dere ansvars- og interesseområde, og kan gi uttalelser i sakene. Det utarbeides egne årsmeldinger for disse rådene som legges fram i komiteer og kommunestyret til orientering.

Den individuelle brukermedvirkningen skjer gjennom bruk av ulike verktøy for tjenesteutøvelse. Et eksempel er individuell plan. Tjenestene har som mål å tenke mer i retning av «hva er viktig for deg» enn «hva mener vi er riktig for deg». Dette er en viktig dreining av tjenesteutøvelsen i tråd med overordnende føringer.

I sektor for miljø og samfunn organiseres tilbakemeldinger innenfor brøyting, strøing, gatelys og renovasjon direkte fra nettsiden. I tillegg tilbys forhåndskonferanser i plan- og byggesaker. Plan- og bygningsloven har strenge krav til høring og medvirkning. Disse følges i kommunen. Barnetalspersonen er formelt organ i plansaker.

Alle skoler og barnehager har aktive foreldreutvalg (FAU) og samarbeidsutvalg. Nittedal Kommunes felles Foreldreutvalg (NKFU) har vært aktive og tatt opp en rekke saker, herunder skolenes budsjett.

Skolene har i stor aktivitet i elevrådene. Elevrådene brukes også til forberedelse av saker som skal opp i Barn og Unges Kommunestyre (BUK)

Kommunen legger stor vekt på brukermedvirkning i byggeprosjekter. Det anses som et viktig suksess-kriterium at brukerne er med til å forme byggene.

Det gjennomføres årlige brukerundersøkelse i Nav. Det har vært gjennomført brukerundersøkelse på sykehjem og i deler av hjemmetjenesten.

Åpenhet i forvaltningen

	2016	2017	2018
Antall Innsynsbegjæringer	826	682	603

Nedgangen i antall innsynsbegjæringer må ses i sammenheng med Nittedal kommunes innbyggerportal som omfatter åpent innsyn for byggesaker, plansaker med mer.

Gode prosesser

Strategiske styringsmål

Nittedal kommunes 8 strategiske styringsmål er godt etablert som grunnlag og målsetting for all virksomhet i kommunen.

Organisering

Ved årskiftet 2018/2019 gjennomførte rådmannen en endring av styringslinjen og toppledergruppen i kommunen. Rådmannen har redusert antall kommunalsjefer i kommunen fra 5 til 3. I tillegg er det etablert 3 strategiske team:

- Team samordning og utvikling
- Team styring og ledelse
- Team samfunn og kommunikasjon

Teamene skal sikre at kommunen er tverrfaglig i all sin virksomhet.

Innbyggerperspektivet skal legges til grunn for vurderingene som gjøres. Sektorenes rolle skal dempes til fordel for samhandling på tvers. Økonomistyringen skal bedres og rådmannen skal «tettere på» enhetene.

Beredskap

Det ble i 2018 kriseledelse ved en reell hendelse. Skogbrannen langs Gjøvikbanen ble en påminnelse om hvor viktig det er å øve jevnlig og ha god oversikt over tilgjengelig materiell og personell. Godt etablerte system og relasjoner synes å ha svært god effekt. De «drill-pregede» øvingene kommuneledelsen tidligere har hatt, hadde god virkning på håndteringen av den reelle krisen. Samtidig ga hendelsen også en mulighet til å avdekke noen svakheter og bidra til læring i organisasjonen. Erfaringene fra hendelsen ble vurdert og tatt inn i planverket til kommunen der det var formålstjenlig.

Kommunen har for øvrig arbeidet med temaene vann-/avløpskrise og sikring av data. Dette har vært prioriterte beredskapsområder ut fra klassifiseringen av sannsynlighet for at nettopp disse hendelsene inntreffer. Kommunen har selv avholdt 4 øvelser, og deltatt i eksterne øvelser/beredskapsarbeid.

En av erfaringene både fra den reelle hendelsen og fra øvelser er at det i de aller fleste kriser, eller ved kriselignende hendelser også følger en informasjonskrise. Rådmannen vil i 2019 ha spesielt fokus på dette.

Post- og arkivtjeneste

Digital kommunikasjon som hovedregel er prinsippet som ligger til grunn for digitalisering av offentlig sektor. Administrasjonsutvalget i Nittedal kommune har fattet vedtak om «Full-elektronisk kommunikasjon» som primærmetode i korrespondanse mellom innbyggere og kommune.

For å ytterligere effektivisere og bidra til reduksjon i portoutgifter og dempet belastningen på administrasjonen, jobbes det fortløpende med å koble digital forsendelse på kommunes forskjellige fagsystemer. Dette gir innbyggerne mulighet til å motta post på sin foretrukne måte. (Altinn, Digipost, eBoks, eller i postkassen)

Arkiv	2015	2016	2017	2018
Antall saker opprettet	3965	3725	6777	5138
Antall dokumenter opprettet	52207	50488	48210	73621

Økningen i opprettede dokumenter i digitalt arkiv skyldes i all hovedsak at nytt administrasjonssystem for Nittedal skolene, muliggjør arkivering digitalt. I 2018 gikk Nittedal kommune inn i IKA Opplandene som er et av landets største interkommunale arkiv. IKA Opplandene er etablert etter § 27 i kommuneloven, og omfatter både kommuner og fylkeskommune. Oppland fylkeskommune v/Fylkesarkivet i Oppland er vertskap og ansvarlig for tjenesteleveringen. Fylkesarkivet er arkivdepot for fylkeskommunen og for IKA Opplandene som består av 44 kommuner i Akershus, Hedmark og Oppland.

Eierskapet vil gi oss muligheten til å:

- Sikre og formidle våre historiske arkiver i tråd med arkivloven og dens særlige bestemmelser for kommunale og offentlige arkiv jfr. Arkivlovens § 6 og Arkivforskriften § 5-1.
- Ivareta historisk materiale for å sikre kilder til kunnskap som kommer til nytte for pågående arbeid i forvaltningen, for privatpersoner, bedrifter og organisasjoner, for forskere og andre som søker historiske opplysninger.
- Sikre at materialet kan vare lengst mulig ved å unngå slitasje, ødeleggelse og tap som følge av dårlige lagringsforhold eller manglende kunnskap om dokumenthåndtering

2018 ble brukt til å planlegge deponering av våre papirarkiv samt digitaliseringen av våre tekniske arkiver.

Antikorrupsjon

Arbeidet med antikorrupsjonstiltak ble startet i 2013. Arbeidet har etter dette vært videreført, og rapportert på årlig. For 2018 oppsummeres tiltakene slik:

- Styrking av kompetansen innenfor innkjøp
- Opplæring gjennom kommuneskolen med spesiell vekt på nyansatte
- Avvikling av omgang med kontanter
- Tilsyn og kontroll av ansatte og leverandører
- Åpenhet i forvaltningen

Frem til nå har det vært lagt stor vekt på rutiner og sikkerhet rundt manuelle rutiner. I løpet av 2018 har noe av fokuset snudd mot sikkerhet og antikorrupsjonsproblematikken rundt de digitale rutinene i kommunen.

Digitalisering

Nittedal kommunes prosess med å inntre som eier i Digitale Gardermoen IS (DGI) ble stanset i november 2018. Kommunen fant ikke grunnlag for å videreføre målsettingen om å bli medeier i DGI.

Det politiske vedtaket var som følger:

- Nittedal kommunes arbeid for å inntre som medeier i Digitale Gardermoen (DGI) termineres
- Nittedal kommune etablerer en ny digitaliseringsstrategi som i best mulig grad ruster Nittedal for digital transformasjon
- Nittedal kommune søker samarbeid med andre kommuner der hvor det er naturlig

Med denne politiske beslutning, startet Nittedal kommune arbeidet med en egen Digitaliserings- og innovasjonsstrategi. Arbeidet pågår – og skal til politisk behandling i 2019.

Digitalisering 2018

Samarbeidsavtalen for perioden 2015-2019 pkt 3. sier

«vi vil utvikle den digitale kommune for å gi raskere saksbehandling og bedre tjenester til innbyggere. Innføring av digitale støtteverktøy i sektor omsorg, digitale byggeklart, politikernetter, heldigital saksbehandling og selvbetjening via døgnåpen brukerportal vil øke servicegraden og frigjøre ressurser»

Basert på målsettingene i samarbeidsavtalen er mange digitaliseringsaktiviteter gjennomført i sektorene i 2018. Nytt skoleadministrativt system med

selvbetjeningsløsninger for foresatte, oppgradert barnehagesystem, nytt kulturskolesystem med selvbetjeningsløsning, mobilt barnevern, digital vaktbok innen helse velferd, ny innbyggerportal med «min side løsning» inneholdende digitale skjema og opplysninger om «Min eiendom». «Min side løsningen» muliggjør videreutvikling av digitale tjenester for innbyggere og næringsliv. Avtale med IKA Opplandene om digitalisering av tekniske arkiver ble inngått, arbeidet med å klargjøre papirarkivene for oversendelse til IKA opplandene ble startet.

Deltagelse i nasjonale prosjekt

Samarbeid om digital kompetanse i kommunene

Om prosjektet - KomDigi.no

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), KS og forhandlingssammenslutningene LO Kommune, Unio, YS Kommune og Akademikerne Kommune har inngått en avtale om et trepartssamarbeid som omhandler digitalisering i utvalgte kommuner.

Målet med prosjektet er å tilby kunnskap og arenaer for lokalt utviklingsarbeid innenfor temaet digitalisering og kompetanseutvikling. Landets kommuner ble oppfordret til å søke om deltagelse. Nittedal kommune ble tildelt deltagelse sammen med 71 andre kommuner. Målet er at deltakerne skal få økt kunnskap, innsikt og forståelse for den organisasjonsutvikling og omstilling som følger av digitaliseringsarbeid. Partene legger vekt på lokale løsninger og kommunal forankring av arbeidet med digitalisering og kompetanse, og at folkevalgte, ledere og tillitsvalgte/medarbeiderne skal delta i arbeidet.

Innovasjonsprosjekt med midler fra Difi

«Perpetuum mobile. Reis. Nå.!

Et miljøvennlig og fleksibelt alternativ til privatbilbruk i Nittedal kommune.

Perpetuum mobile er Nittedal kommune sitt innovasjonsprosjekt som skal finne nye måter å gi innbyggerne en individuell transportløsning som konkurrerer med privatbilismen.

Kommunen ruller nå kommuneplanen, og arbeider aktivt med utvikling av nye Nittedal sentrum til et attraktivt og klimanøytralt sentrum for hele kommunen. I denne sammenheng skal det utarbeides en mobilitetsstrategi. Dette innebærer både å se på den fysiske infrastrukturen, og helt nye muligheter for forflytning innenfor kommunen. Det er vesentlig å arbeide på flere fronter – og arbeide innovativt i samarbeid med

relevante offentlige og private aktører for å finne frem til nye typer transportsystemer og/eller tjenester som blir gode alternativer til privatbilisme.

Våren 2018 søkte (Difi) gjennom Stimulab og Doga etter nye samarbeid med virksomheter som våger å tenke nytt om roller, tjenester og systemer, og er villige til å endre disse for å levere bedre tjenester til innbyggerne. Både statlige virksomheter og kommuner kunne melde inn prosjektforslag. Nittedal kommune sitt prosjektforslag Perpetuum mobile. Reis. Nå. - Et miljøvennlig og fleksibelt alternativ til privatbilbruk i Nittedal kommune ble en av 4 tildelte prosjekter som fikk innovasjonsmidler til tjenstedesignprosessen i prosjektet.

Stimulab er Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) sin enhet som skal styrke innovasjon i det offentlige. Design og arkitektur Norge (Doga) er en stiftelse under Nærings- og fiskeridepartementet som jobber for å styrke design- og arkitekturfagenes rolle i utformingen av morgendagens Norge. Stimulab og Doga skal sammen stimulere til offentlig innovasjon fra brukernes perspektiv. Gjennom sitt arbeid støtter de statlige og kommunale virksomheter som våger å tenke nytt om roller og systemer, og som er villige til å endre disse for å levere bedre tjenester til brukerne.

Samarbeid akademia og leverandører

Intensjonsavtale om kunnskapsdeling

EVERY og Nittedal kommunes intensjonsavtale om kunnskapsdeling, har gitt Nittedal kommune muligheten til å øke kompetansen innen digitalisering samt se kartlegge og se muligheter i egen organisasjon. Nittedal sin kommunekompetanse har blitt brukt i forskjellige workshop med Evry og sentrale samarbeidspartnere. BUK har vært på studietur til Evry sitt hovedkontor på Fornebu.

Ledelsesutvikling - via digitale flater

I samarbeid med Leadership Weekly, fikk utplukkede ledere i Nittedal kommune anledning til å delta på et forskningsprosjekt som omhandler lederskapsutdanning gjennom digitale flater; erstatning av tradisjonell klasserom med virtuelle klasserom. Målet har vært å i større grad gjøre det mulig å kombinere jobb og utdanning ved hjelp av nettbaserte studium. Resultatene av forskningen vil foreligge.

Kompetente og motiverte medarbeidere

Medarbeiderne er kommunens viktigste ressurs og Nittedal kommune skal ha en aktiv arbeidsgiverpolitikk for å være en god og attraktiv **arbeidsplass**.

Medarbeiderundersøkelsen

Etter avtale mellom partene i arbeidslivet ble det gjennomført en ny medarbeiderundersøkelse i 2018. Kommunen besluttet å gå over fra HKI-undersøkelse (Human Kapital Indeks) til 10-faktorundersøkelsen.

10-faktorundersøkelsen er utarbeidet i regi av KS med professor Linda Lai ved BI som faglig rådgiver. Overgangen til 10-faktor åpner for at Nittedal kommune kan se egne resultater opp mot andre kommuner som støtter seg på samme undersøkelse. Medarbeidere og ledere svarer på 10 Faktorer ved å ta stilling til i alt 36 påstander, dvs tre-fem påstander per faktor.

10-FAKTOR bygger på omfattende forskning om effektiv ledelse og gode virkemidler for å motivere medarbeidere og hente ut best mulig ytelse. Undersøkelsen har fire tydelige kjennetegn:

- 10-Faktor er et forskningsbasert måle- og utviklingsverktøy for ledere og medarbeidere.
- 10-Faktor måler variabler som er avgjørende for å oppnå gode resultater- og som kan påvirkes gjennom målrettet utviklingsarbeid.
- 10-Faktor måler medarbeidernes oppfatninger av viktige forhold på arbeidsplassen og holdninger til jobben.
- Undersøkelsen er både medarbeiderskaps- og ledelsesorientert.

Nittedal kommune gjennomførte medarbeiderundersøkelse i desember 2018. Oppfølging med relevante tiltak vil skje gjennom 2019.

Kompetansehevende tiltak

Felles skolering

Nittedal kommune arrangerer en rekke felles kurs og samlinger for å sikre felles lederplattform blant ansatte og ledere. Nittedal kommune arrangerer enhetsledersamlinger («Lederforum») i snitt annen hver måned. Her inviteres også avdelingsledere fra tid til annen. Målet med disse møtepunktene er å sikre en enhetlig

plattform for ledelse. Flere av samlingene i 2018 hadde endringsledelse og digitalisering på programmet, og både teori og praktiske øvelser stod på dagsorden.

Nittedal kommune deltok i et forskningsprosjekt som omhandler lederutdanning på nett. 12 kommunale ledere fulgte et digitalt undervisningsopplegg som omhandler endringsledelse. Det ble gjennomført av firmaet Leadership Weekly.

Våren og høsten 2018 ble «Kommuneskolen» gjennomført. Kommuneskolen er et ledd i å skolere og trygge ledere og andre ansatte i deres roller som henholdsvis leder og ansatt. Kommuneskolen inneholder introduksjonsdag for nyansatte medarbeidere og ledere, spesifikke kurs gjennom året og en oppfølgingsrutine med opplæringsplan for både medarbeidere og ledere. Det har også vært holdt ulike kurs for lederne innen HR og HMS relaterte temaer. Det ble gjennomført to varslingskurs i 2018.

Utover det som gjennomføres av utviklingstiltak av sektor stab og støtte skjer det også mye utvikling sektorvis.

Oppvekst og utdanning

I sektor oppvekst og utdanning begynte 26 lærere på videreutdanning høsten 2019 som en del av satsingen «Kompetanse for kvalitet». De aller fleste tar fag som er prioritert i satsingen, matematikk, norsk og engelsk. Engelsk for lærere i barneskolen har høyest prioritet og derfor flest deltakere. I tillegg begynte tre lærere på lærerspesialistutdanning, en i begynneropplæring, en i norsk og en i kunst og håndverk. To ansatte har fått stipend for å ta praktisk-pedagogisk utdanning.

Kommunen deltar i satsingen «Inkluderende miljø», og som en del av denne har det vært et felles kurs for alle lærere og øvrige ansatte i skolen. I tillegg drives et skolebasert utviklingsprosjekt på hver skole for å øke kompetansen på inkluderende miljø og opplæringslovens §9a.

Ni skoleledere begynte i høst på skolelederutdanning på BI. Det er også skolering og faglig påfyll i de øvrige enhetene i sektoren.

Helse og velferd

Sektor for helse og velferd har en organisatorisk modell for oppfølging av kompetanse. Rådgiver og fagsjefer sitter i et kompetanseutvalg som møtes månedlig. Enhetene har kompetansekartlegginger og lager årlig opplæringsplaner.

For å styrke den formelle lederkompetansen har det siden 2016 vært gjennomført program i regi av Høgskolen i Hedmark, Fagakademiet og Ressurssenter for omstilling i

kommunene (RO) (nasjonalt oppdrag fra Helsedirektoratet): Praktisk lederopplæring for de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Det er ikke gjennomført moduler i 2018.

ABC-opplæringen er virksomhetsintern kompetanseutvikling for helse- og omsorgstjenestene i kommunene. Opplæringen omfatter ABC-permer på ulike fagområder, tverrfaglige ABC-grupper og halvårlige fagseminar.

Miljø og samfunnsutvikling

Sektor miljø og samfunnsutvikling har i 2018 startet en egen lederutvikling finansiert gjennom midler fra KLP, i samarbeid med Synergi Helse AS. Prosjektet har særlig fokus på teamarbeid og kommunikasjon. Det har vært en kombinasjon av felles møter/samlinger i ledergruppen og individuell veiledning. Gjennom en nettbasert kartlegging fikk alle lederne tilbakemelding på hvilke grunnleggende funksjoner i samarbeidet de er sterke på, og hva som er mulige utviklingsområder. Prosessen strekker seg over et år. Mot slutten skal de gjennomføre en ny 360-graders SPGR-kartlegging for å se hvilken endring man faktisk har fått til. Prosjektet avsluttes medio 2019.

Møter med ansattes representanter

Arbeidsmiljøutvalg (AMU)

Etter arbeidsmiljøloven § 7-2 (1) skal AMU arbeide for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i kommunen. AMU skal delta i planleggingen av verne- og miljøarbeid i kommunen, og følge nøye med på utviklingen av arbeidsmiljøet.

AMU har et fast sakskart som inneholder godkjenning av innkalling, saksliste og møteprotokoll fra forrige møte og saker til behandling, orientering og eventuelt. Det har i 2018 vært gjennomført 11 av 11 planlagte AMU møter. Det har vært 19 saker til behandling.

Indikator	2016	2017	2018
Antall møter	9	9	11
Antall behandla saker	17	11	19

Medbestemmelsesutvalg (MBU)

MBU er kommunens arena for utøvelse av godt samarbeid, medbestemmelse og medinnflytelse gjennom informasjon, drøfting og forhandling mellom partene i arbeidslivet. Samarbeidet er basert på tillit og gjensidig forståelse for partenes ulike roller. Utvalget følger av bestemmelser i Hovedavtalen (HA) og kommunens Samarbeids- og informasjonsavtale. MBU er både et rådgivende og besluttsende organ. De sakene som skal opp i MBU er regulerte i Hovedavtalen del B § 1 og 3, og gjelder saker som skal behandles på partsnivå 1 det vil si mellom Rådmann/kommunalsjef og hovedtillitsvalgte.

I 2018 ble det lagt opp til et MBU i måneden. Totalt ble det avholdt 10 møter ettersom 2 møter ble avlyst etter enighet mellom partene.

I 2018 er det behandlet opprettelse av 6,9 verk i medbestemmelsesutvalget (MBU). Dette fordeler seg på 1 opprettet stilling på Institusjon, 1 toårig prosjektstilling samferdsel, 40 % samfunnsmedisinsk stilling, 4 årsverk vernepleiere innen Tilrettelagte tjenester samt opprettelse av 50 % stilling høyskole.

I tillegg til dette kommer opprettelse og nedleggelse av årsverk innenfor de vedtatte budsjetttrammer i grunnskolene, barnehagene og flyktningetjenesten som ikke er behandlet i MBU da fullmakt til disse endringene i bemanningen er videredelegert til de respektive enhetslederne.

På toppen av dette kommer endring i årsverk og antall ansatte utover det som er behandlet i MBU som følge av at når det tas inn vikar av ulike årsaker som for eksempel ved sykdom, permisjoner og/eller vakante stillinger vil både den fastansatte og vikaren inngå i tellingen. Dette medfører en ytterligere økning i antall ansatte og årsverk.

Særskilt om sykefravær

Sykefravær for 2018 for Nittedal kommune og Nittedal Eiendom KF har et overordnet mål om at sykefraværet ikke skal overstige 6,8 %. Det gjennomsnittlige sykefraværet for Nittedal kommune er 7,3 % for 2018. Det gjennomsnittlige sykefraværet for Nittedal Eiendom KF er 5,4 %.

Nittedal kommune har iverksatt mange målrettede tiltak som et ledd i å få ned sykefraværet.

Eiendom har gjennomført et helseprofilprosjekt, SMS er i gang med et KLP-prosjekt og fire skoler har i 2018 hatt et prosjekt for å sikre robuste arbeidsmiljø. Gjennom 2018 har det vært jobbet målrettet med å redusere sykefraværet både gjennom å forebygge at ansatte blir syke, og å få sykemeldte raskere tilbake i jobb. Det er stor vilje til tilrettelegging i Nittedal kommune, og ledere strekker seg langt for å få dette til.

Tilretteleggingsutvalget

Det har vært 72 møter i Tilretteleggingsutvalget der vanskelige sykefraværssaker har vært diskutert, og vi har hatt 2 ansatte på arbeidsutprøving i andre avdelinger/enheter.

Sykefravær

Fordeling mellom egenmeldt og legemeldt fravær i 2018

Egenmeldt	Legemeldt	Totalt
1,2	6	7,2

Sykefravær fordelt på kjønn pr. kvartal i Nittedal kommune

	Kvinner	Menn
1. kvartal 2018	10,2	4,7 %
2. kvartal 2018	8,2 %	3,9 %
3. kvartal 2018	5,1 %	2,2 %
4. kvartal 2018	9 %	3,9 %
Totalt 2018	8,2 %	3,7 %

Sykefravær fordelt per måned

Måned	Jan	feb	mars	april	mai	juni	Juli	aug	sept	okt	nov	des	Snitt
2014	8,7	9,4	9,6	8,6	8,4	7,2	4,1	5,5	6,7	7,5	8,5	8,1	7,8
2015	9	10,2	7,5	7,6	6,9	6,3	2,6	5,1	5,9	7,2	7,7	7,2	7,1
2016	8	8,8	6,6	7,7	7	5,4	3,4	5	5,9	7,1	8	7,9	7
2017	8,8	8,3	6,9	7	7,5	6,4	3,1	4,5	6,5	6,7	8,3	7,8	7
2018	9,2	9,3	8,6	8,2	7,3	6,6	3,7	4,4	5,5	7,3	8,4	8,1	7,3

Det har i 2018 vært fokus på å forebygge fravær hos ansatte med lettere psykiske lidelser, krise og stressmestring, det å stå i endring og omstilling samt risikovurdering med fokus på vold og trusler.

Nittedal kommune samarbeider tett med bedriftshelsetjenesten Synergi Helse AS. Enhetslederne blir årlig (januar måned) invitert til et HMS møte med BHT og enhet HR hvor man går igjennom utfordringer og ønsker for bistand i de ulike enhetene. Kartleggingsmøtene gir en oversikt for hvordan BHT-bistand skal fordeles i Nittedal kommune, og hvordan man skal jobbe overordnet med sykefravær gjennom året.

HMS rapporteringen viser at enhetene totalt sett jobber systematisk med HMS, og har god kontroll på rutiner og prosedyrer for å sikre gode og trygge arbeidsplasser i Nittedal kommune.

Sunn økonomi

Kommunens økonomiske utvikling – regnskapsresultat 2018

Årets regnskapsmessige mindreforbruk er 28,0 mill. kroner.

Avviket på netto driftsresultat på 6,5 mill. kroner mot justert budsjett skyldes i hovedsak finansposter som er 6,7 mill. kr bedre enn budsjettet.

Driftsregnskapet for 2018 med redegjørelse for vesentlige avvik

(Beløp i mill. kroner)	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Justert budsjett 2018	Opprinnelig budsjett 2018	Avvik i kr. mot justert budsjett	Avvik i % mot justert budsjett
DRIFT						
Skatteinntekter	789,3	829,1	819,3	819,3	9,8	1,2 %
Rammetilskudd	479,3	499,8	490,0	490,0	9,8	2,0 %
Andre inntekter	370,0	385,1	339,1	299,5	46,1	13,6 %
Sum driftsinntekter	1638,6	1714,0	1648,3	1608,7	65,7	4,0 %
Sum driftsutgifter	1602,3	1717,4	1649,3	1608,3	68,1	4,1 %
Brutto driftsresultat	36,3	-3,4	-1,0	0,4	-2,4	
EKSTERNE FINANSTRANSAKSJONER						
Renteutgifter og tap finansielle omløpsmidler	24,3	22,9	24,2	24,2	-1,3	-5,5 %
Renteinntekter og gevinster på finansielle omløpsmidler	34,5	37,0	31,6	31,6	5,4	17,1 %
Avdrag på lån og utlån	46,5	51,3	51,3	51,3	0,0	0,0 %
Mottatte avdrag	32,4	38,6	38,7	38,7	-0,1	-0,2 %
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-3,9	1,4	-5,3	-5,3	6,7	
Motpost avskrivninger	28,5	32,2	30,0	30,0	2,2	
Netto driftsresultat	60,8	30,3	23,8	25,2	6,5	
INTERNE FINANSTRANSAKSJONER						
Bruk av tidligere avsetninger	69,3	57,1	50,7	9,9	6,4	
Overført til investeringsregnskapet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Netto avsetninger/bruk(-) avsetning (+)	102,1	75,3	74,5	35,0	0,8	
Avsetninger	102,1	75,3	74,5	35,0	0,8	
Resultat interne finanstransaksjoner	-32,8	-18,2	-23,8	-25,1	5,6	
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	28,0	12,1	0,0	0,0	12,0	

Skatteinntektene for kommunen var 9,8 mill. kroner høyere enn justert budsjett.

Rammetilskuddet ble 9,8 mill. kr bedre enn budsjettet. Utviklingen i skatteinntekter og rammetilskudd omtales nærmere i avsnittet «Frie inntekter» senere i dokumentet.

Driftsutgiftene i kommunen var 68,1 mill. kroner høyere enn justert budsjett, se eget avsnitt for utdypende kommentarer. Finanspostene samlet hadde et avvik mot justert budsjett på 6,7 mill. kroner for året, bakgrunnen for avviket omtales i detalj senere. I forhold til budsjett har enhetene totalt et merforbruk på 21,2 mill. kroner, detaljer omtales senere.

Driftsinntekter 2018

Beløp i mill. kroner	Regnskap		Avvik regnskap		Avvik mot 2017
	2018	Justert budsjett	motjustert budsjett	Regnskap 2017	
Brukerbetalinger	59,3	56,8	2,5	57,1	2,2
Andre salgs- og leieinntekter	113,0	116,8	-3,8	111,4	1,6
Overføringer med krav om motytelse	152,4	105,5	46,9	146,9	5,4
Rammetilskudd	499,8	490,0	9,8	479,3	20,5
Andre statlige overføringer	54,8	54,4	0,3	49,1	5,7
Andre overføringer	5,6	5,5	0,1	5,6	0,0
Skatt på inntekt og formue	775,0	770,3	4,8	740,2	34,8
Eiendomsskatt	54,1	49,0	5,1	49,0	5,1
Sum driftsinntekter	1 714,0	1 648,3	65,7	1 638,6	75,4

Driftsinntektene var i 2018 65,7 mill. kroner høyere enn justert budsjett. Dette skyldes i hovedsak «overføringer med krav til motytelse» med 46,9 mill. kroner, «Rammetilskudd» med 9,8 mill. kroner, «Eiendomsskatt» med 5,1 mill. kroner og «Skatt på inntekt og formue» med 4,8 mill. kroner høyere enn budsjettet.

Merinntekt i posten «overføringer med krav til motytelse» skyldes en kombinasjon av mva kompensasjon i forhold til budsjett på 17,8 mill. kroner, økte sykepengerefusjon og foreldrepenger på 15,8 mill. kroner i forhold til budsjett, refusjoner fra staten på 8,4 mill. kroner mer enn budsjett og refusjoner fra andre kommuner på 1,9 mill. kroner over budsjett. Inntekten knyttet til mva kompensasjon må sees i sammenheng med tilsvarende kostnad på linjen for «Overføringer» under andre driftskostnader. De økte refusjonene fra staten henger i hovedsak sammen med en økning i refusjon for ressurskrevende tjenester med 3,5 mill. kroner og 3,2 mill. kroner i refusjon for skolene.

Frie inntekter – skatt og rammetilskudd

Skatteinntektene og rammetilskuddet for 2017 fremkommer av tabellen under.

Frie inntekter	Regnskap	J ust. bud.	Oppr. bud.	Avvik mot justert budsjett	Regnskap
(Beløp i mill. kroner)	2018	2018	2018		2017
Skatteinntekter	775,0	770,3	770,3	4,7	740,2
Inntektsutjevning	-39,9	-48,0	-48,0	8,1	-38,3
Eiendomsskatt	54,1	49,0	49,0	5,1	49,0
Sum skatter og inntektsutjevning	789,2	771,3	771,3	17,9	750,9
Rammetilskudd (ekskl. inntektsutjevning)	535,8	534,9	534,9	0,9	514,3
Andre statstilskudd	2,6	2,8	2,8	-0,1	0,0
Ekstraordinære/ordinære skønnsmidler	3,9	3,1	3,1	0,8	3,3
Sum rammetilskudd/skønnsmidler	542,3	540,7	540,7	1,6	517,7
Sum frie inntekter	1 331,6	1 312,1	1 312,1	19,5	1 268,6

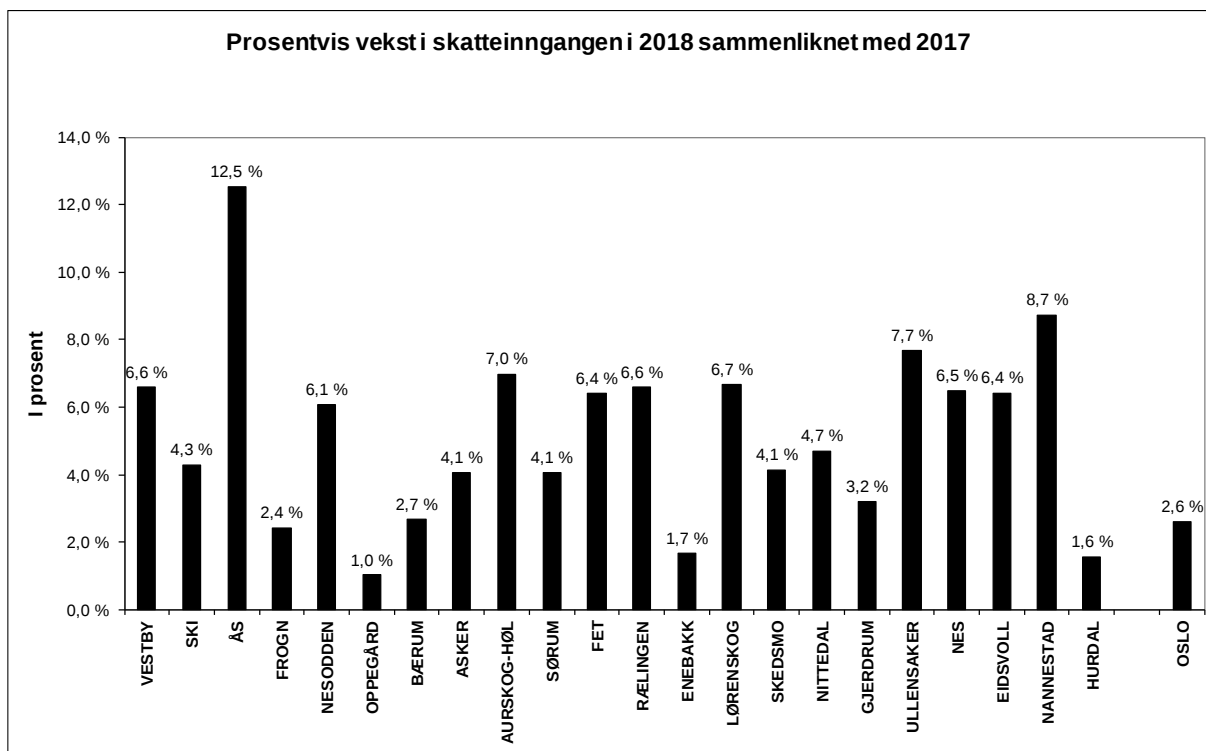
Skatteinntektene fra formues- og inntektsskatt var i 2018 4,7 mill. kroner høyere enn budsjettet, dette tilsvarer en vekst målt mot fjoråret på 4,7 prosent.

Kommunens kostnader til inntektsutjevning ble 8,1 mill. kroner lavere enn budsjettet, dette henger sammen med at skatteinntektene i landet for øvrig ble bedre enn forutsatt i budsjettet noe som igjen førte til at kommunen måtte betale mindre i inntektsutjevning enn forutsatt.

Eiendomsskatteinntektene ble 5,1 mill. kroner høyere enn budsjettet, dette er knyttet til skatteinntekter fra bolig- og fritidseiendommer som ble 5,3 mill. kroner høyere enn budsjettet.

Netto ble økningen i skatteinntekter mot budsjett 17,9 mill. kroner når det tas hensyn til inntektsutjevningen.

Figuren under viser vekst i skatteinntekter for kommunene i Oslo og Akershus fra 2017.



Nittedal kommunes vekst i skatteinntekter var noe høyere enn gjennomsnittet i Akershus (4,4 prosent), mens det også i 2018 var lavere enn gjennomsnittet på Nedre Romerike (5,4 prosent).

Rammetilskuddet for kommunen ble 1,6 mill. kroner høyere enn budsjettert, i hovedsak som følge av at Stortingets vedtak i statsbudsjettet for 2018 og revidert nasjonalbudsjett.

Driftsutgifter

Kommunens driftsutgifter var i 2018 68,1 mill. kroner høyere enn budsjettert.

Beløp i mill. kroner	Regnskap 2018	Justert budsjett	Avvik mot		
			justert budsjett	Regnskap 2017	Avvik mot 2017
Lønnsutgifter	730,9	702,0	28,9	680,0	50,9
Sosiale utgifter	189,9	185,5	4,4	181,6	8,3
Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon	154,6	145,2	9,4	149,9	4,7
Kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon	548,5	536,5	12,0	498,2	50,3
Overføringer	81,5	69,7	11,8	85,1	-3,6
Avskrivninger	32,2	30,0	2,2	28,5	3,7
Fordeelte utgifter	-20,1	-19,6	-0,6	-20,9	0,8
Sum driftsutgifter	1 717,4	1 649,3	68,1	1 602,3	115,1

Avviket mot budsjett skyldes i hovedsak en kombinasjon av økte kostnader til lønnsutgifter med 28,9 mill. kroner, kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon med 9,4 mill. kroner, kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon med 12,0 mill. kroner og overføringer med 11,8 mill. kroner.

Avviket på linjen for «Lønnsutgifter» sammenliknet med budsjett skyldes i hovedsak økte kostnader til vikarer med 12,1 mill. kroner, fastlønn med 7,2 mill. kroner, ekstrahjelp med 5,3 mill. kroner og overtid med 4,7 mill. kroner. Merforbruket på lønnsutgifter knytter seg i hovedsak til sektor for oppvekst og utdanning med 15,3 mill. kroner og sektor for helse og velferd med 12,7 mill. kroner.

Avviket på linjen for «kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon» skyldes i all hovedsak kjøp av andre tjenester, herunder innleie av vikarer, konsulenttjenester og juridiske tjenester mm. som ble 9,4 mill. kroner over budsjett.

Avviket på linjen «Kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon» skyldes en kombinasjon av kjøp av tjenester fra andre med 11,6 mill. kroner over budsjett og kjøp av tjenester fra staten med 3,0 mill. kroner over budsjett. Til fradrag kommer kjøp fra andre kommuner som ble 3,8 mill. kroner lavere enn budsjett.

Avviket knyttet til «overføringer» skyldes i hovedsak kostnader til mva kompensasjon med 17,9 mill. kroner over budsjett og overføringer til private med 2,4 mill. kroner over budsjett. Til fradrag kommer mindre bruk av avsetninger enn budsjettet med 9,1 mill. kroner, her utgjør lavere bruk av sentral pott for pensjon 7,3 mill. kroner, mindreforbruk sentral pott lønnsoppgjør med 0,6 mill. kroner og mindre forbruk av rådmannens pott med 0,6 mill. kroner. Avviket knyttet til mva kompensasjon må sees i sammenheng med tilsvarende inntekt omtalt under driftsinntekter.

Enhetenes avvik mot budsjett

Tall i kr	Regnskap 2018	Justert budsjett	Avvik	Regnskap 2017
HELSE OG VELFERD				
KOMMUNALSJEF HELSE OG VELFERD	31 898 602	31 895 104	-3 498	29 032 604
TILDELINGSENHETEN	56 675 457	54 309 737	-2 365 720	49 423 613
ENHET FOR PSYKISK HELSE/RUS	24 651 439	25 324 300	672 861	22 590 093
ENHET FOR NAV	27 919 962	27 421 067	-498 895	32 783 265
ENHET FOR INSTITUSJON	126 686 672	125 184 019	-1 502 653	113 356 011
ENHET FOR HJEMMETJENESTER, FORBYGGING OG REHABILITERING	77 371 165	67 163 600	-10 207 565	72 667 673
ENHET FOR TILRETTELAGTE TJENESTER	95 197 714	93 956 844	-1 240 870	92 245 138
ENHET FOR BOLIG OG TILFLYTTING	8 954 545	9 077 033	122 488	4 574 604
SUM HELSE OG VELFERD	449 355 556	434 331 704	-15 023 852	416 673 001
OPPVEKST OG UTDANNING				
ENHET FOR BARN, UNGE OG FAMILIE	34 437 822	35 248 500	810 678	31 796 554
FELLES SKOLE/SFO	16 834 952	16 956 746	121 794	5 777 077
ENHET FOR BARNEHAGER	235 807 988	235 526 500	-281 488	220 554 052
ENHET FOR BARNEVERN	41 774 070	39 029 300	-2 744 770	41 380 478
ENHET FOR KULTUR	43 174 563	43 846 400	671 837	37 603 661
KOMMUNALSJEF OPPVEKST OG UTDANNING	5 108 084	5 155 300	47 216	4 815 490
ENHET FOR HAGEN SKOLE	22 227 478	21 756 739	-470 739	21 750 824
ENHET FOR HOLUMSKOGEN SKOLE	23 496 134	22 858 624	-637 510	23 585 868
ENHET FOR KIRKEBY SKOLE	29 639 622	29 296 706	-342 916	28 639 949
ENHET FOR ROTNES SKOLE	33 489 019	32 516 106	-972 913	29 959 874
ENHET FOR SLATTUMSKOLE	40 031 321	38 494 852	-1 536 469	39 858 142
ENHET FOR SØRLI SKOLE	31 824 841	31 161 255	-663 586	29 325 952
ENHET FOR ULVERUD SKOLE	44 949 512	44 011 738	-937 774	42 833 618
ENHET FOR HAKADAL UNGDOMSSKOLE	23 578 923	24 051 162	472 239	22 938 162
ENHET FOR LI UNGDOMSSKOLE	53 470 178	52 840 715	-629 463	51 685 726
ENHET FOR NITTEDAL UNGDOMSSKOLE	41 270 983	40 138 067	-1 132 916	36 504 125
SUM OPPVEKST OG UTDANNING	721 115 490	712 888 710	-8 226 780	669 009 552
MILJØ OG SAMFUNN				
KOMMUNALSJEF MILJØ OG SAMFUNNSUTVIKLING	4 893 396	6 259 500	1 366 104	5 757 488
ENHET FOR PLAN, BYGGESAK OG GEODATA	10 391 695	10 747 600	355 905	11 795 499
ENHET FOR KOMMUNALTEKNIKK	36 560 854	34 429 100	-2 131 754	36 250 814
TEKNISKE TJENESTER SELVKOST - KOMMUNALTEKNIKK	-1	0	1	0
TEKNISKE TJENESTER SELVKOST - PLAN, BYGG, GEODATA	1 197 156	0	-1 197 156	90 659
SUM MILJØ OG SAMFUNN	53 043 100	51 436 200	-1 606 900	53 894 460
STAB OG STØTTE				
ENHET FOR ADMINISTRASJON	16 955 796	16 341 400	-614 396	15 264 498
ENHET FOR ØKONOM	13 020 482	13 838 900	818 418	12 488 128
ENHET FOR IKT	15 195 976	15 888 200	692 224	13 304 717
ENHET FOR HR	14 913 486	16 417 090	1 503 604	14 939 352
ENHET FOR KOMMUNIKASJON OG SAMFUNNSKONTAKT	23 247 812	24 498 200	1 250 388	21 672 765
SUM STAB OG STØTTE	83 333 552	86 983 790	3 650 238	77 669 460
SUM	1 306 847 698	1 285 640 404	-21 207 294	1 217 246 473

Oversikten viser at enhetene totalt har et merforbruk på 21,2 mill. kroner mot budsjett, dette skyldes sektor for helse og velferd som har et merforbruk på 15,0 mill. kroner, sektor for oppvekst og utdanning som har et merforbruk på 8,3 mill. kroner og sektor miljø og samfunnsutvikling har et merforbruk på 1,6 mill. kroner mot budsjett mens sektor for stab og støtte har mindreforbruk på 3,7 mill. kroner.

Mer om større avvik innen sektor for helse og velferd

Enhet for tildeling sitt merforbruk på 2,4 mill. kroner mot budsjett skyldes i hovedsak kjøp av tjenester fra andre med 6,3 mill. kroner over budsjett og økte kostnader til støttekontakter og avlastere med 0,7 mill. kroner over budsjett. kroner over budsjett. Merforbruket på kjøp av tjenester skyldes økte behov for tjenester, kjøp av avlastningsplasser og heldøgns omsorgstjenester. Til fradrag kommer refusjoner fra staten for ressurskrevende tjenester som er 3,5 mill. kroner høyere enn budsjettet. Disse refusjonene er også knyttet til økte kostnader i institusjon og enhet for tilrettelagte tjenester.

Enhet for HFR sitt merforbruk mot budsjett på 10,2 mill. kroner skyldes i hovedsak økte kostnader til ekstrahjelp med 5,6 mill kroner over budsjett, overtid med 1,1 mill. kroner over budsjett, vikarkostnader som er 1,6 mill og kostnader til transportmidler som er 0,7 mill. kroner høyere enn budsjettet. Merforbruket er knyttet til både økt antall vedtak og tiltakstid hos pasienter i hjemmesykepleien.

Enhet for tilrettelagte tjenester har et merforbruk på 1,2 mill. kroner mot budsjett, dette skyldes i hovedsak økte kostnader til vikarer med 1,1 mill. kroner, økte kostnader til ekstrahjelp med 0,7 mill. kroner og økte overtidskostnader med 1 mill. kroner. Til fradrag kommer økt sykelønnsrefusjon med 0,4 mill. kroner over budsjettet. Merforbruket skyldes behov for mer bemanning pga økte vedtak og nye tjenestemottakere. I tillegg er det en økning i vedtak om avlastning for barn og behov for kompenserende tiltak på grunn av manglende individuelle avlastere.

Enhet for institusjon har et merforbruk på 1,5 mill. kroner mot budsjett som i hovedsak skyldes økte kostnader til ekstrahjelp med 1,5 mill. kroner over budsjett, overtid med 1,2 mill kroner over budsjett og merforbruk på matvarer med 0,7 mill kroner over budsjett. Til fradrag kommer økte brukerbetaling som er 2,5 mill. kroner høyere enn budsjettet. Merforbruket knyttet til personell skyldes økt behov for innleie ved sykefravær, ved behov for kompetansehevende tiltak og bemanning ut over grunnbemanning som følge av komplekse pasientsaker og stor utskifting av pasienter.

Enhet for NAV har merforbruk på 0,5 mill. kroner i forhold til budsjett, dette skyldes i hovedsak merforbruk på sosialhjelp med 1,6 mill. kroner over budsjett. Til fradrag kommer sykepengerefusjon som er 1 mill. kroner over budsjettet.

Mer om større avvik innen sektor for oppvekst og utdanning

Sektoren har et merforbruk samlet på 8,2 mill. kroner i forhold til budsjett. Dette består i hovedsak av merforbruk innen grunnskolene med 6,9 mill. kroner og barnevern med 2,7 mill. kroner.

Grunnskolenes samlede merforbruk på 6,9 mill. kroner i forhold til budsjett skyldes i hovedsak merforbruk på lønn med 8 mill. kroner over budsjett og vikarer med 5,2 mill. kroner over budsjett. Merforbruket er i hovedsak knyttet til økning av bemanning til lærernorm ut over budsjett, økt personalbehov for å håndtere elever med særskilte behov og vikarbruk i forbindelse med sykefravær. Dette må sees i sammenheng med merinntekt på sykepengerefusjon på 6,7 mill. kroner.

Merforbruket innen barnevern med 2,7 mill. kroner over budsjett skyldes i hovedsak merforbruk ved kjøp av konsulenttenester med 4,1 mill. kroner over budsjett og økt kjøp av tjenester fra staten med 2,5 mill. kroner. Til fradrag kommer mindreforbruk på fosterhjemsgodtgjørelse med 3,5 mill. kroner.

Mer om større avvik innen sektor for miljø og samfunnsutvikling

Sektor for miljø og samfunnsutvikling har et merforbruk i forhold til budsjett på 1,6 mill. kroner, dette er en kombinasjon av merforbruk på 2,1 mill. kroner i enhet for kommunalteknikk og 1,2 mill. kroner innen tekniske tjenester selvkost for plan, byggesak og geodata.

Innen enhet for kommunalteknikk skyldes merforbruket på 2,1 mill. kroner mot budsjett i hovedsak 2,9 mill. kroner i merforbruk på lønn, dette skyldes i all hovedsak krevende vinterdrift av veier første tertial 2018.

Avviket på tekniske tjenester selvkost for plan, byggesak og geodata med 1,2 mill. kroner skyldes lavere inntekter enn budsjettet fra private innen plan med 1,5 mill. kroner og oppmåling med 1,0 mill. kroner.

Mer om større avvik innen sektor for stab og støtte

Sektor for stab og støtte sitt mindreforbruk på 3,7 mill. kroner skyldes mindreforbruk i alle enheter med unntak av administrasjonsenheten. Merforbruket i administrasjonsenheten med 0,6 mill. kroner er knyttet til sluttavtale for tidligere rådmann som er kostnadsført med 1,3 mill. kroner i 2018. Til fradrag kommer mindreforbruk på møtegodtgjørelse for politiske møter med 0,8 mill. kroner.

Finans

Driftsregnskapet viser at kommunen i 2018 hadde netto finansinntekter på 1,4 mill. kroner, dette er 6,7 mill. kroner bedre enn budsjettert.

Finansutgifter (inkl. finans i enhetene) Beløp i mill. kroner	Regnskap 2018	Justert budsjett	Avvik	
			regnsk./ Just. budsj.	Regnskap 2017
Renteutgifter og låneomkostninger	22,9	24,2	-1,4	24,3
Tap på finansiell instrumenter	0,0	0,0	0,0	0,0
Avdragsutgifter	51,3	51,2	0,0	46,3
Utlån	0,1	0,1	0,0	0,2
Sum finansutgifter	74,2	75,6	-1,4	70,8

Finansinntekter Beløp i mill. kroner	Regnskap 2018	Justert budsjett	Avvik	
			regnsk./ Just. budsj.	Regnskap 2017
Renteinntekter og utbytte	37,0	31,6	5,4	34,2
Gevinst finansielle instrumenter	0,0	0,0	0,0	0,3
Mottatte avdrag på utlån	38,6	38,7	-0,1	32,4
Sum finansinntekter	75,6	70,3	5,3	66,9
Resultat eksterne finanstransaksjoner	1,4	-5,3	6,7	-3,9

Avviket fra budsjett skyldes en kombinasjon av lavere bokførte renteutgifter med 1,9 mill. kroner kombinert med økte renteinntekter på 1,7 mill. kroner. Økningen i renteinntekter skyldes høyere innskudd i bank enn budsjettert, dette er blant annet knyttet til ubrukte lånemidler.

Lavere rentekostnader enn budsjettert skyldes lavere lånerenter enn budsjettert kombinert med at lånopptakene for året er gjennomført senere i året enn forutsatt samt at store deler av årets avdragsbetaling ble gjennomført i mars 2018.

I henhold til finansreglementet blir det utarbeidet en egen årsrapport for finans for 2017.

Lånegjeld

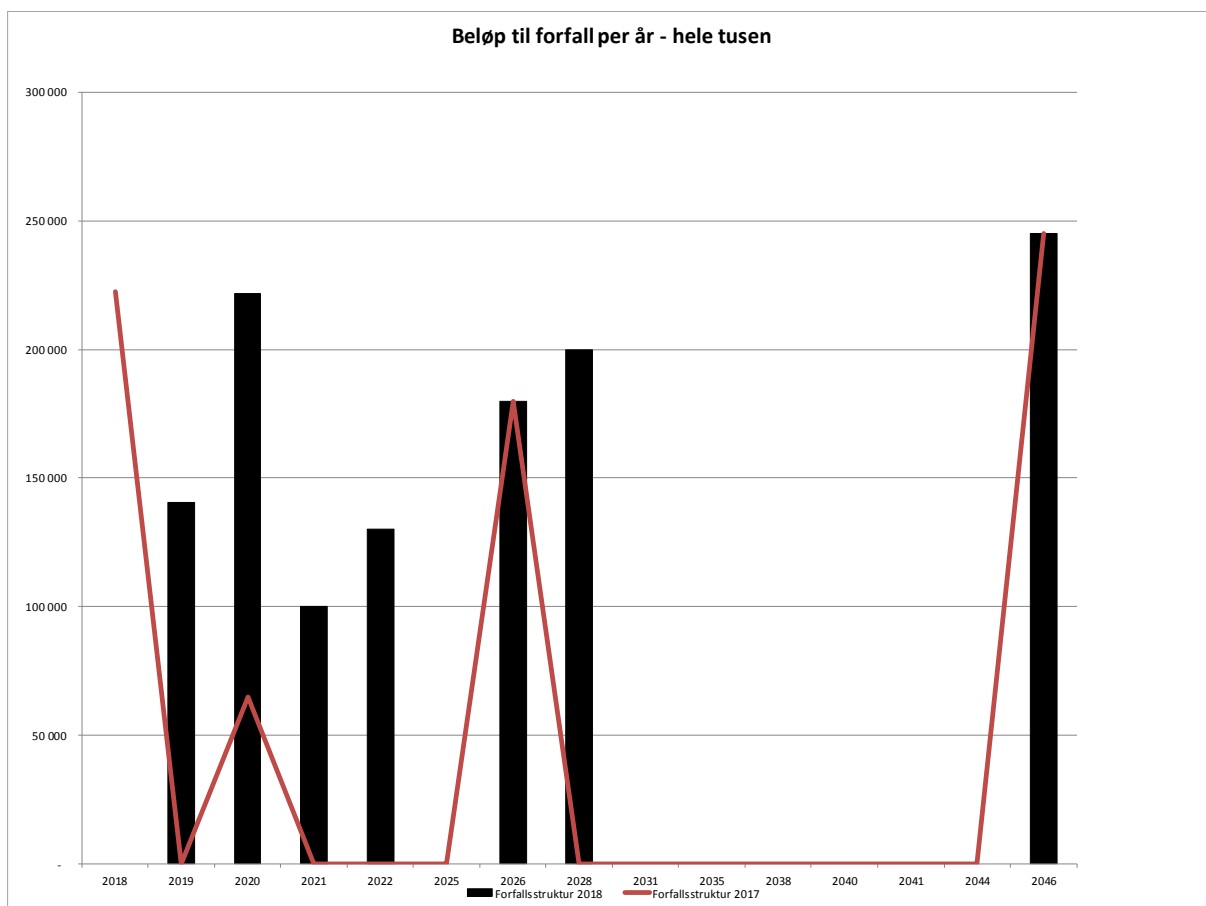
Kommunens totale lånegjeld inkludert videreformidlingslån økte med 194,7 mill. kroner fra 2017 til 1448,1 mill. kroner i 2018. Videreformidlingslån for videre utlån til kommunens innbyggere økte med 27 mill. kroner og utgjør nå 230,9 mill. kroner. Kommunen har tatt opp 50 mill. kroner i startlån til videreformidling i 2018, forskjellen mellom nye låneopptak i Husbanken til videreformidling og økt utestående skyldes avdragsbetalinger.

Beløp i mill. kroner	2018	2017
Kommunens samlede lånegjeld	1 448,1	1 253,4
Herav:		
Obligasjonslån, fast rente	509,9	402,3
Kommunalbanken, fast rente	343,3	473,2
Kommunalbanken, flytende rente	363,9	123,5
SEB sertifikatlån	0,0	50,3
Husbanken, ordinære lån flytende rente	0,2	0,2
Delsum investeringslån	1 217,2	1 049,5
Husbanken, videreformidlingslån, flytende rente	230,9	204,0

Kommunen tar opp lån med både fast og flytende rente og benytter også rentebytteavtaler for å binde renten på deler av de lån som har flytende rente. Dette er i tråd med kommunens finansreglement. Ved utgangen av 2018 har kommunen rentebinding på mer enn ett år for 52 prosent av lånene, dette er en nedgang fra 57 prosent ved utgangen av 2017. Gjennomsnittrenten for kommunens låneportefølje er 1,9 prosent ved utgangen av 2018, dette er tilsvarende nivået som var ved utgangen av 2017. Kommunens lånevilkår ligger 0,25 prosentpoeng lavere enn referanseindeksen (12 måneders swap + 1 prosentpoeng).

Kommunen har fortsatt hatt fokus på å redusere refinansieringsrisikoen i 2018. Refinansieringsrisiko er risikoen for at lån som forfaller ikke kan refinansieres, eller refinansieres til høy rente. Reduksjon av denne innebærer å fordele låneforfall i tid både mellom år og tidspunkt for låneforfall innen det enkelte året. Finansreglementet som ble revidert i desember 2018 har konkrete krav knyttet til refinansieringsrisiko for å sikre at dette tas hensyn til ved låneopptak. Konkret innebærer dette at kapitalbindingen skal være minimum 2,5 år, kommunens kapitalbinding var ved utgangen av 2018 10,7. I tillegg skal maksimalt 30 % av låneporteføljen til investeringer forfalle i ett enkelt år, og et enkeltlån skal også maksimalt utgjøre 30 % av denne porteføljen. Ved utgangen av 2018 hadde kommunen maksimalt 20,1 % av låneporteføljen til forfall i ett enkelt år, og det største enkeltlånet utgjorde 16,4 % av låneporteføljen.

Figuren under viser når kommunens investeringslån forfaller og må refinansieres fordelt på år i perioden 2018-2046. Linjen viser status ved utgangen av 2017, mens stolpene viser status ved utgangen av 2018. I 2019 forfaller investeringslån til 140,4 mill. kroner som må refinansieres, mens tilsvarende beløp for 2020 er 221,7 mill. kroner.



Videreformidlingslån fra Husbanken er ikke inkludert i figuren da dette er lån som ikke refinansieres på samme måte som investeringslånene og dermed ikke har refinansieringsrisiko.

For ytterligere detaljer vises det til egen årsrapport for finansforvaltning for 2017.

Investeringer

Oversikten under viser kommunens brutto investeringer, utlån, avdrag på lån og avsetninger i øvre del av tabellen og finansieringen av investeringene i nedre delen av tabellen.

Beløp i mill. kroner	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Justert budsjett 2018	Avvik kroner
INVESTERINGER					
Investeringer i anleggsmidler	82,3	105,6	182,5	127,5	55,0
Utlån og forskutteringer	218,3	167,1	185,4	183,7	1,7
Kjøp av aksjer og andeler	2,8	3,0	3,3	3,5	-0,2
Avdrag på lån	22,5	6,5	23,1	23,8	-0,7
Avsetninger	5,0	24,4	8,2	0,0	8,2
Årets finansieringsbehov	330,8	306,7	402,4	338,4	63,9
Finansiert slik:					
Bruk av lånemidler	260,9	213,7	257,9	249,3	8,6
Inntekter fra salg av anleggsmidler	0,1	2,2	0,8	0,1	0,7
Tilskudd til investeringer	10,6	40,4	6,8	7,5	-0,7
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	16,6	24,1	60,6	4,5	56,1
Andre inntekter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kompensasjon for merverdiavgift	8,6	7,8	5,1	5,9	-0,8
Sum eksternt finansiering	296,8	288,2	331,3	267,4	63,9
Overført fra driftsregnskapet	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruk av avsetninger	33,7	18,5	71,1	71,0	0,0
Sum finansiering	330,8	306,7	402,4	338,4	64,0
Udekket	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Investeringene er finansiert med tilgjengelige midler uavhengig av fordeling av finansieringsmidler på prosjekter i budsjettet i tråd med presiseringer og veileder fra departementet. I desember 2018 vedtok kommunestyret overføring av bevilgning og tilhørende finansiering til 2019 etter prognose på forbruk i 2018.

Investeringer i anleggsmidler har et merforbruk på 55 mill. kroner over budsjett. Hovedårsak til avviket gjelder prosjektet «Avløp ut av bygda». Kostnader som er viderefakturert til Skedsmo kommune og NRV er 46 mill kroner. Reelt merforbruk for prosjektet «Avløp ut av bygda» i 2018 ble 11,5 mill. kroner.

Avviket på linjen for utlån og forskutteringer på 1,7 mill. kroner består av to hovedposter. Utlån til Nittedal-eiendom KF til finansiering av byggeprosjektene pr 31/12 er 11,2 mill. kroner under budsjett. Utlån av Husbankmidler viser et merforbruk på 12,9 mill. kroner. Overskridelsen dekkes av ubrukte lånemidler fra Husbanken på 13 mill. kroner fra 2017.

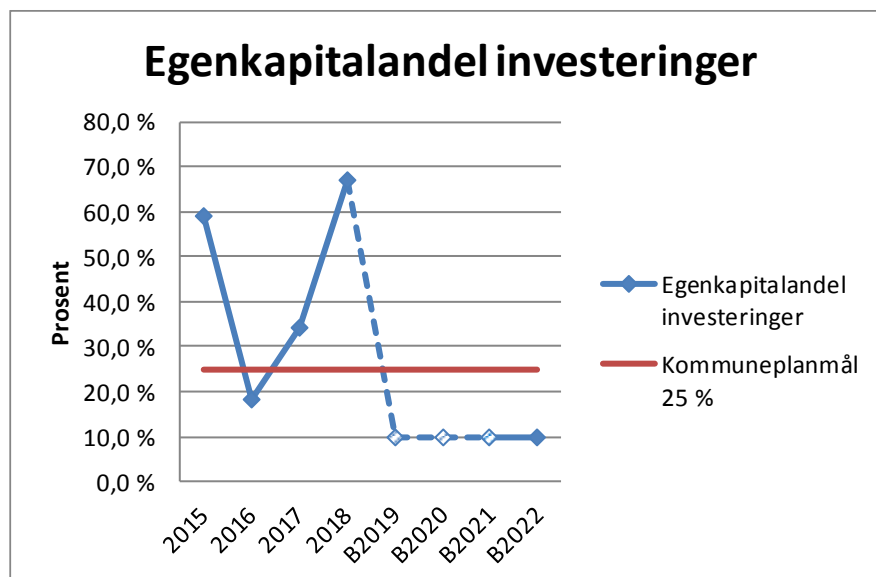
Avviket på linjen for avsetninger på 8,2 mill. kroner gjelder ekstraordinære innfridde startlån fra lånekunder. Ekstraordinære innfridde startlån avsettes for innbetaling til Husbanken i 2019.

Bruk av lånemidler gjelder finansiering av investeringer både i kommunen og Nittedal-eiendom KF og finansiering av utlån av startlån. Sum avvik er 8,6 mill. kroner for mye bruk av lån ifht til budsjett. I hovedsak skyldes avviket utlån av Startlån, se kommentar under utlån.

Avviket for mottatte avdrag og refusjoner viser en merinntekt på 56,1 mill. kroner som skyldes ekstraordinære innbetalinger av startlån med 9,9 mill. kroner over budsjett og 46 mill. kroner i refusjoner over budsjett som skyldes Skedsmo kommunes og NRV's andel av investeringsprosjektet «Avløp ut av bygda». Refusjonene må sees i sammenheng med avviket for investeringer i anleggsmidler.

Kommuneplanmål egenkapitalandel for investeringer

Figuren under viser egenkapitalandel for investeringer for årene 2015-2018 og vedtatt egenkapitalandel i handlingsplanperioden 2019-2022. Som det fremgår varierer denne mellom årene, faktisk egenkapitalandel for investeringer ble 67 prosent i 2018. Faktisk egenkapitalandel for investeringer vil variere basert på fremdrift for de enkelte prosjektene. Kommuneplanmålet for egenkapitalandel for investeringer er 25 prosent. Budsjettert egenkapitalandel i handlingsplanperioden 2019-2022 er 10 prosent. Det er samtidig budsjettert med høyere avsetning til disposisjonsfond svarende til en egenkapitaldekning på 25 prosent.



Prosjektoversikt investeringer

Under vises tabell over investeringer per prosjekt for 2017:

Beløp i kr	Kostnadsramme	Regnskapsført tidligere år	Regnskap 2018	Sum regnskapsført	Justert budsjett 2018	Avvik justert budsjett - regnskap 2018
31155 TRÅDLØST NETTVERK (WLAN)	1 440 000	290 666	1 036 554	1 327 220	1 440 000	403 446
31166 IKT-NETTVERK, UTSKIFTING AV NETTVERKSKOMPONENTER	1 437 500	172 619	173 311	345 930	1 162 000	988 689
31167 UTSKIFTING AV SERVERE OG LAGRINGSDISKER	5 275 000	4 175 567	833 165	5 008 732	1 250 000	416 835
31171 OPPGRADERING AV OFFICE PROGRAMVARE	500 000	0	188 063	188 063	500 000	311 937
31172 HAKADAL KAPELL - OMBYGGING	610 000	0	610 000	610 000	610 000	0
31173 REDUNDANTE SERVERE DØLI	2 500 000	0	0	0	0	0
32222 OPPRUSTING SKOLENES UTEOMRÅDE INKL LEKEAPPARATER	2 600 000	2 132 159	484 624	2 616 783	650 000	165 376
32230 IKT I SKOLEN; datautstyr, skoleadm.system, feide og prosjektledelse	4 700 000	2 697 002	1 268 963	3 965 965	1 250 000	-18 963
32231 IP-TELEFONI I SKOLENE, utstyr og kabling	2 000 000	1 407 278	454 943	1 862 221	200 000	-254 943
32232 KIRKEBY SKOLE, INVENTAR OG IKT-UTSTYR TIL NYE KLASSEROM	600 000	203 639	8 612	212 251	0	-8 612
32234 DIGITAL UTVIKLING OPPVEKST OG UTDANNINGSSEKTOREN	8 750 000	5 464 633	3 390 257	8 854 890	3 250 000	-140 257
32235 INVENTAR TIL MIDLERTIDIGE KLASSEROM ROTNES SKOLE	400 000	0	411 973	411 973	400 000	-11 973
32305 OPPRUSTING AV BARNEHAGENES UTEOMRÅDER 2016-2018	1 875 000	1 254 874	604 335	1 859 209	625 000	20 665
32306 Inventar midlertidig barnehage Tumyrhaugen	2 350 000	0	1 393 384	1 393 384	1 450 000	56 616
33002 IKT-UTSTYR SEKTOR FOR HELSE OG OMSORG	1 000 000	804 966	187 500	992 466	178 000	-9 500
33205 KVALIFISERINGSSENTER - NAV	2 500 000	2 163 752	15 419	2 179 171	15 000	-419
33401 INVENTAR/UTSTYR DØLI OG SKYTТА	875 000	0	805 452	805 452	875 000	69 548
33422 VELFERDSTEKNOLOGI	15 237 000	10 616 256	489 096	11 105 352	1 620 000	1 130 904
33423 DØLI 12 SYKEHJEMSPASSER - INVENTAR	4 500 000	4 082 872	350 532	4 433 404	417 000	66 468
33603 INVENTAR MYRVEIEN BOSENTER	162 000	49 687	94 055	143 742	112 000	17 945
36201 REHABILITERING AVLØP	0	0	0	0	0	0
36203 REHABILITERING VANN	0	0	0	0	0	0
36204 VEILYS pålegg ombygging til målte anlegg	7 775 000	7 106 183	0	7 106 183	0	0
36207 MASKINFORVALTNING - TRANSPORTMIDLER	610 000	0	595 000	595 000	610 000	15 000
36226 VAREBIL VANN-AVLØP	320 000	0	0	0	0	0
36242 BREDEUTVIDELSE TJERNSLIA	300 000	82 713	0	82 713	215 000	215 000
36245 AVLØPSHÅNDTERING "UT AV BYGDA"	339 200 000	19 342 051	94 397 950	113 740 001	82 876 000	-11 521 950
36273 UTSTYR SAMFERDSEL	400 000	0	379 159	379 159	400 000	20 841

Beløp i kr	Kostnadsramme	Regnskapsført tidligere år	Regnskap 2018	Sum regnskapsført	Justert budsjett 2018	Avvik justert budsjett - regnskap 2018
36313 STØYSKJERM I BRENNAVEIEN	4 582 000	75 872	5 845 729	5 921 601	4 506 000	-1 339 729
36320 LAGER OG VERKSTED FOR MATERIALER TIL VANNFORSYNING, ombygging Hagen pumpestasjon	2 500 000	8 851	1 288 103	1 296 954	1 804 000	515 897
36336 TURVEI I SENTRUM	4 575 000	848 012	1 625	849 637	0	-1 625
36337 VANN OG AVLØPSANLEGG BRANNFJELL	9 400 000	8 648 223	462 666	9 110 889	752 000	289 334
36338 GANG- OG SYKKELVEI R4 TIL KVERNSTUJORDET	1 600 000	0	0	0	0	0
36340 RYGGA BRU, UTREDNING	500 000	97 220	0	97 220	400 000	400 000
36344 VANN/AVLØP HELLERUDHAUGEN	3 500 000	2 341 586	71 175	2 412 761	71 000	-175
36348 REHAB AVLØPSNETT HEGGEVEIEN	2 500 000	1 396 654	1 041 548	2 438 202	1 104 000	62 452
36350 REHAB AVLØPSNETT SELJEVN (HAGAN/ULVERUD SKOLE)	1 870 000	736 637	906 400	1 643 037	1 133 000	226 600
36357 VANN OG AVLØPSANLEGG KIRKEBYLIA	2 000 000	102 317	117 640	219 957	200 000	82 360
36358 VENDHAMMER NYBORGVEIEN	1 500 000	578 434	74 827	653 261	122 000	47 173
36359 BIL TIL OPPMÅLINGSTJENESTEN	312 500	0	0	0	0	0
36361 LUNDE AVLØPSSTASJON	2 500 000	28 556	0	28 556	0	0
36364 WAAGE DAM - utbyggingsavtale	7 137 500	8 998 502	81 841	9 080 343	0	-81 841
36368 PARKANLEGG V/WAAGE DAM F3 INKL TOALETTLØSNING	7 802 500	5 100 529	0	5 100 529	0	0
36370 KRYSS ELVETANGEN	12 500 000	1 279 986	7 470 431	8 750 417	5 920 000	-1 550 431
36371 REHAB SPILLVANNsledning NITTEDALSVN/SKYTTAVN	7 000 000	5 338 302	71 874	5 410 176	1 162 000	1 090 126
36372 REHAB AVLØP GLENNEVN/KROKVN	1 100 000	478 180	1 547 558	2 025 738	1 222 000	-325 558
36374 NYE TAK PÅ HØYDEBASSENG	1 500 000	0	225 184	225 184	350 000	124 816
36375 STORØYUNGEN DAM	1 000 000	0	0	0	0	0
36376 ADKOMST OG UTFARTSPARKERING SAGERUD	6 467 000	0	1 151 244	1 151 244	1 167 000	15 756
36380 HELLERUDHAUGEN etappe 1 - VEI		10 860 555	192 033	11 052 588	0	-192 033
36381 HELLERUDHAUGEN etappe 1 - VANN OG AVLØP		5 160 717	91 250	5 251 967	0	-91 250
36384 VANNAUTOMAT (uttak av vann til div formål)	500 000	0	441 120	441 120	500 000	58 880
36385 KIKRKEBY AVLØPSSTASJON	760 000	0	676 347	676 347	760 000	83 653
36386 RULSE BRU AVLØPSSTASJON	585 000	0	605 961	605 961	585 000	-20 961
36387 REHAB AVLØPSNETT HAGAN/SKYTTA 2018	7 000 000	0	4 394 721	4 394 721	4 600 000	205 279
36388 REHAB AVLØPSLEDNINGER NITTEDAL STASJONS-OMRÅDE	8 900 000	0	1 697 326	1 697 326	1 000 000	-697 326
TOTALT	507 508 000	114 126 050	136 628 950	250 755 000	127 463 000	-9 165 950

Beløpet i tabellene over i kolonnen «Kostnadsramme» viser totalbudsjettet for det enkelte prosjektet sett over år. Kolonnen for «Regnskapsført tidligere år» viser hvor mye som er regnskapsført på det enkelte prosjekt til og med 2017, mens kolonnen «Regnskap 2018» viser hvor mye som er regnskapsført per prosjekt i 2018. Summen av disse to kolonnene fremkommer i kolonnen «Sum regnskapsført». Kolonnen for «Regnskap 2018» sammenliknes med «Justert budsjett 2018» og vises i kolonnen «Avvik justert budsjett – regnskap 2018».

Avvikene fra budsjett blir i hovedsak tatt hensyn til i sak om overføring av investeringsbudsjett fra 2018 til 2019 som behandles i kommunestyret i april 2019. Dette innebærer at prosjekter med merforbruk får mindre budsjett overført fra 2018 til 2019 enn det som ble vedtatt av kommunestyret i desember 2018 om overføring av investeringsbudsjett fra 2018 til 2019. Tilsvarende vil prosjekter med mindreforbruk få mer midler overført fra 2018 til 2019. For prosjekter som er avsluttet vil midlene ikke overføres.

Utbygging av vei, vann og avløp på Hellerudhaugen gjelder utbyggingsavtale hvor kommunen har overtatt anlegget vederlagsfritt. Kommunen har inngått justeringsavtale for merverdiavgift og skal tilbakeføre denne til utbygger i en 10-års periode. Avviket mot budsjett skyldes denne avtalen og dekkes av mottatt refusjon mva.

Balanse

BALANSEN PR. 31.12.						
(Beløp i mill. kroner)	2018	%	2017	%	2016	%
AKTIVA - EIENDELER						
Anleggsmidler:						
Faste eiendommer	523,3	13,3	417,2	11,6	354,8	10,8
Utstyr, maskiner, transportmidler	80,2	2,0	85,4	2,4	80,3	2,4
Utlån	225,8	5,7	177,3	4,9	137,1	4,2
Konseminterne langsiktige fordringer	947,1	24,0	863,2	24,1	785,9	23,9
Aksjer og andeler	66,7	1,7	63,5	1,8	60,4	1,8
Pensjonsmidler	1361,1	34,5	1258,6	35,1	1168,0	35,6
Sum anleggsmidler	3204,3	81,2	2865,1	79,9	2586,5	78,7
Omløpsmidler:						
Kasse, bank, post, sertifikater/aksjer	582,4	14,8	597,1	16,7	539,0	16,4
Kortsiktige fordringer (inkl. konseminterne)	91,4	2,3	59,1	1,6	92,1	2,8
Premieavvik	69,2	1,8	63,1	1,8	67,3	2,0
Sum omløpsmidler	743,0	18,8	719,3	20,1	698,4	21,3
SUM EIENDELER	3947,3	100,0	3584,4	100,0	3284,9	100,0
PASSIVA - EGENKAPITAL OG GJELD						
Egenkapital:						
Disposisjonsfond	284,1	7,2	280,7	7,8	213,2	6,5
Bundne driftsfond	57,0	1,4	68,0	1,9	68,2	2,1
Ubundne investeringsfond	7,4	0,2	7,5	0,2	1,5	0,0
Bundne investeringsfond	13,7	0,3	22,6	0,6	5,6	0,2
Endr. regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	7,6	0,2	7,6	0,2	7,6	0,2
Endr. regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	-14,7	-0,4	-14,7	-0,4	-14,7	-0,4
Regnskapsmessig mindreforbruk	12,1	0,3	28,0	0,8	51,6	1,6
Kapitalkonto	265,0	6,7	139,6	3,9	95,8	2,9
Sum egenkapital	632,2	16,0	539,4	15,0	428,9	13,1
Gjeld:						
Langsiktig gjeld:						
Pensjonsforpliktelser	1590,0	40,3	1559,8	43,5	1485,8	45,2
Ihendehaverobligasjonslån	509,9	12,9	142,7	4,0	92,4	2,8
Sertifikatlån	140,4	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Andre lån	797,8	20,2	1110,8	31,0	1036,9	31,6
Sum langsiktig gjeld	3038,1	77,0	2813,3	78,5	2615,1	79,6
Kortsiktig gjeld:						
Annen kortsiktig gjeld	231,2	5,9	186,0	5,2	190,3	5,8
Konsemintern kortsiktig gjeld	46,2	1,2	45,4	1,3	49,5	1,5
Premieavvik	-0,4	0,0	0,4	0,0	1,1	0,0
Sum kortsiktig gjeld	277,0	7,0	231,8	6,5	240,9	7,3
Sum gjeld	3315,1	84,0	3045,0	85,0	2856,0	86,9
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	3947,3	100,0	3584,5	100,0	3284,9	100,0

Over vises oversikt over balansen til kommunen, eiendeler, gjeld og egenkapital for årene 2016-2018.

Netto premieavvik knyttet til pensjon er økt med 6,9 mill. kroner fra 62,7 mill. kroner i 2017 til 69,6 mill. kroner i 2018.

Årets premieavvik inkludert arbeidsgiveravgift for kommunens pensjonsordninger er 19,7 mill. kroner, dette skal amortiseres over 7 år og vil således medføre høyere pensjonskostnader med 2,8 mill. kroner årlig de neste 7 årene. Amortisering av tidligere års premieavvik opparbeidet til og med 2017 utgjør 12,8 mill. kroner. Sammen med årets premieavvik på 19,7 mill. kroner medfører dette at netto bokført premieavvik i balansen har en økning på 6,9 mill. kroner fra 2017 til 2018.

Disposisjonsfond

Oversikten under viser disposisjonsfond per 31.12 med gjenværende frie midler. Nederst i tabellen fremkommer størrelsen på de frie midlene på disposisjonsfondet, og hvor stort disse er i forhold til kommuneplanens mål om 5 prosent frie midler på disposisjonsfondet målt mot driftsinntektene. Kommunen har ved utgangen av 2018 frie midler på disposisjonsfond som tilsvarer 11,1 prosent av driftsinntektene. Dette er om lag på nivået med 2017.

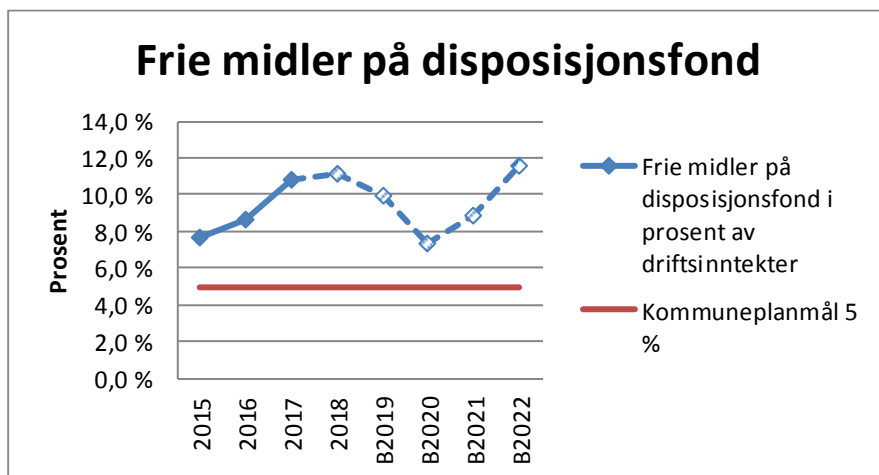
DISPOSISJONSFOND

Ubrukte midler - beløp i kr	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Planlegging omsorgsleiligheter Mo/Rotnes	135 365	135 365	0
Barn og unges kommunestyre	67 616	67 616	67 616
Regnskap 2011 miljø-, klima- og energiltak	1 487 540	1 114 840	505 531
Regnskap 2011 / 2013 idrettsformål	205 587	0	0
Regnskap 2015/2016/2017 idrettsformål	0	899 103	2 859 998
Regnskap 2014 FRINI	1 000 000	319 334	200 893
Regnskap 2016, kanalstrategi som sikrer god informasjon	0	400 000	400 000
Regnskap 2016/Regnskap 2017, digitalisering og digital transformasjon	0	5 000 000	5 000 000
Regnskap 2016, trafikksikkerhetsiltak herunder fartsreducerende tiltak	0	2 000 000	0
Regnskap 2016, hverdagsaktivitet og friluftsliv	0	2 000 000	1 214 981
Regnskap 2016, rehabilitering av dammer	0	2 000 000	2 000 000
Regnskap 2016, innovasjon innen kommunale tjenester	0	1 000 000	950 000
Regnskap 2016, Nordisk kulturfestival i 2018	0	275 000	0
Avsetning økonomirapport august 2017 sentralt arkiv	0	1 000 000	1 000 000
Avsetning økonomirapport august 2017 byggesaksarkiv	0	800 000	800 000
<i>Investeringer:</i>			
Velferdsteknologi	500 000	0	0
Regnskap 2016, egenkapital til støyskjerm i Brennavn	0	807 253	0
Regnskap 2016, inventar på sykehjem, kjøkken og boliger	0	780 313	60 707
Regnskap 2016, utsmykking av Kulturverket Flammen	0	500 000	500 000
Finansiering av investeringer	31 399 600	35 715 259	29 468 434
Frie midler	131 957 604	176 859 999	190 007 542
Sum	166 753 312	231 674 082	235 035 702
Frie midler på disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter	8,6 %	10,8 %	11,1 %

Økningen i de frie midlene på disposisjonsfondet fra 2016 til 2017 er på 44,9 mill. kroner.

Kommuneplanmål frie midler på disposisjonsfond

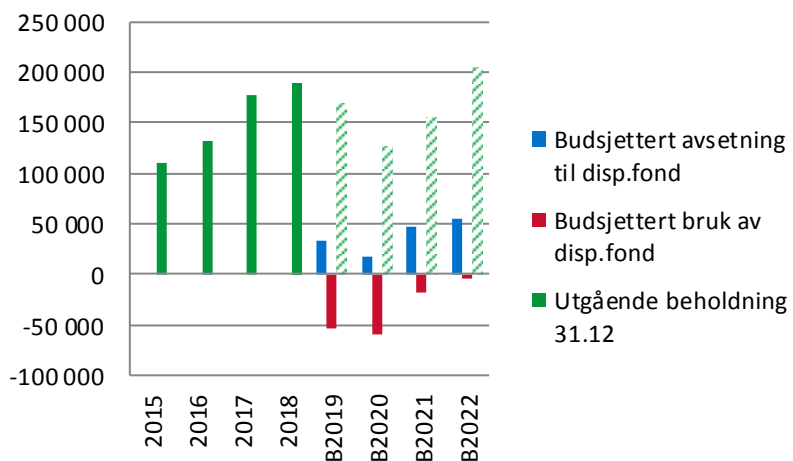
Figuren under viser utviklingen i frie midler på disposisjonsfond for perioden 2015-2022. Tallene til og med 2018 er faktiske regnskapstall, mens tallene for 2019-2022 er hentet fra vedtatt handlingsplan. Regnskapsmessig mindreforbruk for 2018 er ikke tatt med i disse tallene. Utviklingen i nivået tar hensyn til budsjetterte avsetninger til disposisjonsfond og budsjettert bruk av disposisjonsfond fra vedtatt handlingsplan. Dersom utviklingen blir som budsjettert vil de frie midlene på disposisjonsfond holde seg over kommuneplanmålet på 5 % alle årene i perioden.



Figuren under viser beregnet saldo for de frie midlene på disposisjonsfond basert på faktiske tall per 31.12.2018 kombinert med budsjett og handlingsplan 2019-2022. Budsjettert bruk av disposisjonsfond er vedtatt med 10 % egenkapitalandel for investeringer hvert år i handlingsplanperioden. Dette er lavere enn kommuneplanmålet på 25 %. Figuren viser at dersom budsjettet realiseres som forutsatt vil de frie midlene på disposisjonsfond holde seg stabile i perioden.

Utvikling frie midler på disposisjonsfond

Beløp i 1000 kr



Analyse av nøkkeltall

I de påfølgende avsnitt analyseres nøkkeltall for Nittedal kommune. Analysene gjøres med bakgrunn i KRS 6: – Noter og årsberetning. For å få et mest mulig rettviseende bilde av virksomheten korrigeres regnskapstallene for faktorer som forstyrrer bildet av kommunens økonomiske situasjon. Korreksjonene som gjøres er omtalt i forbindelse med hver enkelt tabell.

For sammenlikning mot andre kommuner ved bruk av KOSTRA tall vises det til eget vedlegg til kommunens årsmelding.

Analyse av resultat

Tabellen under viser kommunens netto driftsresultat. Netto driftsresultat korrigeres for netto inntektsføring av premieavviket knyttet til pensjon som regnskapsmessig føres som en inntekt, men som i realiteten vil være en fremtidig kostnad. Når det er korrigert for denne faktoren er netto driftsresultat for 2018 23,4 mill. kroner, noe som utgjør 1,4 prosent. Dette er en klar svekkelse av resultatet fra 2017 på 3,9 prosent. Kommunens netto driftsresultat for 2018 ligger dermed under både fylkesmannens anbefaling til netto driftsresultat på minimum 3 % over tid, og kommuneplanens mål på 2,5 prosent.

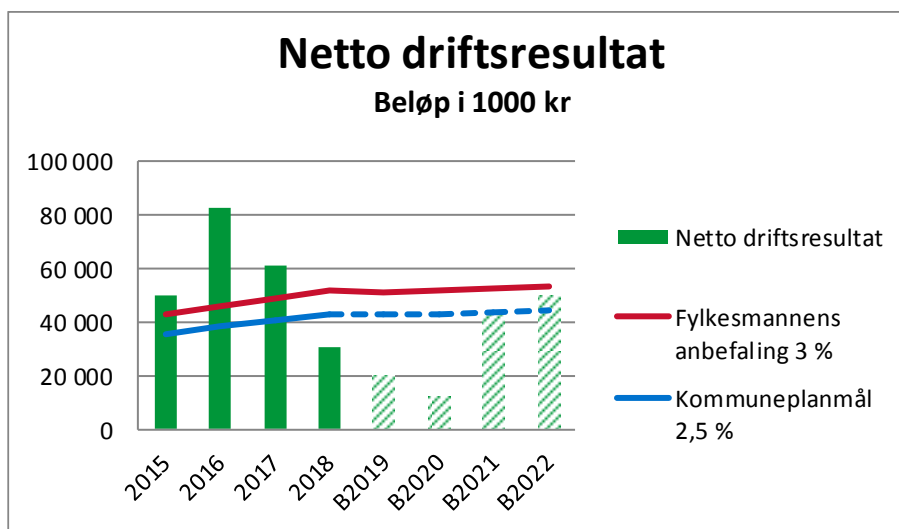
Beløp i mill. kroner	2016	2017	2018
Netto driftsresultat	82,4	60,9	30,3
Årets inntektsførte premieavvik (inkl.aga)	12,4	8,1	19,7
Amortisering av tidligere års premieavvik (inkl. aga)	9,8	11,6	12,8
Korrigert netto driftsresultat	79,8	64,3	23,4
Korrigert netto driftsresultat i % av driftsinntekter	5,2 %	3,9 %	1,4 %

Tabellen under viser historiske regnskapstall samt tall fra vedtatt budsjett og handlingsplan 2019-2022.

Netto driftsresultat (tall i 1000 kr)	2015	2016	2017	2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
SUMDRIFTSINTEKTER (B)	1 431 007	1 535 286	1 638 648	1 714 036	1 703 239	1 726 996	1 756 934	1 779 502
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	49 554	82 362	60 854	30 260	20 128	12 283	42 443	50 276
Netto driftsresultat i %	3,5 %	5,4 %	3,7 %	1,8 %	1,2 %	0,7 %	2,4 %	2,8 %

Som det fremgår av denne budsjetteres det med svakere økonomiske resultater i 2019 og 2020 enn det som er realisert de siste årene, mens det forventes bedre resultater fra og med 2021. De bedre resultatene utover i perioden forutsetter at kostnadsreduksjoner på til sammen 46 mill. kroner realiseres fra og med 2021.

Faktiske regnskapstall for 2015- 2018 og budsjettall for 2019-2022 for netto driftsresultat er i figuren under satt opp mot fylkesmannens anbefaling om 3 prosent netto driftsresultat målt i forhold til driftsinntektene og kommuneplanens mål om 2,5 prosent.



Som figuren viser ligger netto driftsresultat under fylkesmannens anbefaling alle år i handlingsplanperioden, og også under kommunplanmålet alle år unntatt 2022.

Egenkapitalandel

Egenkapitalandelen forteller hvor stor del av eiendelene som er finansiert av egenkapital. I tabellen under korrigeres egenkapitalen fra balansen for neste års nedbetaling av vann, avløp og renovasjon (VAR) fond. På linjen for VAR-fond neste års nedbetaling fremkommer det som er budsjettet påfølgende år.

Egenkapital prosent	2016	2017	2018
Egenkapital	428,9	539,4	632,2
VAR fond neste års nedbetaling	8,1	7,2	9,7
Egenkapital eks. første års nedbetaling VAR	420,8	532,2	622,6
Egenkapital og gjeld	3284,9	3584,5	3947,3
Egenkapitalprosent	12,8 %	14,8 %	15,8 %

Egenkapitalandelen har hatt en økning fra og med 2016 og økte med 1 prosentpoeng fra 2017 til 2018. Det eksisterer ingen konkrete anbefalinger for kommuner til egenkapitalprosent, men kommunen har opplevd en positiv utvikling i denne de siste årene.

Likviditet og arbeidskapital

Arbeidskapitalen er et uttrykk for i hvilken grad man er i stand til å betale sine løpende forpliktelser/ kortsiktig gjeld. Forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld kalles likviditetsgrad.

Kommunen velger å analysere to forskjellige likviditetsgrader:

Likviditetsgrad 2 = Mest likvide omløpsmidler / Kortsiktig gjeld

Denne bør være større enn 1

Likviditetsgrad 3 = Betalingsmidler / Kortsiktig gjeld

Denne bør være større enn 0,3-0,5

For å beregne mest likvide omløpsmidler tas det utgangspunkt i omløpsmidler fra balansen. Dette korrigeres for mottatte neste års budsjetterte avdrag på lån. Omløpsmidlene korrigeres også for premieavviket knyttet til pensjon. Premieavviket knyttet til pensjon ligger i balansen som et omløpsmiddel, men dette er en eiendel som ikke vil medføre noen innbetaling men vil være en fremtidig kostnad når denne amortiseres (kostnadsføres) i årene fremover. Mest likvide omløpsmidler benyttes i beregningen av likviditetsgrad 2.

Kortsiktig gjeld fra balansen korrigeres med neste års avdrag på lån som ligger under langsiktig gjeld men reelt sett er kortsiktig gjeld. I tillegg legges VAR fond som skal tilbakebetales til innbyggerne gjennom lavere gebyrer i påfølgende år til i tallet. Den kortsiktige gjelden benyttes både i kalkylen for likviditetsgrad 2 og 3.

For beregning av betalingsmidler er det satt opp kommunens likvider. I tillegg er det lagt til kommunens finansielle aktiva som vurderes å være raskt omsettelige, dette er aksjefondene og pengemarkedsfondene som kommunen eier på det aktuelle tidspunktet. Betalingsmidler brukes til å beregne likviditetsgrad 3.

Beregning av mest likvide omløpsmidler	2016	2017	2018
Omløpsmidler - fra balansen	698,4	719,3	743,0
Mottatte neste års avdrag på lån	32,5	38,7	40,5
Premieavvik eiendel (inkl. aga)	67,3	63,1	69,2
Mest likvide omløpsmidler (til Likviditetsgrad 2)	663,5	695,0	714,3
Beregning av korrigert kortsiktig gjeld	2016	2017	2018
Kortsiktig gjeld - fra balansen	240,9	231,8	277,0
Neste års avdrag på lån	47,6	51,2	63,3
VAR fond til tilbakebetaling neste år	8,1	7,2	9,7
Korrigert kortsiktig gjeld (til Likviditetsgrad 2 og 3)	296,6	290,2	350,0
Beregning av betalingsmidler	2016	2017	2018
Kasse, bank	512,2	596,9	582,2
Aksjefond	0,0	0,0	0,0
Sertifikater (21220068)	0,2	0,2	0,2
Obligasjonsfond	26,6	0,0	0,0
Betalingsmidler til Likviditetsgrad 3	539,0	597,1	582,4
Likviditetsgrad 2	2,2	2,4	2,0
Likviditetsgrad 3	1,8	2,1	1,7

Tabellen over viser at både likviditetsgrad 2 og 3 har blitt svekket fra fra 2017 til 2018. Begge nøkkeltall ligger likevel fortsatt over anbefalingene.

Under er kommunens arbeidskapital beregnet. Dette er definert som de mest likvide omløpsmidlene fratrukket kortsiktig gjeld. Den korrigerte arbeidskapitalen har svekket seg i 2018 og er nå tilbake på 2016-nivået. Tilsvarende har arbeidskapitalen i prosent av driftsinntekter svekket seg til det laveste nivået i tre års perioden. Likevel må kommunens likviditet på bakgrunn av disse måltallene anses å være god.

Arbeidskapital	2016	2017	2018
Mest likvide omløpsmidler	663,5	695,0	714,3
Kortsiktig gjeld	296,6	290,2	350,0
Korrigert arbeidskapital	366,9	404,8	364,3
Arbeidskapital i % av driftsinntekter	23,9 %	24,7 %	21,3 %

Utvikling i gjeld

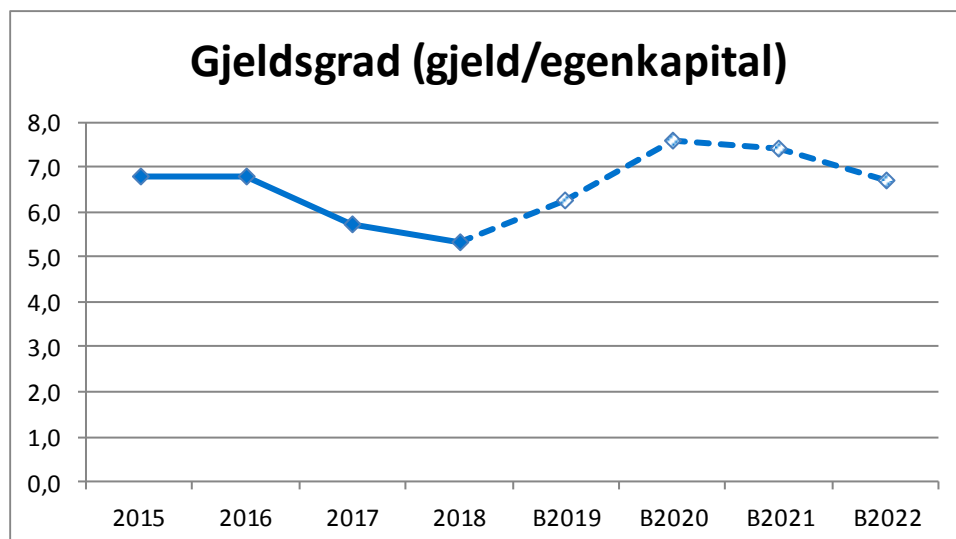
I oversikten under er gjeldsgraden til kommunen beregnet. Gjeldsgraden ser på forholdet mellom gjeld og egenkapital. Gjelden som er benyttet i utregningen er korrigert for 1. års avdrag av VAR fondet som skal tilbakeføres til innbyggerne gjennom reduserte gebyrer. VAR fondet ligger regnskapsmessig som en del av egenkapitalen. Tilsvarende er 1. års avdrag på VAR fondet trukket ut av egenkapitalen for å få et korrekt bilde av egenkapitalen.

Gjeldsgrad	2016	2017	2018
Gjeld	2856,0	3045,0	3315,1
VAR fond til tilbakebetaling neste år	8,1	7,2	9,7
Gjeld inkl. første års tilbakebetaling VAR fond	2864,1	3052,2	3324,7
Egenkapital eks. første års nedbetaling VAR	420,8	532,2	622,6
Gjeldsgrad (gjeld/egenkapital)	6,8	5,7	5,3

Oversikten viser at gjeldsgraden er fallende i perioden 2016-2018. Det er ikke fastsatt noen anbefalinger for dette måltallet, men utviklingen er positiv. Vedtatt handlingsplan for 2018-2021 inneholder store investeringer og disse er vedtatt lånefinansiert i stor grad noe som vil påvirke dette forholdstallet negativt fremover.

Figuren under viser beregnet utvikling i gjeldsgraden i perioden 2015 til 2022. Vedtatt handlingsplan 2019-2022 ligger til grunn for anslagene for årene 2019-2022.

Som det fremgår av figuren forventets gjeldsgraden å øke fra 5,3 i 2018 til 7,6 frem til 2020. Tilsvarende var gjeldsgraden i årsberetningen for 2017 anslått å øke til rundt 12 i 2020/2021. Forskjellen i utviklingen skyldes at egenkapitalandelen for investeringer i vedtatt handlingsplan 2019-2022 er redusert til 10 prosent, noe som medfører en større oppbygging av egenkapital enn i forrige handlingsplan der egenkapitalandelen til investeringer var 25 prosent. Det er likevel verdt å merke seg at gjelden øker med om lag 175 mill. kroner mer i handlingsplan 2019-2022 enn det den gjorde i handlingsplan 2018-2021. Dette øker kommunens eksponering for økt rentenivå.





Sentralbord: 67 05 90 00

Epost: postmottak@nittedal.kommune.no

Besøksadresse: Rådhusveien 1, 1482 Nittedal



der storby møter marka